

Ročenka Nejvyššího soudu

2019

Ročenka Nejvyššího soudu

2019

OBSAH

OBSAH _____	3
ÚVODNÍ SLOVO PŘEDSEDY NEJVYŠŠÍHO SOUDU _____	6
1. NEJVYŠŠÍ SOUD JAKO VRCHOLNÝ ORGÁN CIVILNÍHO A TRESTNÍHO SOUDNICTVÍ _____	11
1. 1. Složení Nejvyššího soudu _____	12
1. 2. Sídlo Nejvyššího soudu, kontakty _____	13
1. 2. 1. Přístavba sídla Nejvyššího soudu v Bayerově ulici _____	14
1. 3. Organizační schéma _____	16
1. 4. Soudci Nejvyššího soudu v roce 2019 _____	18
1. 4. 1. Soudci stážísté působící u Nejvyššího soudu v roce 2019 _____	19
1. 4. 2. Soudci nově přidělení k Nejvyššímu soudu v roce 2019 _____	20
2. ROZHODOVACÍ ČINNOST _____	21
2. 1. Plénum Nejvyššího soudu _____	21
2. 2. Sběrka soudních rozhodnutí a stanovisek _____	21
2. 3. Občanskoprávní a obchodní kolegium Nejvyššího soudu v roce 2019 _____	22
2. 3. 1. Přehled rozhodovací činnosti občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu _____	22

2. 3. 2. Sjednocovací činnost občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu _____	28
2. 3. 3. Statistické údaje o činnosti občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu _____	28
2. 3. 4. Výběr důležitých rozhodnutí občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu v roce 2019 _____	32
2. 4. Trestní kolegium Nejvyššího soudu v roce 2019 _____	43
2. 4. 1. Přehled rozhodovací činnosti trestního kolegia Nejvyššího soudu _____	43
2. 4. 2. Sjednocovací činnost trestního kolegia Nejvyššího soudu _____	46
2. 4. 3. Statistické údaje o činnosti trestního kolegia Nejvyššího soudu _____	48
2. 4. 4. Výběr důležitých rozhodnutí trestního kolegia Nejvyššího soudu v roce 2019 _____	50
2. 5. Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů _____	61
2. 6. Ocenění pro soudce Nejvyššího soudu _____	62
2. 7. Další aktivity soudců Nejvyššího soudu _____	63
2. 7. 1. Legislativní činnost _____	63
2. 7. 2. Školící činnost soudců a účast při odborných zkouškách _____	63
2. 7. 3. Publikační činnost _____	64
2. 8. Administrativní pracovníci úseku soudního výkonu _____	64

© Nejvyšší soud

© Fotografie: archiv Nejvyšší soud, Ing. Jiří Sláma, Aleš Ležatka,

Mgr. Petr Tomíček, Mgr. Aleš Pavel, Bc. Monika Němcová

ISBN 978-80-907159-4-3

3. VNITROSTÁTNÍ A ZAHRANIČNÍ VZTAHY _____	66	4. ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ SOUDCŮ, ASISTENTŮ SOUDCŮ A ZAMĚSTNANCŮ _____	74
3. 1. Zpráva o projektu ECLI _____	66	5. HOSPODAŘENÍ _____	75
3. 2. Činnost oddělení analytiky a srovnávacího práva _____	67	6. PERSONÁLNÍ ODDĚLENÍ _____	76
3. 2. 1. Analytická činnost _____	67	7. ODDĚLENÍ STYKU S VEŘEJNOSTÍ, POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ _____	77
3. 2. 2. „Výběr rozhodnutí ESLP pro justiční praxi“ a „Bulletin“ _____	68	7. 1. Informační kancelář _____	77
3. 2. 3. Mezinárodní skupina pro právní komparatistiku _____	68	7. 2. Tiskový mluvčí _____	78
3. 2. 4. Justiční síť Evropské unie _____	69	7. 3. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím _____	79
3. 2. 5. Účast zástupců oddělení analytiky a srovnávacího práva na mezinárodních konferencích _____	69	8. VYŘIZOVÁNÍ STÍŽNOSTÍ PODLE ZÁKONA Č. 6/2002 SB., O SOUDECH A SOUDCÍCH _____	81
3. 3. Účast předsedy a místopředsedy Nejvyššího soudu na tuzemských a zahraničních konferencích _____	70	9. ODDĚLENÍ DOKUMENTACE A ANALYTIKY JUDIKATURY ČR _____	82
3. 3. 1. Předseda Nejvyššího soudu _____	70	10. KNIHOVNA NEJVYŠŠÍHO SOUDU _____	84
3. 3. 2. Místopředseda Nejvyššího soudu _____	70	11. ODDĚLENÍ INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ _____	85
3. 4. Zahraniční pracovní cesty soudců _____	71		
3. 5. Významné zahraniční návštěvy u Nejvyššího soudu _____	72		
3. 5. 1. Předsedkyně Nejvyššího soudu Spojeného království _____	72		
3. 5. 2. Předseda Nejvyššího soudu Thajského království _____	72		
3. 5. 3. Soudce Nejvyššího soudu Jižní Koreje _____	72		
3. 6. Mezinárodní konference „Efektivita a kvalita českého soudnictví: hodnocení a perspektivy“ _____	73		

12. ODDĚLENÍ STŘETU ZÁJMŮ _____	86
12. 1. Činnost oddělení _____	86
12. 2. Statistické údaje _____	87
ZÁVĚREČNÉ SLOVO MÍSTOPŘEDSEDY NEJVYŠŠÍHO SOUDU _____	88

ÚVODNÍ SLOVO PŘEDSEDY NEJVYŠŠÍHO SOUDU

Vážení čtenáři,

když jsem v lednu 2015 nastupoval do čela Nejvyššího soudu, jeho výroční zpráva o činnosti byla vydávána pouze jednou za dva roky. Poměrně rychle jsme se spolu s mými kolegy a spolupracovníky dohodli na tom, že by bylo dobré tuto praxi změnit. Nejvyšší soud je přece živou a dynamickou institucí, neustále se u něj něco děje. Rekapitulovat či přímo hodnotit některé zásadní provedené kroky až s dvouletým odstupem proto nedává příliš smysl. Z toho důvodu od roku 2015 vydávám výroční zprávu, příhodněji nyní nazvanou jako Ročenka Nejvyššího soudu, každoročně. Při jejím sestavování se snažíme komplexně pojímat a zrekapitulovat nejen to nejdůležitější, čím lze charakterizovat ve sledovaném období rozhodovací činnost soudu, respektive soudců, ale samozřejmě se ohlížíme také za práci všech oddělení, jejichž bezproblémový chod mají na starosti zaměstnanci správy, úseku předsedy anebo úseku místopředsedy Nejvyššího soudu. Právě takové informace nabízí i Ročenka, kterou nyní listujete.

I když rozhodovací činnost je nejdůležitějším každodenním úkolem Nejvyššího soudu, dovolím si krátkou úvodní rekapitulaci všeho podstatného, co se v roce 2019 událo a změnilo, zahájit pohledem do záze-

mí soudu. Nejpodstatnější změnu, doslova vizuální, kterou zaznamená každý, ať už přichází k Nejvyššímu soudu jednat anebo jen prochází okolo, představuje otevření nového křídla budovy našeho sídla v Brně. O navýšení kapacity památkově chráněné historické budovy z 30. let minulého století jsme usilovali už od roku 2000, v roce 2005 bylo dokonce už vydáno stavební povolení, stavba se ale začala realizovat až v roce 2015 a na podzim loňského roku, přesně 1. 10. 2019, jsem měl tu čest moderní přístavbu spolu s paní ministryní spravedlnosti Marií Benešovou slavnostně otevřít. Rád bych znovu Ministerstvu spravedlnosti poděkoval za realizaci tohoto projektu, protože Nejvyšší soud nové křídlo budovy opravdu nutně potřeboval, rok od roku jsme byli nuceni v zázemí pro práci soudců a zaměstnanců soudu stále častěji přistupovat na mnohé kompromisy či přímo provizoria. Především asistenti soudců, kteří obsadili většinu z nově otevřených kanceláří přístavby v Bayerově ulici, se zde dočkali důstojného prostředí pro svoji práci. Totéž platí o pracovníkích knihovny. Co všechno nová budova nabízí, se dočtete dále.

Při hodnocení rozhodovací činnosti soudu v prvé řadě rád odkážu na aktuální statistiky, které opět dokládají, jak se nám i v roce 2019 podařilo podstatně snížit počet tzv. nedodělků. Tedy věcí, se kterými jsme

jako s nevyřízenými z předešlého období přecházeli do aktuálního roku 2020. Nejvíce je to znát v agendě civilních dovolání, kterých se takto z loňska převedlo 1 970, což je o 18 % méně věcí, než na přelomu let 2018/2019, kdy se jednalo o 2 404 takto převáděných civilních dovolání. Půjdeme-li ještě dále do minulosti, pak do roku 2018 vstupovali soudci v dané agendě s počtem 2 884 nevyřízených věcí, a například přesně před 10 lety, na počátku roku 2010, se z roku na rok převádělo 5 595 civilních dovolání. Uspokojivé jsou v tomto ohledu statistické údaje téměř u všech agend, a to jak u kolegia občanskoprávního a obchodního, tak i u kolegia trestního. Zvýšené úsilí soudců a také asistentů, kteří jim při rozhodování pomáhají, má pak samozřejmě vliv i na zkracování průměrných délek řízení. Civilní dovolací řízení tak v roce 2019 trvalo v průměru 196 dní, dovolání v trestních věcech vyřizovaly senáty dokonce v průměru do 45 dní. Zatímco o trestních dovoláních zřejmě již rychleji rozhodovat ani nelze, předpokládám, že v případě civilních řízení to možné bude, pokud se podaří na občanskoprávním a obchodním kolegiu takovým tempem jako doposud snižovat počet nevyřízených věcí.

Pravidelně v úvodu Ročenky zmiňuji některé zásadní judikáty, které v nedávné minulosti senáty Nejvyššího soudu vydaly anebo schválily k publikaci ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek. Letos bych zvláště upozornil na civilním úseku soudu na velmi často citované usnesení ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. 27 Cdo 3885/2017, ve kterém Nejvyšší soud ohledně rozdělení zisku mezi akcionáře vysvětlil, že způsobným podkladem pro rozdělení zisku je vždy až do konce následujícího účetního období řádná účetní závěrka dané akciové společnosti, a zá-

roveň vyložil podmínky, při jejichž splnění akciová společnost nemusí zisk nebo jeho část mezi akcionáře rozdělit. Současně také příslušný senát v tomto řízení podrobně rozebral požadavky na obsah pozvánky na valnou hromadu akciové společnosti.

V rozsudku ze dne 15. 10. 2019, sp. zn. 25 Cdo 1778/2019, rozhodl senát civilního kolegia o sporu žalobkyně, jejíž profilová fotografie ze sociální sítě Facebook byla bez jejího souhlasu zveřejněna v člancích o úmrtí její kamarádky, které publikovala na svém serveru žalovaná mediální společnost. Nejvyšší soud konstatoval, že v případě použité uvedené fotografie nelze bez dalšího dovodit konkludentní souhlas zobrazené osoby s jejím dalším zveřejněním ani naplnění předpokladů zákonné zpravodajské licence. Naopak je vždy třeba se zabývat hlediskem přiměřenosti se zřetelem ke konkrétním okolnostem zveřejnění a chránit nejen svobodu projevu informačních médií a právo veřejnosti na informace, ale též oprávněné zájmy zobrazené osoby, zejména právo na ochranu jejího soukromí, cti a důstojnosti.

Mezi častá rozhodnutí senátů civilního kolegia stále patří ta z restituční oblasti. Mezi ta nejdůležitější se zařadil rozsudek ze dne 28. 8. 2018, sp. zn. 28 Cdo 2703/2018, řešící zákonné předpoklady pro vydání majetku v případě církevních restitucí, schválený loni kolegiem k publikaci ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek. V rozsudku se konstatuje, že pokud uplatnila oprávněná osoba podle zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, u pozemkového úřadu nárok na vydání zemědělské nemovitosti v prekluzivní lhůtě uvedené v § 9 odst. 1 větě první tohoto zákona, běžící od

1. 1. 2013 do 2. 1. 2014, ve které však nemovitost nevlastnil stát, pak nebyly naplněny zákonné předpoklady pro naturální restituci tohoto majetku.

Na trestním úseku Nejvyššího soudu patří mezi zcela zásadní rozhodnutí usnesení velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 17. 4. 2019, sp. zn. 15 Tdo 1443/2018, týkající se možnosti uplatnění námitky tzv. extrémního rozporu mezi provedenými důkazy a z nich učiněnými skutkovými zjištěními v dovolání nejvyššího státního zástupce podaném v neprospěch obviněného. Velký senát konstatoval, že námitky extrémního rozporu mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištěními z nich učiněnými jsou námitkami, které se dotýkají porušení základních práv obviněného ve smyslu čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod a práva na spravedlivý proces v souladu s čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Uvedená základní práva chrání obviněného jako „slabší“ procesní stranu a nejvyšší státní zástupce se jich proto nemůže na úkor této „slabší“ procesní strany dovolávat. Nejvyšší státní zástupce proto může uplatnit námitku extrémního rozporu mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištěními z nich učiněnými v dovolání podaném pouze ve prospěch obviněného. Uvedené rozhodnutí zároveň řešilo problematiku náležitostí usnesení o postoupení věci jinému orgánu podle § 171 odst. 1, § 188 odst. 1 písm. b), § 222 odst. 2 nebo § 257 odst. 1 písm. b) trestního řádu. Takové rozhodnutí se vždy týká skutku, a nikoli jeho možného právního posouzení. Z výroku usnesení proto musí jasně vyplýnout, o jaký skutek se jedná a jaký skutek bude předmětem rozhodování jiného příslušného orgánu. Pokud soud po provedeném dokazování zjistí jiné skutkové okolnosti, než na

základě kterých byla podána obžaloba, nestačí uvést nová skutková zjištění jen v odůvodnění rozhodnutí. Orgán, jemuž se věc postupuje, bude totiž rozhodovat o tom skutku, který vzešel z výsledků dokazování před soudem, a nikoli o tom, pro který byla podána obžaloba.

Usnesení ze dne 28. 2. 2019, sp. zn. 5 Tdo 1619/2018, učinilo závěr, že pachatelem přečinu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 alinea 3 trestního zákoníku může být kterákoli fyzická i právnická osoba, která má ve své dispozici příslušné účetní knihy, zápisy nebo jiné doklady, a nevyžaduje se její zvláštní vlastnost, způsoblost nebo postavení ve smyslu § 114 odst. 1 trestního zákoníku. Může to být také osoba, která je na podkladě smluvního vztahu s určitou účetní jednotkou povinna vést a zpracovávat její účetnictví. Pachatelem tedy může být i statutární orgán nebo člen statutárního orgánu obchodní společnosti, která zpracovává účetnictví jiné účetní jednotky, pokud úmyslně odmítl předat jí účetní doklady a znemožnil podání daňového přiznání této účetní jednotky a vyměření daně finančním úřadem. Významným dílčím závěrem daného rozhodnutí je také skutečnost, že účetní doklady nemohou být předmětem zadržovacího práva, kterým by měl být zajištěn závazek mezi účetní jednotkou a tím, kdo vede a zpracovává její účetnictví.

V usnesení ze dne 21. 5. 2019, sp. zn. 4 Tdo 339/2019, dospěl Nejvyšší soud na rozdíl od názoru státního zastupitelství k závěru, že strážníci obecní anebo městské policie nejsou policejním orgánem, jelikož tato instituce není uvedena v ustanovení § 12 odst. 2 trestního řádu. Strážníci jsou sice zahrnuti pod pojmem úřední osoby [§ 127 odst. 1 písm. e)

trestního zákoníku], kde jsou vyjmenováni například také soudci, státní zástupci nebo příslušníci bezpečnostního sboru – tedy i Policie České republiky – to ale samo o sobě neznamená, že strážníci obecní policie mohou činit úkony podle trestního řádu. Jestliže učinili v souvislosti s oznámením poškozeného ohledně skutku, který je předmětem řízení, nějaké úkony, nečinili je tak v postavení policejního orgánu a podle trestního řádu. Pokud tedy byli posléze soudem prvního stupně vyslechnuti k celé věci v postavení svědků, nelze na tento úkon a z něho vzešlé důkazy pohlížet jako na úkony a důkazy nepřipustné. V trestním řízení je tedy možné vyslechnout strážníka obecní policie v procesním postavení svědka ke skutečnostem, o nichž se při výkonu své funkce dozvěděl na místě činu od přítomných osob.

V souvislosti s rozhodovací činností soudu a prací jednotlivých soudců je třeba připomenout, že v roce 2019 se stali členy trestního kolegia také dva nově jmenovaní a k Nejvyššímu soudu přidělení odborníci z jiných právnických profesí, konkrétně bývalí státní zástupci JUDr. Radek Doležel a JUDr. Petr Škvain, Ph.D. Po čase tak v senátech Nejvyššího soudu nerozhodují jen kariérní soudci. Dosavadní, i když jen krátké, působení bývalých státních zástupců u Nejvyššího soudu ukazuje, že opětovně otevřít možnost širšímu spektru právnických profesí je krok správným směrem, který jednoznačně obohatil rozhodovací činnost prozatím jen trestního kolegia.

Celkem bylo v průběhu roku 2019 k Nejvyššímu soudu nově natrvalo přiděleno nebo přeloženo devět soudců, z toho čtyři ke kolegiu trestního a pět ke kolegiu občanskoprávnímu a obchodnímu. Byl to za

poslední léta naprosto mimořádný počet, důsledek generační obměny soudců. S koncem roku 2018 totiž z Nejvyššího soudu v souvislosti s dovršením věkové hranice sedmdesáti let anebo na vlastní žádost odešlo osm soudců, po čtyřech z obou kolegií.

Občanskoprávní a obchodní kolegium vstupovalo do roku 2019 také s novým předsedou JUDr. Janem Eliášem, Ph.D. Z následujících textů v Ročence je myslím zcela zřejmé, jak kvalitně, spolehlivě a efektivně civilní kolegium pod jeho vedením po celý rok pracovalo. Nesporná kvalita se ostatně promítla i do individuálních ocenění některých soudců. Místopředseda Nejvyššího soudu JUDr. Roman Fiala obdržel za významný a výjimečný přínos ke zvýšení právního vědomí v České republice čestné uznání Klubu personalistů, předsedkyně senátu JUDr. Pavlína Brzobohatá se stala držitelkou uznávaného právníckého ocenění – bronzové medaile Antonína Randy, předseda senátu JUDr. Lubomír Ptáček, Ph.D., byl v roce 2019 zvolen prezidentem významné evropské instituce, Evropské asociace soudců pracovních soudů.

Posledně jmenovaná událost je jen dalším potvrzením toho, že Nejvyšší soud, a obecně česká justice, má v zahraničí velmi dobré jméno. V té souvislosti je třeba připomenout, že předseda senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu JUDr. Robert Fremr je od roku 2012 uvolněn pro výkon funkce soudce Mezinárodního trestního soudu v Haagu, přičemž od března roku 2018 je prvním místopředsedou tohoto soudu. Stále lépe si české soudnictví vede také v každoročním Srovnávacím přehledu Evropské unie. Právě v návaznosti na výsledky posledního zveřejněného přehledu konstatoval dobrou kondici českých soudů loni v lis-

topadu na mezinárodní konferenci spolupřádané Nejvyšším soudem a Ústavně-právním výborem Senátu Parlamentu ČR také předseda Evropské komise pro efektivitu justice (CEPEJ) Ramin Gurbanov. Konference s názvem „Efektivita a kvalita českého soudnictví: hodnocení a perspektivy“ seznámila odbornou i laickou veřejnost s tím, že v mnoha aspektech, například při porovnávání délek soudních řízení, je na tom česká justice lépe, než mnohé vyspělé západoevropské demokracie. Tato kvalitně obsazená odborná akce konkrétně pojmenovala i to, co je potřeba v českém soudnictví zlepšit. Proto si Nejvyšší soud za svoji prioritu pro následující období určil, vedle jiných cílů, také zvyšování důvěryhodnosti české justice. V médiích, v závislosti na poptávce, obecně převládají negativní zprávy. Je potřeba jim vytvářet protiváhu a ne se s tímto konstatováním a daným trendem smířit. Příklady z některých evropských zemí, konkrétně Nizozemí anebo nově také Slovinska, ukazují, že důvěryhodnost je možné správně zvolenými postupy a programy významně posílit. A to už v horizontu několika málo let.

Inspirace v zahraničí, vzájemné srovnávání a respekt, výměna zkušeností. To všechno je v dnešním globalizovaném světě stále důležitější. Nejvyšší soud se nespolehá jen na své aktivní členství v Síti předsedů nejvyšších soudů zemí Evropské unie anebo členství ve Stálé Visegrádské konferenci předsedů Nejvyšších soudů. Vedení Nejvyššího soudu a také další jeho soudci, pravidelně využívají příležitosti k setkání se zástupci nejvyšších soudních institucí Evropy, především Soudního dvora Evropské unie anebo Evropského soudu pro lidská práva. Evropské justiční špičky se v posledních letech také zúčastnily mezinárodních konferencí pořádaných Nejvyšším soudem. Recipročně se soudci Nej-

vyššího soudu účastní podobných akcí v zahraničí. Sídlo Nejvyššího soudu v Brně v minulosti osobně, a to i opakovaně, navštívili mnozí předsedové zahraničních soudů. V roce 2019 to byl například předseda Nejvyššího soudu Thajského království Cheepe Jullamon a dále bych především vyzdvihnul inspirativní přínos návštěvy předsedkyně Nejvyššího soudu Spojeného království Velké Británie a Severního Irska Lady Hale. Vždyť, bylo by chybou se domnívat, že vše umíme nejlépe a na všechno přijdeme sami.

prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D.
předseda Nejvyššího soudu

prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph. D.,
předseda Nejvyššího soudu

1. NEJVYŠŠÍ SOUD JAKO VRCHOLNÝ ORGÁN CIVILNÍHO A TRESTNÍHO SOUDNICTVÍ

Nejvyšší soud je vrcholným soudním orgánem ve věcech patřících do pravomoci soudů v občanském soudním řízení a v trestním řízení. Jeho senáty rozhodují o mimořádných opravných prostředcích s výjimkou záležitostí, které patří do kompetence Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu.

Mimořádnými opravnými prostředky jsou dovolání proti rozhodnutím soudů druhého stupně a také stížnosti pro porušení zákona podávané na trestním úseku ministrem spravedlnosti. Nejvyšší soud rozhoduje v případech zákonem stanovených rovněž o určení místní a věcné příslušnosti soudů, uznávání cizozemských rozhodnutí, povolení průvozu osoby na základě evropského zatýkacího rozkazu, přezkumu příkazů k odposlechu či v pochybnostech o vynětí osob požívajících výsad a imunit z pravomoci orgánů činných v trestním řízení.

Nejvyšší soud hraje zásadní roli při sjednocování judikatury. Činí tak zejména rozhodováním o dovolání a vydáváním stanovisek k jednotnému výkladu zákona. Nejdůležitější rozhodnutí Nejvyššího soudu, popř. soudů nižších stupňů, a stanoviska kolegií nebo pléna Nejvyššího soudu, jsou vydávána ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek.

Nejvyšší soud je podle zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů od 1. 9. 2017 pověřen také shromažďováním a kontrolou oznámení o činnostech, majetku, příjmech, darech a závazcích všech, více než 3 000, soudců České republiky. Evidovaná oznámení jsou neveřejná.

1. 1. Složení Nejvyššího soudu

V čele soudu stojí předseda Nejvyššího soudu, kterým byl dne 22. 1. 2015 prezidentem republiky jmenován **prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D.**, a místopředseda Nejvyššího soudu, jimž je od svého jmenování 1. 1. 2011 **JUDr. Roman Fiala**. Dále se Nejvyšší soud skládá z předsedů kolegií, předsedů senátů a dalších soudců. Předseda a místopředseda soudu jsou jmenováni prezidentem republiky na funkční období 10 let.

Předseda Nejvyššího soudu zastává funkci řídicí a správní. Mimo to vykonává i vlastní rozhodovací činnost, jmenuje předsedy kolegií, předsedy senátů, asistenty soudců a také zaměstnance soudu do vedoucích funkcí. Vydává organizační, kancelářský řád a po projednání v plénu i jednací řád. Po projednání se soudcovskou radou vydává rozvrh práce na období kalendářního roku. Předseda Nejvyššího soudu určuje program pléna. Plénu i kolegiím navrhuje zaujetí stanoviska k rozhodovací činnosti soudů.

Místopředseda Nejvyššího soudu zastupuje předsedu soudu v době jeho nepřítomnosti, za přítomnosti předsedy vykonává pravomoci, kterými je předsedou pověřen. Dohlíží na vyřizování stížností, zejména pak stížností na průběh řízení u soudu všech stupňů, shromažďuje připomínky soudců Nejvyššího soudu k nově připravovaným zákonům a ve spolupráci s Justiční akademií zaštiťuje vzdělávací semináře pro asistenty, poradce a zaměstnance Nejvyššího soudu.

Plénum, které se skládá z předsedy Nejvyššího soudu, místopředsedy Nejvyššího soudu, předsedů kolegií, předsedů senátů a dalších soudců Nejvyššího soudu, je nejvýznamnějším kolektivním orgánem Nejvyššího soudu. Projednává jednací řád Nejvyššího soudu, na návrh předsedy Nejvyššího soudu zaujímá stanoviska k rozhodovací činnosti soudů v otázkách týkajících se obou kolegií nebo sporných mezi kolegií.

Nejvyšší soud má dvě kolegia, a to občanskoprávní a obchodní kolegium a kolegium trestní. V čele stojí předsedové kolegií, kteří řídí a organizují jejich činnost. Funkci předsedy občanskoprávního a obchodního kolegia zastával v roce 2019 JUDr. Jan Eliáš, Ph.D., který byl jmenován k 1. 1. 2019; předsedou trestního kolegia je od 1. 1. 2016 JUDr. František Púry, Ph.D., který byl pověřen vedením tohoto kolegia už od 1. 9. 2015. Kolegia sledují a vyhodnocují pravomocná rozhodnutí soudů a zobecňují získané poznatky. Na návrh předsedy Nejvyššího soudu, předsedy kolegia nebo velkého senátu zaujímají kolegia stanoviska, vybírají a rozhodují o zařazení zásadních judikátů do Sbírek soudních rozhodnutí a stanovisek.

Ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek jsou zveřejňována všechna stanoviska pléna Nejvyššího soudu, občanskoprávního a obchodního kolegia, trestního kolegia, vybraná rozhodnutí jednotlivých senátů a vybraná rozhodnutí soudů nižších stupňů.

Velké senáty jsou složeny z nejméně devíti soudců příslušného kolegia Nejvyššího soudu. Velký senát kolegia rozhoduje tehdy, postoupil-li mu věc některý ze senátů Nejvyššího soudu proto, že při svém rozhodování

dospěl k právnímu názoru, který je odlišný od právního názoru již vyjádřeného v rozhodnutí Nejvyššího soudu.

Tříčlenné senáty rozhodují zejména o dovoláních, o uznání a vykonatelnosti rozhodnutí cizozemských soudů na území České republiky, v trestních věcech rozhodují rovněž o stížnostech pro porušení zákona. V čele každého senátu Nejvyššího soudu je předseda senátu, který organizuje jeho práci, včetně přidělování věcí jednotlivým členům senátu.

Soudcovská rada je u Nejvyššího soudu zřízena jako poradní orgán předsedy Nejvyššího soudu. Členové jsou voleni shromážděním všech soudců Nejvyššího soudu na funkční období pěti let. Poslední volby do soudcovské rady se uskutečnily 29. 11. 2017. V čele pětičlenné soudcovské rady stojí její předseda, kterým je od 1. 5. 2019 JUDr. Lubomír Ptáček, Ph.D., který ve funkci vystřídal svého předchůdce JUDr. Petra Gemmela.

1. 2. Sídlo Nejvyššího soudu, kontakty

Nejvyšší soud sídlí na adrese: Burešova 570/20, 657 37 Brno
Telefonní číslo ústředny: + 420 541 593 111
e-mailová adresa: podatelna@nsoud.cz
ID datové schránky: kccaa9t
Webové stránky: www.nsoud.cz
Twitter: @Nejvyssisoud
LinkedIn: https://cz.linkedin.com/company/nejvyssi-soud
Instagram: https://instagram.com/nejvyssisoud

Nejvyšší soud sídlí od roku 1993 v památkově chráněné budově původního Všeobecného pensijního ústavu, která byla postavena podle projektu Emila Králíka, profesora České vysoké školy technické v Brně, v letech 1931 až 1932. Po 2. sv. válce se v budově vystříдалo několik institucí. Od 60. let minulého století zde měl své sídlo sekretariát Krajského výboru KSČ, pro jehož potřeby byla provedena v roce 1986 podle projektu M. Steinhausera necitlivá nadstavba mansardového patra a do nádvoří vestavěn také dvorní trakt se stupňovitě uspořádaným sálem. Začátkem 90. let se zde na krátký čas usídlil Rektorát Masarykovy univerzity a Ústav výpočetní techniky Masarykovy univerzity. Část budovy využívalo i Vysoké učení technické a Janáčkova akademie múzických umění, a to až do roku 1996.

Vzhledem k omezené kapacitě hlavní budovy a k narůstajícímu počtu soudců a především asistentů soudců i zaměstnanců, byla pro potřeby

Nejvyššího soudu až do podzimu roku 2019 každoročně najímána detašovaná pracoviště, šest kanceláří vytvořených z bytů v nedalekém bytovém domě. Dne 1. 10. 2019 se po mnoha letech Nejvyšší soud dočkal otevření nového křídla svého sídla, které přiléhá k původní historické budově v Bayerově ulici.

1. 2. 1. Přístavba sídla Nejvyššího soudu v Bayerově ulici

Už od roku 2000 usiloval Nejvyšší soud o zvýšení kapacity své historické budovy. Rok od roku rostoucí celkový počet projednávaných věcí znamenal postupné navyšování počtu soudců a především asistentů soudců, kteří pomáhají soudcům jejich agendy zvládnout. I když stavební povolení pro přístavbu nového křídla budovy v Bayerově ulici bylo vydáno už v roce 2005, ve státním rozpočtu se na stavbu nenašlo dostatek financí. Až v roce 2015, na základě jednání předsedy Nejvyššího soudu Pavla Šámala s tehdejším ministrem spravedlnosti Robertem Pelikánem, se konečně rozhodlo o financování přístavby hlavní budovy Nejvyššího soudu z rozpočtu Ministerstva spravedlnosti. Stavba byla po dílčí revizi původního projektu zahájena v měsíci červnu roku 2017 a dne 1. 10. 2019 ji předseda Nejvyššího soudu Pavel Šámal slavnostně otevřel za přítomnosti ministryně spravedlnosti Marie Benešové.

Nová administrativní budova má sedm nadzemních pater a tři patra pod zemí. V nejnižším patře se nachází kromě technologií také nová spisovna Nejvyššího soudu, nad ní je ve dvou patrech podzemních garáží 20 parkovacích stání. Až 26 let po svém vzniku získal Nejvyšší soud v přízemí nového křídla budovy konečně důstojné prostory pro

svou rozsáhlou knihovnu, v prvním nadzemním patře pak byla vybudována nová jednací místnost, která může zároveň sloužit jako menší multifunkční sál. Přilehlá terasa slouží jako oddychová zóna. V nejvyšším patře se pak nachází 7 nových ubytoven pro soudce, kteří přijíždějí do Brna pracovat z celé republiky. Rozšířila se tím stávající nabídka ubytování soudců na ubytovně v mansardovém patře původní budovy a také v pronajatých bytech ve městě Brně.

Základní technické údaje k budově:

Počet pater: 10 (3 podzemní)

Zastavěná plocha: 433 m²

Hrubá podlažní plocha celkem: 3 673 m³

Obestavěný prostor: 12 508 m³

Počet kanceláří: 57

Počet zaměstnanců pracujících uvnitř budovy: 143 (2 knihovnice, asistenti soudců)

Další místnosti kromě kanceláří: Knihovna, archiv-spisovna, jednací síň a poradní místnost, ubytovny soudců

Garážová stání v podzemí: 20

Cena veškerých přípravných i stavebních prací, vč. vybavení: 135 milionů korun (Ministerstvo spravedlnosti 129 milionů, Nejvyšší soud – především na propojení chodeb do staré budovy vynaložil přibližně 6 milionů)

Důležitá data k projektu přístavby nového křídla budovy Nejvyššího soudu:

8. 2. 2016 – Schválení a registrace investičního záměru „Ministerstvo spravedlnosti – demolice a následná výstavba budovy Bayerova 573/3, Brno – Veveří, ev. č. 136V118000221

18. 4. 2016 – Smlouva s firmou ARCH DESIGN, s. r. o., na revizi původního projektu

28. 6. 2017 – Zahájení prací předáním staveniště

22. 7. 2017 – Zahájení demolice původního obytného domu

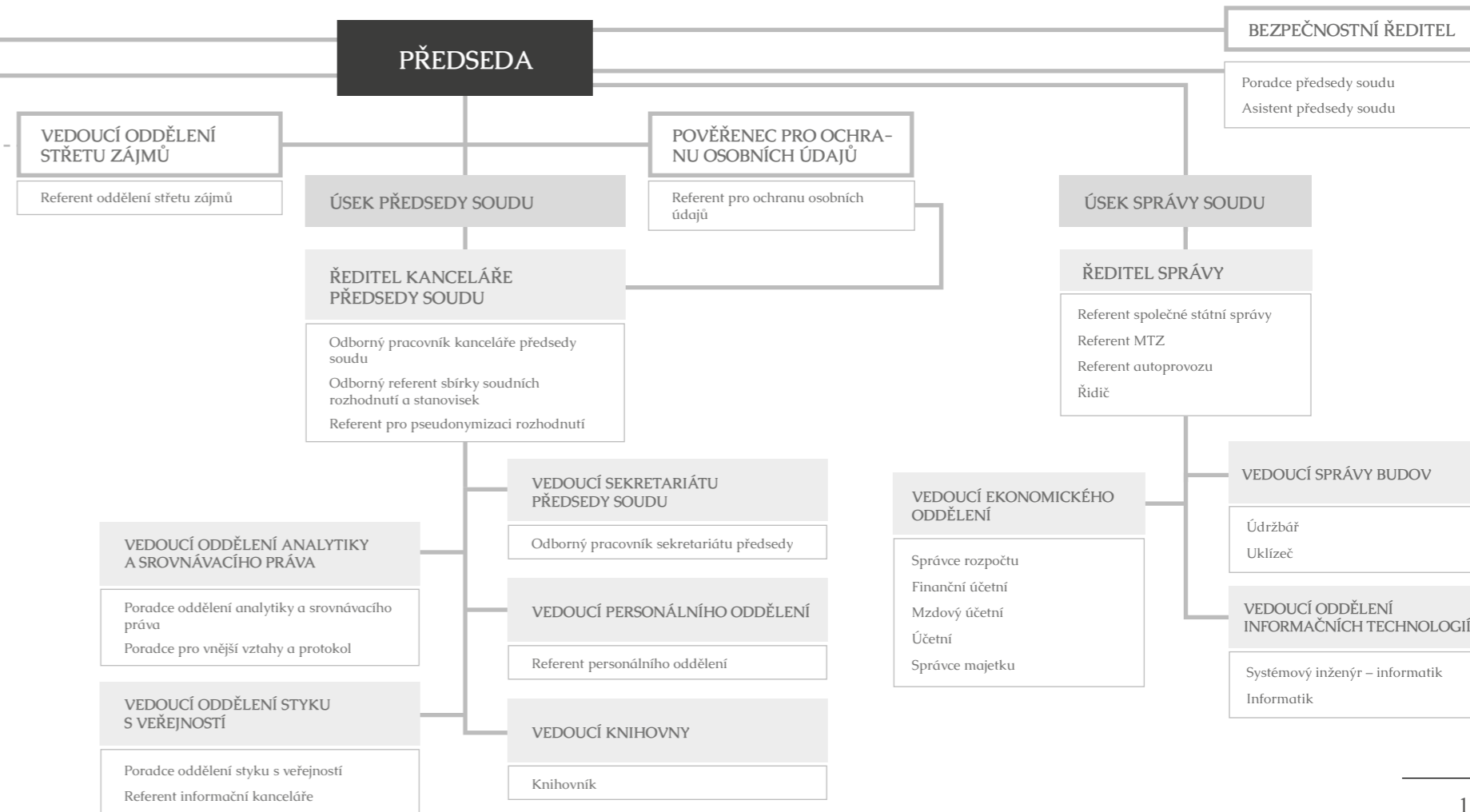
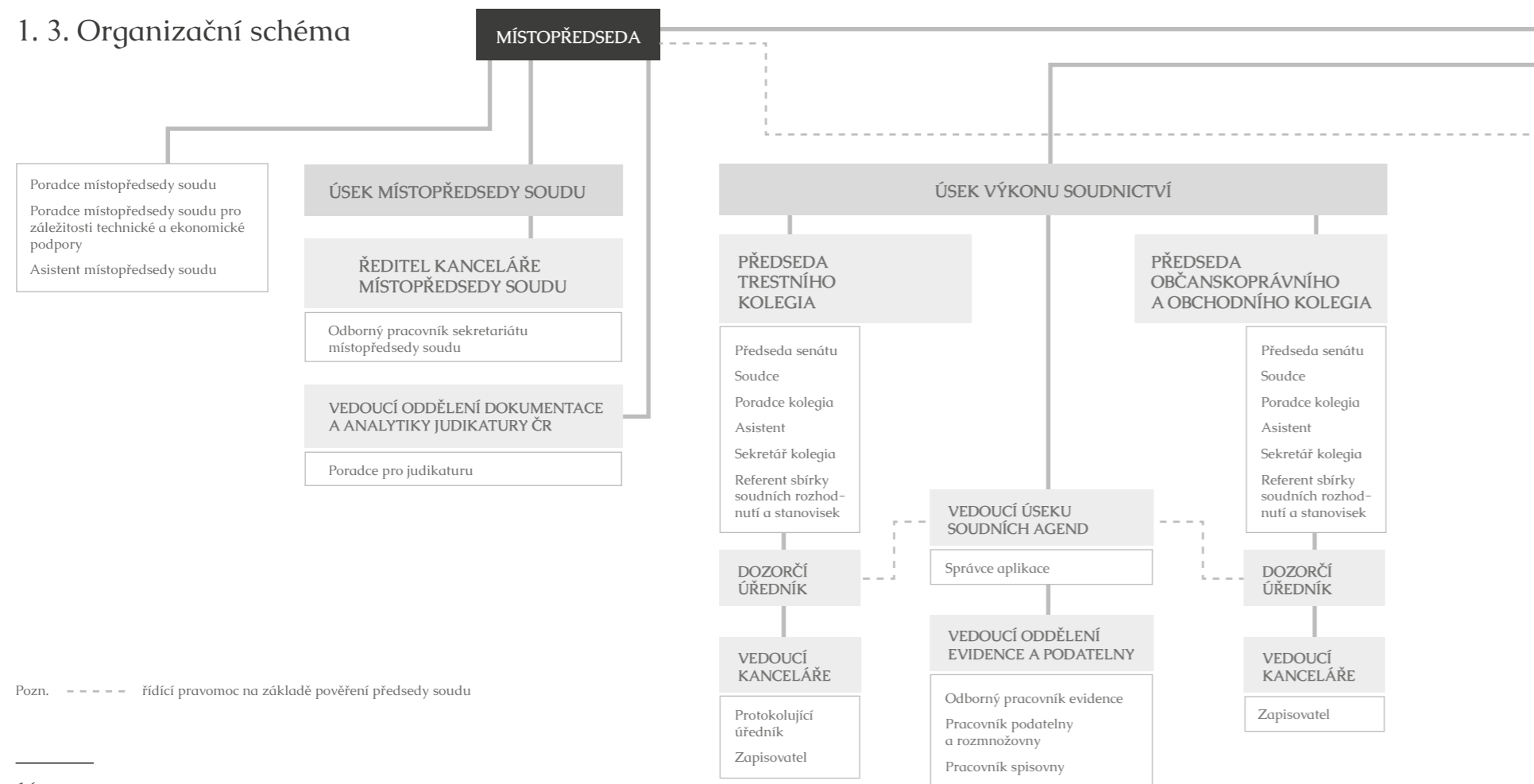
19. 11. 2017 – Konec demolice a příprava staveniště pro napojení sítí a budování základů

2. 9. 2019 – Předání hotové stavby zhotovitelem

19. 9. 2019 – Nabytí právních účinků kolaudačního souhlasu

1. 10. 2019 – Slavnostní otevření

1. 3. Organizační schéma

1. 4. Soudci Nejvyššího soudu v roce 2019

Trestní kolegium

*JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D.**JUDr. Jan Bláha**JUDr. Radek Doležel**JUDr. Antonín Drašík**JUDr. Tomáš Durdík**JUDr. Jan Engelmann**JUDr. František Hrabec**JUDr. Ivo Kouřil**JUDr. Věra Kůrková**JUDr. Josef Mazák**JUDr. Michal Mikláš**JUDr. Marta Ondrůšová**JUDr. Jiří Pácal**JUDr. František Púry, Ph.D.**JUDr. Blanka Roušalová**JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.**JUDr. Petr Šabata**prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D.**JUDr. Milada Šámalová**JUDr. Pavel Šilhavec**JUDr. Petr Škvain, Ph.D.**JUDr. Vladimír Veselý*

Občanskoprávní a obchodní kolegium

*Mgr. Vít Bičák**JUDr. Pavlína Brzobohatá**JUDr. Filip Cileček**JUDr. Zdeněk Des**JUDr. Marek Doležal**JUDr. Jiří Doležilek**JUDr. Václav Duda**JUDr. Bohumil Dvořák, Ph.D., LL.M.**JUDr. Jitka Dýšková**JUDr. Jan Eliáš, Ph.D.**JUDr. Miroslav Ferák**JUDr. Roman Fiala**JUDr. Hana Gajdzioková**JUDr. Miroslav Gallus**JUDr. Petr Gemmel**Mgr. David Havlík**JUDr. Ing. Pavel Horák, Ph.D.**JUDr. Kateřina Hornochová**JUDr. Pavel Horňák**JUDr. František Ištváněk**JUDr. Miroslava Jirmanová, Ph.D.**Mgr. Michal Králík, Ph.D.**Mgr. Petr Kraus**JUDr. Pavel Krbek**JUDr. Zdeněk Krčmář**JUDr. Pavel Malý**JUDr. Helena Myšková**Mgr. Jiří Němec**JUDr. Michael Pažitný**Mgr. Milan Polášek**JUDr. Zbyněk Poledna**JUDr. Pavel Příhoda**JUDr. Lubomír Ptáček, Ph.D.**JUDr. Olga Puškinová**JUDr. Mojmír Putna**Mgr. Zdeněk Sajdl**JUDr. Pavel Simon**JUDr. Jiří Spáčil, CSc.**JUDr. Karel Svoboda, Ph.D.**JUDr. Petr Šuk**JUDr. Hana Tichá**JUDr. Petr Vojtek**JUDr. Pavel Vrcha, MBA**JUDr. Robert Waltr**JUDr. Jiří Zavázal**JUDr. Aleš Zezula**JUDr. Ivana Zlatohlávková**Mgr. Hynek Zoubek*

1. 4. 1. Soudci stážisté působící u Nejvyššího soudu v roce 2019

Trestní kolegium

*Mgr. Daniel Broukal**JUDr. Tomáš Durdík**JUDr. Aleš Kolář**JUDr. Michael Vrtek, Ph.D.*

Občanskoprávní a obchodní kolegium

*JUDr. Marek Cigánek**JUDr. Mgr. Marek Del Favero, Ph.D.**JUDr. Jiří Handlar, Ph.D.**Mgr. Lucie Jackwerthová**Mgr. Rostislav Krhut**Mgr. Tomáš Mottl**Mgr. Jiří Němec**Mgr. Michael Nippert**JUDr. Helena Nováková**JUDr. Vítězslava Pekárková**JUDr. Iva Suneghová**JUDr. Pavel Tůma, Ph.D., LL.M.**JUDr. David Vláčil**JUDr. Martina Vršanská**JUDr. Aleš Zezula*

1. 4. 2. Soudci nově přiděleni k Nejvyššímu soudu v roce 2019

*JUDr. Radek Doležel (*1972)*

soudce trestního kolegia, soudcem od roku 2019, soudcem Nejvyššího soudu od roku 2019

Vystudoval Právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně. Nejprve od roku 1999 působil jako advokátní koncipient, od roku 2000 byl právníkem na Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, od roku 2002 potom asistentem předsedy senátu Nejvyššího soudu. Jako státní zástupce působil u Městského státního zastupitelství v Brně od roku 2006 a u Nejvyššího státního zastupitelství od roku 2008. V roce 2014 byl zástupcem ředitele odboru a od roku 2015 ředitelem odboru na Nejvyšším státním zastupitelství.

*JUDr. Tomáš Durdík (*1976)*

soudce trestního kolegia, soudcem od roku 2004, soudcem Nejvyššího soudu od roku 2019

Vystudoval Právnickou fakultu Západočeské univerzity v Plzni. Od roku 2004 vykonával funkci předsedy senátu u Obvodního soudu pro Prahu 9. V letech 2008 a 2011 byl dočasně přidělen k Městskému soudu v Praze. V roce 2012 byl k Městskému soudu v Praze trvale přeložen jako předseda trestního prvostupňového senátu.

*Mgr. Jiří Němec (*1977)*

soudce občanskoprávního a obchodního kolegia, soudcem od roku 2004, soudcem Nejvyššího soudu od roku 2019

Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci. Od roku 2001 působil jako justiční čekatel u Okresního soudu v Olomouci. Roku 2004 byl jmenován předsedou senátu Okresního soudu v Olomouci a roku 2009 místopředsedou tohoto soudu pro civilní úsek. V roce 2010 byl přeložen ke Krajskému soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, kde působil jako člen odvolacího senátu. Od roku 2012 vykonával též funkci místopředsedy tohoto soudu pro úsek občanskoprávní.

*JUDr. Petr Škvain, Ph.D. (*1978)*

soudce trestního kolegia, soudcem od roku 2019, soudcem Nejvyššího soudu od roku 2019

Vystudoval Právnickou fakultu Západočeské univerzity v Plzni. Od roku 2003 působil jako advokátní koncipient, od roku 2008 jako samostatný advokát se zaměřením na trestní právo. V letech 2016 až 2019 působil jako státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze.

2. ROZHODOVACÍ ČINNOST

2. 1. Plénium Nejvyššího soudu

Plénium Nejvyššího soudu, složené z předsedy, místopředsedy, předsedů kolegií, předsedů senátů a dalších soudců Nejvyššího soudu je nejvýznamnějším kolektivním orgánem Nejvyššího soudu. V zájmu jednotného rozhodování soudů zaujímá sjednocující stanoviska k rozhodovací činnosti soudů v otázkách, která se týkají obou kolegií nebo která jsou mezi kolegií sporná. Dále projednává jednací řád soudu a rozhoduje o sloučení nebo rozdělení kolegií. Jednání je neveřejné, svolává je a řídí předseda soudu, svolat je musí vždy, jestliže o to požádá alespoň třetina všech soudců. Plénium je usnášeníschopné za přítomnosti nejméně dvou třetin všech soudců, k přijetí usnesení je potřeba prosté většiny přítomných, ve věcech sjednocovacích stanovisek a slučováním nebo rozdělováním kolegií však většiny všech soudců (§ 23 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů). V roce 2019 nebylo ani v jednom případě nutné svolat plénium k zasedání.

2. 2. Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek

Z hlediska informovanosti o sjednocovací činnosti Nejvyššího soudu i pro zkvalitňování právního vědomí odborné a laické veřejnosti je významnou činností Nejvyššího soudu vydávání Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (§ 24 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů). Jde o jedinou oficiální sbírku rozhodnutí soudů ve věcech patřících do pravomoci soudů v občanském soudním řízení a v trestním řízení. Jejím obsahem jsou všechna stanoviska obou kolegií Nejvyššího soudu, dále vybraná a schválená rozhodnutí jednotlivých senátů kolegií (včetně velkého senátu) a rovněž vybraná a schválená rozhodnutí soudů nižších stupňů. Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu je rozdělena na část civilní a část trestní.

Poté, co rozhodnutí vybraná k případné publikaci ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek prošla posouzením v evidenčním senátě příslušného kolegia Nejvyššího soudu, jsou zaslána k vyjádření připomínkovým místům, tj. krajským a vrchním soudům, právnickým fakultám univerzit, České advokátní komoře, Ministerstvu spravedlnosti, v trestních věcech Nejvyššímu státnímu zastupitelství, popřípadě i dalším or-

gánům a institucím podle povahy a významu řešených otázek. Následně jsou návrhy rozhodnutí i doručené připomínky projednány na zasedání příslušného kolegia Nejvyššího soudu, které je usnášeníschopné, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jeho členů. Při zasedání kolegia jsou jednotlivá navrhovaná rozhodnutí případně upravena a následně se rozhoduje o jejich schválení k publikaci hlasováním všech soudců kolegia přítomných na jeho zasedání. K publikaci rozhodnutí ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek se vyžaduje souhlas nadpoloviční většiny všech soudců kolegia.

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek se vydává v jednotlivých sešitech, které vychází desetkrát ročně ve spolupráci s vydavatelstvím a nakladatelstvím Wolters Kluwer. Od roku 2017 je veřejnosti k dispozici také uživatelsky přívětivá elektronická forma Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek na adrese sbirka.nsoud.cz, do které jsou postupně vkládána nejen veškerá nová rozhodnutí, ale zpětně také kompletní předchozí obsah od počátku vydávání sbírky v šedesátých letech 20. století. Obdobě je v elektronické podobě od roku 2017 na adrese eslp.nsoud.cz dostupná také tzv. modrá sbírka, obsahující výběr důležitých rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva. Tuto sbírku rovněž vydává Nejvyšší soud ve spolupráci s vydavatelstvím a nakladatelstvím Wolters Kluwer, přesný název zní Výběr rozhodnutí ESLP pro justiční praxi.

Jednotlivé judikáty ze Sbírky rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu jsou samozřejmě dostupné i s právními větami taktéž na internetových stránkách Nejvyššího soudu www.nsoud.cz, kde je na homepage taktéž dopředu avizován obsah nejbližšího budoucího čísla Sbírky.

2. 3. Občanskoprávní a obchodní kolegium Nejvyššího soudu v roce 2019

2. 3. 1. Přehled rozhodovací činnosti občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu

Nejvyšší soud, jak vyplývá z čl. 92 Ústavy České republiky a z § 14 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, je vrcholným soudním orgánem též ve věcech patřících do civilní pravomoci soudů, a prostřednictvím občanskoprávního a obchodního kolegia je povolán zajišťovat jednotu a zákonnost rozhodování soudů v občanském soudním řízení. Tuto svoji roli plní především tím, že rozhoduje o mimořádných opravných prostředcích v případech stanovených zákony o řízení před soudy, jmenovitě o dovoláních proti rozhodnutím odvolacích soudů, jakož i – co do mimorozhodovací kompetence – přijímáním stanovisek k překonání rozdílné rozhodovací činnosti soudů ve věcech určitého druhu, a konečně i publikací vybraných rozhodnutí ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek.

Naplnění těchto základních úkolů Nejvyššího soudu měla napomoci i novela zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), provedená zákonem č. 404/2012 Sb., účinná od 1. 1. 2013; podle důvodové zprávy sledovala koncepční změnu institutu dovolání, jejímž záměrem bylo jednak snížení nadměrného zatížení Nejvyššího soudu a jednak posílení role Nejvyššího soudu jako sjednotitele soudní judi-

katury; zatímco tohoto druhého cíle (významným rozšířením mezí dovolacího přezkumu) bylo dosaženo, prvního nikoli. Nápad věcí vzrostl úměrně rozšíření okruhu rozhodnutí napadnutelných dovoláním.

Na tuto skutečnost reagovala novela občanského soudního řádu, provedená zákonem č. 296/2017 Sb., účinná od 30. 9. 2017, která ustanovení § 238 o. s. ř., zakotvující případy, v nichž dovolání není přípustné, rozšířila o rozhodnutí odvolacích soudů v části týkající se výroku o nákladech řízení, rozhodnutí, kterými bylo rozhodnuto o návrhu na osvobození od soudních poplatků nebo o povinnosti soudní poplatek zaplatit, rozhodnutí, jimiž bylo rozhodnuto o žádosti účastníka o ustanovení zástupce, a – konečně, leč koncepčně významně – rozhodnutí, kterými odvolací soud zrušil rozhodnutí soudu prvního stupně a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Ke konci roku 2019 sestávalo občanskoprávní a obchodní kolegium z předsedy a padesáti sedmi soudců (z toho desíti dočasně přidělených) zařazených do třinácti soudních oddělení, a to na základě rozvrhu práce vydaného předsedou Nejvyššího soudu pro tento rok, respektive jeho změn provedených v průběhu roku. Principiálně je tento rozvrh práce založen na hlediscích specializačních, reflektujících existenci oddělitelných a relativně samostatných občanskoprávních či obchodněprávních agend. Zjednodušeně řečeno jsou specializace jednotlivých soudních oddělení následující: dovolání ve věcech výkonu rozhodnutí a exekucí – oddělení 20, ve věcech pracovněprávních a dalších – oddělení 21, ve věcech věcných práv – oddělení 22, ve věcech obchodních závazkových vztahů, práv průmyslového vlastnictví a ochrany proti nekalé soutěži

– oddělení 23, ve věcech dědických a rodinněprávních, jakož i ve sporech o platnost a účinnost převodu vlastnického práva – oddělení 24, ve věcech náhrady škody a ochrany osobnostních práv – oddělení 25, ve věcech nájemních – oddělení 26, ve věcech právnických osob a nároků vycházejících z autorského zákona – oddělení 27, ve věcech restitucí a bezdůvodného obohacení – oddělení 28, ve věcech insolvenčních a směnečných – oddělení 29, ve věcech náhrady škody a nemajetkové újmy způsobených výkonem veřejné moci – oddělení 30, ve věcech obchodních závazků a ve sporech privatizačních – oddělení 32, ve věcech neobchodních závazkových vztahů – oddělení 33. Oddělení 31 pak tvoří velký senát rozhodující podle § 20 zákona o soudech a soudcích.

Do 1. 9. 2016, kdy došlo ke změně jednacího řádu Nejvyššího soudu, bylo sestavení jednotlivých procesních (tříčlenných) senátů, povolovaných k projednání a rozhodnutí konkrétní věci, jež podle rozvrhu práce napadla do soudního oddělení, v zásadě v rukou tzv. řídicího předsedy příslušného soudního oddělení (rovněž určeného rozvrhem práce); řídicí předsedové sestavovali rozhodující senáty především podle kritérií vnitřních specializací, odborných dispozic jednotlivých soudců a jejich konkrétního pracovního zatížení. Od 1. 9. 2016 je rozhodující senát uvnitř soudního oddělení dán přímo rozvrhem práce. Rozvrh práce zakotvuje mechanismus, na jehož základě je napadlá věc bezprostředně identifikována s konkrétním soudcem (v souladu s režimem pravidelné rotace), a od něj se odvíjí – rovněž dopředu dané – složení tříčlenného senátu. Tato změna rozvrhu práce byla nesena záměrem vyloučit případné námitky z nedostatku respektu k pravidlům spravedlivého procesu a v něm zakomponovaného práva na zákonného soudce podle

čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Soudce, jemuž byla věc přidělena, vypracuje návrh rozhodnutí, o němž se hlasuje v takto sestaveném senátu.

2. 3. 1. 1. Rozhodování o mimořádných opravných prostředcích

Těžiště rozhodovací činnosti senátů kolegia leží v rozhodování o dovolání proti pravomocným rozhodnutím odvolacích soudů, jež je podle platného a účinného znění občanského soudního řádu jedním z mimořádných opravných prostředků, a nad ostatními svým významem dominuje. Řízení o něm je od 1. 1. 2013 upraveno v ustanoveních § 236 až 243g o. s. ř., tj. ve třetí hlavě čtvrté části občanského soudního řádu.

Dovolání je opravným prostředkem proti pravomocným rozhodnutím odvolacích soudů, tj. proti rozhodnutím soudů krajských nebo vrchních (v Praze pak proti rozhodnutí Městského soudu), kterými se odvolací řízení končí, jakož i proti některým specifickým procesním rozhodnutím odvolacích soudů vypočteným v § 238a o. s. ř., a lze je podat ve lhůtě dvou měsíců od doručení napadeného rozhodnutí (§ 240 odst. 1 o. s. ř.).

Dovolatel, nemá-li sám nebo osoba za něj jednající právnické vzdělání, musí být v souladu s § 241 odst. 1 o. s. ř. při podání dovolání zastoupen advokátem (v některých věcech může být zastoupen též notářem).

Dovolání není přípustné vždy, ale jen tehdy, jestliže tak stanoví zákon (§ 237 o. s. ř., a contrario § 238 o. s. ř., § 238a o. s. ř.). Není-li dovolání

ze zákona přípustné, nestane se jím, ani pokud účastníka odvolací soud nesprávně poučí, že dovolání přípustné je.

Novela občanského soudního řádu provedená zákonem č. 404/2012 Sb. se významným způsobem dotkla též úpravy přípustnosti dovolání; na příště je přípustné proti všem rozhodnutím odvolacích soudů, jimiž se odvolací řízení končí, a to bez ohledu na znění napadeného výroku. Není tedy rozhodné, zdali rozhodnutím odvolacího soudu došlo ke změně rozhodnutí soudu prvního stupně či k jeho potvrzení, a není ani podmínkou, aby směřovalo proti rozhodnutím ve věci samé, jak tomu bylo dříve (přípustnost dovolání proti zrušujícím rozhodnutím odvolacích soudů odstranil až výše zmíněný zákon č. 296/2017 Sb.).

Dovolání je přípustné tehdy (§ 237 o. s. ř.), jestliže napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, a přitom:

- a) odvolací soud se při jejím řešení odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo
- b) tato otázka nebyla v rozhodování odvolacího soudu dosud vyřešena nebo
- c) je tato otázka dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo
- d) má být taková otázka dovolacím soudem posouzena jinak.

V ustanovení § 238 o. s. ř. pak zákon stanoví, kdy dovolání proti rozhodnutí odvolacího soudu, jímž se odvolací řízení končí, přípustné není (významný je zde majetkový census – dovolání není přípustné proti rozsudkům a usnesením vydaným v řízeních, jejichž předmětem bylo v době vydání rozhodnutí obsahujícího napadený výrok peněžité plnění nepřevyšující 50 000 Kč, včetně řízení o výkon rozhodnutí a exekučního řízení, ledaže jde o vztahy ze spotřebitelských smluv a o pracovněprávní vztahy).

Bez ohledu na omezení stanovená v § 238 o. s. ř. je dovolání podle § 238a o. s. ř. přípustné proti rozhodnutím odvolacích soudů, kterými bylo v průběhu odvolacího řízení rozhodnuto:

- a) o tom, kdo je procesním nástupcem účastníka,
- b) o vstupu účastníka do řízení na místo dosavadního účastníka (§ 107a o. s. ř.),
- c) o přistoupení dalšího účastníka (§ 92 odst. 1 o. s. ř.) nebo
- d) o záměně účastníka (§ 92 odst. 2 o. s. ř.).

Dovolání lze podat jen z toho (dovolacího) důvodu, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení, ať už hmotného, či procesního práva, které bylo pro napadené rozhodnutí určující (§ 241a odst. 1 o. s. ř.). Jiný důvod dovolání efektivně uplatnit nelze, což stojí za zdůraznění zejména ve vztahu k nikoli ojedinelé snaze dovolate-

lů zpochybnit napadené rozhodnutí námitkami neúplnosti či nesprávnosti jeho skutkového základu (to neplatí dle názoru Ústavního soudu o situacích tzv. extrémního rozporu mezi provedenými důkazy a tím, co bylo jako skutkové zjištění soudem na tomto základě konstatováno).

Od 1. 1. 2013 občanský soudní řád také zpřísnil nároky kladené na formální a obsahové náležitosti dovolání; kromě obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) a údajů o tom, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu se toto rozhodnutí napadá a čeho se dovolatel domáhá, musí obsahovat též vymezení důvodu dovolání a uvedení toho, v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání, jak jsou zakotveny ve výše citovaném ustanovení § 237 o. s. ř. Nedostatek těchto náležitostí pak zakládá vadu dovolání, nezřídka s fatálními důsledky, neboť ji lze odstranit jen po dobu lhůty k jeho podání (přičemž v řízení u odvolacího soudu se nepoužije postup podle § 43 o. s. ř., což znamená, že dovolatel není vyzván k tomu, aby takové dovolání opravil či doplnil). Není-li vada dovolání odstraněna, dovolací soud dovolání odmítne, aniž by se jím mohl zabývat věcně.

Nedostatek uvedení toho, v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání, je tedy napříště rovněž důvodem odmítnutí dovolání, přičemž je možné, aby dovolací soud v těchto případech rozhodl předsedou senátu či pověřeným soudcem (§ 243f odst. 2 o. s. ř.). Jestliže dovolatel kupříkladu namítá, že se odvolací soud odchýlil od rozhodovací praxe odvolacího soudu, musí v dovolání konkretizovat, které judikatorní závěry odvolací soud nerespektoval, což na dovolatele klade zjevně nemalé nároky.

Ty však nejsou nepřiměřené s ohledem na zákonem stanovené obligatorní (odborné) zastoupení (především advokátem). Právní úprava dovolacího řízení přitom vyžaduje, aby dovolání bylo též advokátem (či notářem) sepsáno (§ 241 odst. 4 o. s. ř.); k obsahu podání, v němž dovolatel uvedl, v jakém rozsahu napadá rozhodnutí odvolacího soudu nebo v němž vymezil důvody dovolání, aniž by byla splněna podmínka povinného zastoupení, se pak nepřihlíží (§ 241a odst. 5 o. s. ř.).

Napadené rozhodnutí přezkoumá Nejvyšší soud zásadně jen v takovém rozsahu, v němž je dovolatel napadl, a z hledisek těch dovolacích důvodů, které v dovolání vymezil (výjimky z vázanosti rozsahem dovolacích návrhů stanoví § 242 odst. 2 o. s. ř., vázanost obsahem dovolací argumentace pak výjimečně prolamuje § 242 odst. 3 věta druhá o. s. ř.).

Nejvyšší soud rozhoduje o dovolání v naprosté většině věcí bez jednání (§ 243a odst. 1 o. s. ř.).

Nejvyšší soud dovolací řízení zastaví, není-li dovolatel zákonem vyžadovaným způsobem právně zastoupen nebo vzal-li dovolatel dovolání zpět (§ 243c odst. 3 o. s. ř.).

Není-li dovolání přípustné či trpí-li vadami, pro něž nelze v dovolacím řízení pokračovat, nebo je-li zjevně bezdůvodné, Nejvyšší soud je odmítne (§ 243c odst. 1 o. s. ř.). Je-li dovolání odmítáno pro nepřipustnost podle § 237 o. s. ř., musí s tím souhlasit všichni členové senátu (§ 243c odst. 2 o. s. ř.).

V případě, že je dovolání přípustné, avšak Nejvyšší soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu je správné, dovolání zamítne jako nedůvodné [§ 243d odst. 1 písm. a) o. s. ř.].

Jestliže však uzavře, že rozhodnutí odvolacího soudu správné není, může je (nově podle úpravy účinné od 1. 1. 2013) změnit, pakliže dosavadní výsledky řízení ukazují, že je možné o věci rozhodnout [§ 243d odst. 1 písm. b) o. s. ř.].

Jinak Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu zruší a věc mu vrátí k dalšímu řízení; jestliže se důvody, pro něž bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, vztahují i na rozhodnutí soudu prvního stupně, zruší i toto rozhodnutí a věc vrátí k dalšímu řízení soudu prvního stupně (§ 243e odst. 2 o. s. ř.).

Nejvyšší soud nerozhoduje jen v tříčlenných senátních tělesech; k zajištění jednoty jeho rozhodovací praxe slouží institut tzv. velkého senátu (viz ustanovení § 19 a 20 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích), na který se procesní senát obrací, jestliže ve své věci dospěje k právnímu názoru, který je odlišný od názoru již dříve v rozhodnutí Nejvyššího soudu vyjádřeného. Pak je povinen věc tomuto velkému senátu (tvořenému představiteli jednotlivých soudních oddělení) předložit, a ten je povolán k tomu, aby danou věc rozhodl; v roce 2010 tak tomu bylo v 17 věcech, v roce 2011 v 16, v roce 2012 v 18, v roce 2013 v 15, v roce 2014 v 11, v roce 2015 v 8 věcech, v roce 2016 v 8 věcech, v roce 2017 rozhodl rovněž v 8 věcech, v roce 2018 ve 3 věcech a v roce 2019 v 6 věcech.

Dovolací řízení lze průběžně sledovat v aplikaci InfoSoud, dostupné na internetových stránkách Nejvyššího soudu nebo na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti České republiky (www.justice.cz); všechna konečná rozhodnutí jsou pak v pseudonymizované podobě zveřejňována na webových stránkách www.nsoud.cz.

2. 3. 1. 2. Další agendy řešené soudci občanskoprávního a obchodního kolegia

Ačkoli je dovolací agenda pro Nejvyšší soud klíčová a představuje těžiště jeho činnosti, Nejvyšší soud rozhoduje i v jiných věcech, jak mu ukládá občanský soudní řád či jiné zákony. Zde stojí za zaznamenání, že rozhoduje spory o věcnou a místní příslušnost mezi soudy, určuje soud místně příslušný, jde-li o věc, jež patří do pravomoci českých soudů, ale podmínky místní příslušnosti chybí anebo je nelze zjistit (§ 11 odst. 3 o. s. ř.), rozhoduje též o návrzích na odnětí a přikázání věci, jestliže příslušný soud nemůže o věci jednat, protože jeho soudci jsou vyloučeni, či z důvodu vhodnosti (§ 12 odst. 3 o. s. ř.), dále o námitkách podjatosti proti soudcům vrchních soudů (§ 16 odst. 1 věta první o. s. ř.), respektive o vyloučení soudců vlastních (jiným senátem podle věty druhé téhož ustanovení), a konečně působí i v řízeních o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu podle § 174a zákona o soudech a soudcích. Podle § 51 odst. 2 a § 55 zákona č. 91/2012 Sb. je pak Nejvyšší soud povolán k rozhodování o uznání pravomocných cizích rozhodnutí ve věcech rozvodu manželství, zákonného odloučení, prohlášení manželství za neplatné a určení, zda tu manželství je či není, byl-li alespoň jedním z účastníků řízení státní občan České republiky, a dále též o uznání pravomocných

cizích rozhodnutí ve věcech určení a popření rodičovství, jestliže byl alespoň jeden z účastníků řízení státní občan České republiky.

V již výše zmíněné rovině mimorozhodovací plní kolegium svoji sjednocovací roli zaujímáním stanovisek k judikatuře nižších soudů ve věcech určitého druhu, a to na základě vyhodnocení pravomocných, co do jimi vyjádřených právních názorů vzájemně rozporných, rozhodnutí. V roce 2019 však občanskoprávní a obchodní kolegium nevydalo žádné takové sjednocující stanovisko. Tentýž zájem – k posílení jednotného rozhodování – sleduje Nejvyšší soud rovněž tím, že v jím vydávané Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek uveřejňuje k tomu způsobilá významná rozhodnutí (nejen vlastní, ale i soudů nižších stupňů). Občanskoprávní a obchodní kolegium se v roce 2019 sešlo celkem 10 krát, mimo jiné právě proto, aby vybralo zásadní judikáty k publikaci ve Sbírce.

2. 3. 1. 3. Agendy občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu podle příslušných rejstříků

Cdo

– dovolání proti pravomocným rozhodnutím odvolacích soudů ve věcech občanskoprávních a obchodních;

Cul

– v občanskoprávních a obchodních věcech návrhy na určení lhůty k provedení procesního úkonu podle § 174a zák. č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích;

ICdo

– incidenční spory vyvolané insolvenčním řízením;

Ncu

– návrhy na uznání cizích rozhodnutí ve věcech manželství a ve věcech určení a popření otcovství;

Nd

- spory o příslušnost mezi soudy,
- návrhy na přikázání věci jinému soudu téhož stupně z důvodů uvedených v ustanovení § 12 odst. 1, 2 a 3 o. s. ř., je-li jeden ze soudů v obvodu působnosti Vrchního soudu v Praze a druhý v obvodu působnosti Vrchního soudu v Olomouci,
- návrhy na vyloučení soudců Nejvyššího soudu z projednávání a rozhodování věci,
- návrhy na určení soudu, který věc projedná a rozhodne o ní, jde-li o věc, jež patří do pravomoci českých soudů, ale podmínky místní příslušnosti chybějí nebo je nelze zjistit (§ 11 odst. 3 o. s. ř.),
- jiné typově nezařazené věci, kde je však třeba procesního rozhodnutí;

NSČR

– věci předložené soudu k rozhodnutí v insolvenčním řízení;

2. 3. 2. Sjednocovací činnost občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu

Ve shora již ohlášené rovině mimorozhodovací plní kolegium svoji sjednocovací roli zaujímáním stanovisek k rozhodovací činnosti nižších soudů ve věcech určitého druhu (§ 14 odst. 3 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů), a to na základě vyhodnocení pravomocných, co do jimi vyjádřených právních názorů vzájemně rozporných, rozhodnutí. Jak již bylo uvedeno, pro posílení jednotného rozhodování Nejvyšší soud vydává Sbíрку soudních rozhodnutí a stanovisek, kde uveřejňuje tomu způsobilá či jinak významná rozhodnutí (nejen vlastní), a to na základě rozhodnutí nadpoloviční většiny všech soudců příslušného kolegia.

Každé schválené stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu se publikuje ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek a v elektronické podobě též na internetových stránkách Nejvyššího soudu www.nsoud.cz.

2. 3. 3. Statistické údaje o činnosti občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu

Je neblahou skutečností, že poměr kvantity nápadu nových věcí k rozhodovací kapacitě Nejvyššího soudu způsobuje, že rozhodnutí o dovoláních jsou vydávána s jistou časovou prodlevou, v některých případech až jednoho či dvou roků (v tomto směru se však situace s ohledem na

níže popsaný příznivý vývoj nápadu aktuálně zlepšuje). Jednotlivé věci jsou v zásadě vyřizovány v pořadí, jak soudu napadly, s přihlédnutím též k celkové délce (předcházejícího) soudního řízení, jakož i ke konkrétnímu individuálnímu či veřejnému významu věci.

Ke dni 31. 12. 2016 bylo vykazováno 24 nevyřízených věcí starších dvou roků, což představuje oproti počátku roku 2015 (82 věcí) zjevný a významný úbytek, byť do roku 2016 Nejvyšší soud vstupoval s počtem těchto věcí nižším (22), k 31. 12. 2017 činil zůstatek nevyřízených věcí starších dvou roků 26 věcí, ke dni 31. 12. 2018 šlo pak o 20 věcí. Ke konci roku 2019 již bylo vykazováno pouze 12 takových případů.

Důvody, proč věci starší dvou let skončeny nebyly, jsou povýtce objektivní, a spočívají především v důsledcích prohlášení konkursu, procesech zjišťování procesního nástupce, předložení věci velkému senátu, ve vyčkávání výsledku řízení probíhajícího před Ústavním soudem či v položení předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie. Zhusta jsou tyto věci navíc spojovány s očekáváním jejich skončení v nejbližším období.

Zkrátit délku řízení, zvýšit kvantitativní výkon soudců a soustředit pozornost na vlastní rozhodování je smyslem asistentů soudců; v současné době působí u každého soudce jeden až tři a ku konci roku 2019 činil celkový počet asistentů na občanskoprávním a obchodním kolegiu 119 osob.

	Převzato	Napadlo	Vyřízeno	Nevyřízeno
Cdo	2 404	4 340	4 774	1 970
Cul	0	7	6	1
ICdo (ICm)	208	157	184	181
Ncu	35	195	183	47
Nd	72	525	544	53
NSČR (INS)	124	144	159	109

(Přehled počtu věcí přidělených občanskoprávnímu a obchodnímu kolegiu za rok 2019)

Ukázalo se, že v důsledku jinak odůvodnitelného zaměření novely občanského soudního řádu provedené zákonem č. 404/2012 Sb. (ve smyslu rozšíření rozhodovacích kompetencí dovolacího soudu) se otevřel prostor k podávání dovolání i v otázkách (zejména procesních), jimž nejenže chybí potenciál širšího judikatorního přesahu, ale které ani individuální přezkum z hlediska ochrany individuálních práv nejvyšší soudní instancí nevyžadují, protože došlo ke značnému nárůstu nápadu, jenž nebyl vyvažován legitimními přínosy a který se nejevil jen jako přechodný.

Popsané tendenci bylo zapotřebí adekvátně čelit, a to zejména při vědomí shora popsaného poslání Nejvyššího soudu, zvýrazněného postupně se projevující potřebou výkladu nových soukromoprávních předpisů. Agenda pojící se s rekodifikovaným občanským právem totiž – pro oče-

kávanou novost předkládaných právních problémů – představuje pro dovolací soud výzvu nejen po stránce kvantitativní, ale především kvalitatívni. Je navíc též otázkou, zda v posledních letech zvýšená efektivita vyřizování napadlých věcí je osobami stávajících soudců dlouhodobě udržitelná, pakliže možnosti personálního posílení Nejvyššího soudu jsou zřejmě limitovány.

Proto se již od roku 2016 otevřela – v komunikaci s Ministerstvem spravedlnosti – debata, jak dosavadní zatížení Nejvyššího soudu snížit, která probíhala po celou první polovinu roku 2017. Výsledkem byla shoda jednak na některých restrikcích v přístupu k dovolání rozšířením výluk dosud stanovených v ustanovení § 238 o. s. ř., jmenovitě o rozhodnutí o žádosti účastníka o osvobození od soudních poplatků, rozhodnutí, jímž byla zamítnuta žádost účastníka o ustanovení zástupce, či o rozhodnutí, kterým odvolací soud zrušil rozhodnutí soudu prvního stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení (jestliže ani v jednom z těchto případů nejsou zpravidla v dovoláních předkládány právně relevantní otázky s judikatorním přesahem), jednak na odstranění šestiměsíční lhůty k odmítnutí dovolání (§ 243c odst. 1 věta druhá o. s. ř., ve znění účinném do 29. 9. 2017), neboť její existence vyvolávala zvýšené úsilí o vyřizování dovolání nepřipustných, tím však komplikovala včasné řešení věcí, jež jsou naopak otevřeny věcnému posouzení.

Překročení zmíněné lhůty mohlo mít totiž za následek aktivování odpovědnostního režimu podle ustanovení § 13 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. z titulu nesprávného úředního postupu (jímž je i situace, v níž rozhod-

nutí nebylo vydáno „v zákonem stanovené lhůtě“), což vedlo k odkladům vyřizování věcí vskutku judikatorně významných.

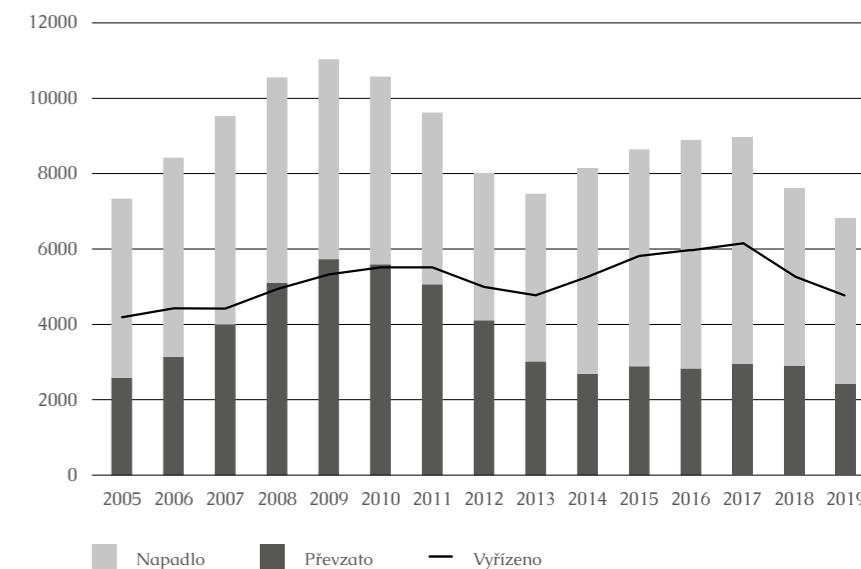
Návrh novely občanského soudního řádu, jenž zahrnoval právě popsané změny, byl předložen v průběhu roku 2017 k parlamentnímu projednání, a jeho výsledkem bylo přijetí zákona č. 296/2017 Sb., jenž nabyl účinnosti dne 30. 9. 2017 a kterým byly výše ohlášené záměry legislativně naplněny (vítaným posunem z hlediska Nejvyššího soudu bylo též zrušení zákonného osvobození od soudního poplatku ve věcech náhrady škody nebo jiné újmy způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, poněvadž absence soudního poplatku v těchto řízeních vedla účastníky k nezřídka lehkovážnému podávání dovolání, což pak bylo příčinou extrémního vytížení příslušného soudního oddělení).

Reálné uplatnění této novely občanského soudního řádu a zákona o soudních poplatcích pak v roce 2018 přineslo z hlediska Nejvyššího soudu obrat v dřívější tendenci (ne vždy opodstatněného) navyšování rozhodovací zátěže. Nastalé snížení nápadu následně napomohlo zkrácení dovolacího řízení a vytvoření prostoru pro větší zaměření na otázky s významným judikatorním přesahem.

Ze statistických údajů z předchozích let je patrné, že zatímco do roku 2017 se přes vynaložené úsilí a nepopíratelný pokrok dlouho nedařilo zásadním způsobem snížit zůstatek nevyřízených věcí, v letech 2018 a 2019 se situace markantně změnila k lepšímu, jak dokládá následující přehled (rejstříky Cdo a dřívější Odo) za období let 2005 až 2019:

Rok	Převzato	Napadlo	Vyřízeno	Nevyřízeno
2005	2 592	4 747	4 195	3 144
2006	3 144	5 284	4 432	3 966
2007	3 996	5 534	4 427	5 103
2008	5 103	5 453	4 942	5 613
2009	5 731	5 309	5 327	5 595
2010	5 595	4 986	5 515	5 066
2011	5 066	4 559	5 514	4 111
2012	4 111	3 914	5 000	3 025
2013	3 025	4 444	4 777	2 692
2014	2 692	5 462	5 262	2 893
2015	2 893	5 757	5 812	2 838
2016	2 838	6 065	5 971	2 930
2017	2 930	6 105	6 151	2 884
2018	2 884	4 784	5 264	2 404
2019	2 404	4 340	4 774	1 970

(Agenda Cdo a dřívější Odo v letech 2005 – 2019)

Zjevnou příčinou dřívějšího negativního vývoje bylo, že se nápad dovolání významně zvyšoval; v roce 2015 dosáhl 5 757 věcí, tedy o 47 % více oproti stavu v roce 2012, a ačkoliv v roce 2015 soudci občanskoprávního a obchodního kolegia vyřídili do té doby nejvíce věcí (5 812), počet neskončených případů činil přesto značných 2 838 věcí. Podobně tomu bylo v roce 2016, kdy nápad nových věcí stoupl na 6 065, a přestože bylo vyřízeno ještě více kauz než v roce 2015 (5 971), zůstatek věcí nevyřízených stoupl o 92 věcí na 2 930. Co do roku 2017 platilo, že byl napadlo

o 40 věcí více než v roce předchozím, vyřídit se podařilo ještě vyšší počet spisů, a zůstatek nevyřízených věcí tak mírně klesl – na 2 884 věcí. Teprve v roce 2018 došlo pod vlivem výše zmíněné novely občanského soudního řádu provedené zákonem č. 296/2017 Sb. k velmi podstatnému snížení nově napadlých věcí (4 784), což se pozitivně projevilo na počtu nevyřízených věcí, jenž k 31. 12. 2018 činil 2 404 spisů. Rok 2019 poté přinesl pokračování zmíněné tendence poklesu nápadu (4 340 spisů) i množství nevyřízených věcí (18% snížení oproti roku 2018).

2. 3. 4. Výběr důležitých rozhodnutí občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu v roce 2019

2. 3. 4. 1. Rozhodnutí velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu publikovaná ve Sbírce rozhodnutí a stanovisek v roce 2019

Pojem „náhrady škody na zdraví nebo usmrcení“ podle zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla

Dosavadní rozhodovací praxí byla otázka, zda lze pod pojem „náhrady škody na zdraví nebo usmrcení“ z § 6 odst. 2 písm. a) zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, v tehdejších znění, podřadit také náhradu nemajetkové újmy v penězích podle § 11 a § 13 občanského zákoníku z roku 1964, zodpovídána negativně. Velký senát však tento judikaturní závěr rozsudkem ze dne 18. 10. 2017, sp. zn. **31 Cdo 1704/2016**, publikovaným v civilní části Sbírky pod

č. 6/2019, překonal na základě použití eurokonformního výkladu příslušných ustanovení.

Náhrada za omezení vlastnického práva v případě regulace nájemného

V rozsudku ze dne 13. 12. 2017, sp. zn. **31 Cdo 1042/2017**, publikovaném v civilní části Sbírky pod č. 20/2019, reagoval velký senát na judikaturní nesoulad v otázce tzv. regulace nájemného, jež mezi lety 2002 a 2006 postrádala právní základ. Přitom vyšel také z relevantních rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, přiklonil se k závěru, že výše náhrady za omezení vlastnického práva regulací nájemného by měla být zásadně totožná s rozdílem mezi obvyklým (tržním) a regulovaným nájemným, na které měl pronajímatel nárok podle tehdejší protiústavní úpravy.

Pracovní smlouva na činnost spadající do náplně funkce člena statutárního orgánu

Mimo jiné i v reakci na nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 190/15 velký senát modifikoval některé dosud zastávané teze ohledně omezení možnosti sjednání pracovní smlouvy se členem statutárního orgánu obchodní korporace. V rozsudku ze dne 11. 4. 2018, sp. zn. **31 Cdo 4831/2017**, publikovaném v civilní části Sbírky pod č. 35/2019, velký senát přijal závěr, že člen statutárního orgánu obchodní korporace a tato obchodní korporace se mohou odchýlit od pravidla vyjádřeného v § 66 odst. 2 větě první obč. zák. (podle kterého se jejich vztah řídí přiměřeně ustanoveními o mandátní smlouvě) i tak, že si pro svůj vztah

ujednají režim zákoníku práce. Takové ujednání ovšem nečiní jejich vztah pracovněprávním; i nadále půjde o vztah obchodněprávní, který se řídí obchodním zákoníkem a dále – v důsledku smluvního ujednání – těmi ustanoveními zákoníku práce, jejichž použití nebrání kogentní právní normy upravující (především) postavení člena statutárního orgánu obchodní korporace a jeho vztah s obchodní korporací.

Časové účinky moderace smluvní pokuty

Na základě dosavadní judikatury bylo podle § 301 obč. zák. přípustné moderovat (snížit) jen existující nárok na smluvní pokutu, a daný postup proto nebylo možné použít v případě, že byla před rozhodnutím soudu o moderaci proti právu na smluvní pokutu započtena protipohledávka, v důsledku čehož právo na zaplacení smluvní pokuty zaniklo. Velký senát zmíněnou rozhodovací praxi překonal a v rozsudku ze dne 11. 4. 2018, sp. zn. **31 Cdo 927/2016**, publikovaném v civilní části Sbírky pod č. 55/2019, vyslovil závěr, že k moderaci smluvní pokuty dochází s účinky *ex tunc* již k okamžiku ujednání o smluvní pokutě. Je-li smluvní pokuta nepřiměřená, nemůže jednostranným zápočtem dojít v rozsahu její nepřiměřené výše k zániku pohledávky ze smluvní pokuty, ani k zániku pohledávky, proti níž je započítáváno.

Vznik práva dlužníka požadovat po věřiteli vrácení plnění z bankovní záruky

Dřívější rozhodovací praxi překonal Nejvyšší soud též v rozsudku ze dne 12. 9. 2018, sp. zn. **31 Cdo 3936/2016**, publikovaném v civilní části

Sbírky pod č. 79/2019, v němž dovedl, že pro vznik oprávnění dlužníka požadovat po věřiteli vrácení plnění, které na jeho úkor neoprávněně získal na základě bankovní záruky podle § 321 odst. 4 obč. zák., respektive pro vznik povinnosti věřitele takto získané plnění dlužníkovi vrátit, není podmínkou, aby dlužník nejprve uhradil bance to, co v souladu s bankovní zárukou plnila věřiteli (jak se dovozovalo dříve). Vyplatí-li totiž banka věřiteli plnění v souladu s bankovní zárukou, vzniká jí tím pohledávka za dlužníkem odpovídající tomuto plnění a současně dlužníku závazek vůči bance ve stejné výši. Skutečnost, zda tento závazek dlužníka vůči bance byl splněn či nikoli, není z hlediska povinnosti věřitele vrátit dlužníkovi neoprávněně získané plnění právně relevantní. Získal-li věřitel plnění, na které neměl nárok, musí jej vrátit tomu, na jehož úkor se tak stalo, tj. dlužníku.

Povinnost seznámit pojistníka s oceňovacími tabulkami dané smlouvy

V rozsudku ze dne 13. 2. 2019, sp. zn. **31 Cdo 1566/2017**, publikovaném v civilní části Sbírky pod č. 113/2019, se Nejvyšší soud zabýval rozdílně řešenou otázkou, zda jsou součástí pojistné smlouvy také relevantní oceňovací tabulky, ačkoliv nebyly pojistníkovi při podpisu smlouvy předloženy a nebyl s jejich obsahem seznámen. Nejvyšší soud dospěl k závěru, podle kterého je nezbytné, aby byl pojistník prokazatelně informován o všech podmínkách, které mají tvořit součást příslušné smlouvy a mají být pro strany závazné, a to bez ohledu na jejich formální označení. Z toho, že byl pojistník zpraven o možnosti kdykoliv nahlédnout do pojistných podmínek, neplyne, že s nimi byl prokazatelně seznámen.

Lhůta k uhrazení soudního poplatku

Velký senát setrval na dřívější rozhodovací praxi týkající se určení okamžiku, k němuž dojde k řádnému zaplacení soudního poplatku. V usnesení ze dne 10. 4. 2019, sp. zn. **31 Cdo 3042/2018**, publikovaném v civilní části Sbírkky pod č. 120/2019, zachoval závěr, podle něž, nesplnil-li poplatník řádně svou poplatkovou povinnost již při daném podání, a soud ho proto musel vyzvat k zaplacení soudního poplatku ve lhůtě, kterou mu určil, je tato zachována, jen je-li předepsaná částka nejpozději poslední den lhůty v dispozici příslušného soudu.

2. 3. 4. 2. Vybraná rozhodnutí schválená občanskoprávním a obchodním kolegiem Nejvyššího soudu v roce 2019 k uveřejnění ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek

Aktivní legitimace k podání žaloby na zrušení služebnosti

Osobou aktivně legitimovanou k podání žaloby na zrušení služebnosti zřízené úplatným právním jednáním pro změnu poměrů je i osoba ze služebnosti oprávněná. Nejvyšší soud tento závěr dovodil rozsudkem ze dne 27. 3. 2018, sp. zn. **22 Cdo 155/2018**, publikovaném v civilní části Sbírkky pod č. 62/2019. V odůvodnění podal výklad týkající se soudcovského dotváření práva založeného na předpokladu racionálního zákonodárce a přezkoumal také postup odvolacího soudu v dané věci, který nesprávně aplikoval argument *a contrario*.

Zneužití dominantního postavení na trhu výkonem práva k ochranné známce

Osoba s dominantním postavením na trhu může své postavení zneužít podle čl. 102 Smlouvy o fungování Evropské unie výkonem práva k ochranné známce, je-li doprovázeno výjimečnými okolnostmi, v jejichž důsledku dochází k potlačení soutěže na relevantním trhu. K tomuto závěru Nejvyšší soud dospěl v rozsudku ze dne 29. 5. 2019, sp. zn. **23 Cdo 5955/2017**, na základě aplikace judikatury Soudního dvora Evropské unie.

Určení rozhodného práva u kupní smlouvy

Vznik smluvního vztahu z kupní smlouvy uzavřené mezi prodávajícím se sídlem ve Slovenské republice a kupujícím se sídlem v České republice se posoudí podle Vídeňské úmluvy, ledaže účastníci její použití dohodou vyloučili. Otázky postoupení pohledávky z takové smlouvy, jednostranného započtení a úroku z prodlení představují tzv. mezeru v aplikaci Vídeňské úmluvy. Jak uzavírá Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 29. 1. 2019, sp. zn. **23 Cdo 427/2017**, publikovaném v civilní části Sbírkky pod č. 115/2019, rozhodné právo se proto určí podle kolizních norem obsažených v nařízení Řím I.

Určení výše náhrady za duševní útrapy spojené s usmrcením osoby blízké

Při určení výše náhrady za duševní útrapy spojené s usmrcením osoby blízké je třeba zohlednit okolnosti jak na straně pozůstalého, tak

i na straně škůdce. Nejvyšší soud řečené uvedl v rozsudku ze dne 19. 9. 2018, sp. zn. **25 Cdo 894/2018**, publikovaném v civilní části Sbírkky pod č. 85/2019. Na straně pozůstalého je významná zejména intenzita jeho vztahu se zemřelým, věk zemřelého a pozůstalého, případná existenční závislost na zemřelém a případná jiná satisfakce (jako např. omluva, správné postihy škůdce či jeho trestní odsouzení). Kritéria odvozená od osoby škůdce jsou především jeho postoj ke škodní události, dopad události do jeho duševní sféry, forma a míra zavinění. Požadavek srovnání výše náhrad nelze mechanicky vykládat tak, že by náhrada za usmrcení osoby blízké měla být vždy vyšší než náhrada za zásah do jiných osobnostních práv.

Vliv sjednání souhrnné kupní ceny na určitost a srozumitelnost smlouvy

Uvedení kupní ceny jako souhrnné pro větší počet movitých věcí nečiní kontrakt neurčitým a nesrozumitelným právním jednáním. Nejvyšší soud tak rozhodl rozsudkem ze dne 16. 1. 2019, sp. zn. **20 Cdo 4452/2018**, který publikoval v civilní části Sbírkky pod č. 124/2019.

Ochrana bydlení u rodinné domácnosti

Nejvyšší soud v usnesení ze dne 24. 1. 2019, sp. zn. **26 Cdo 3975/2017**, publikovaném v civilní části Sbírkky pod č. 110/2019, uzavřel, že podle úpravy v o. z. je obydlím manželů místo, kde je vedena jejich rodinná domácnost; právo bydlení manžela v domě (bytě), k němuž má družný manžel výhradní právo, je vázáno na existenci rodinné domácnos-

ti, nikoliv na trvání jejich manželství. Právní postavení manžela, který v domě (bytě) bydlí na základě odvozeného právního titulu, je však chráněno (§ 747 o. z.). Ochrana bydlení trvá i v případě, v němž manžel, jemuž svědčí výhradní právo umožňující v domě (bytě) bydlet, opustí rodinnou domácnost, a dojde tak k jejímu zániku.

Rozdělení zisku mezi akcionáře a obsah pozvánky na valnou hromadu

V usnesení ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. **27 Cdo 3885/2017**, publikovaném v civilní části Sbírkky pod č. 9/2020, Nejvyšší soud vysvětlil, že řádná účetní závěrka je způsobilým podkladem pro rozdělení zisku až do konce následujícího účetního období, a vyložil podmínky, za jejichž splnění akciová společnost nemusí zisk (či jeho část) rozdělit mezi akcionáře. Současně pak podrobně rozebral požadavky na obsah pozvánky na valnou hromadu akciové společnosti.

Soudní přezkum rozhodnutí politické strany či hnutí

Nejvyšší soud v souladu se standardními postupy soudního přezkumu rozhodnutí orgánu právnické osoby v usnesení ze dne 27. 2. 2019, sp. zn. **27 Cdo 1495/2017**, publikovaném v civilní části Sbírkky pod č. 123/2019, vymezil základní pravidla takového přezkumu v případě rozhodnutí orgánu politické strany či hnutí. Reflektuje změny, které přinesla nová procesní legislativa, soustředil dovolací soud agendu soudního přezkumu rozhodnutí orgánu politické strany či hnutí u kraj- ských soudů.

Věcná legitimace z pohledu § 2995 o. z.

V rozsudku ze dne 4. 6. 2019, sp. zn. **28 Cdo 694/2019**, se Nejvyšší soud zabýval věcnou legitimací z hlediska práva na vydání bezdůvodného obohacení vzniklého plněním podle neplatné, zdánlivé či zrušené smlouvy. Ta svědčí zásadně pouze smluvním stranám. Princip vázanosti bezdůvodného obohacení na kontrahenty se může uplatnit i tam, kde je obsahem smluvního plnění povinnost vyrovnat cizí dluh.

Zákonné předpoklady pro vydání majetku v případě církevních restitucí

Uplatnila-li oprávněná osoba podle zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, u pozemkového úřadu nárok na vydání zemědělské nemovitosti v prekluzivní lhůtě uvedené v § 9 odst. 1 větě první tohoto zákona, běžící od 1. 1. 2013 do 2. 1. 2014, v níž však nemovitost nevlastnil stát, pak nebyly naplněny zákonné předpoklady pro naturální restituci tohoto majetku. Nejvyšší soud tak uzavřel v rozsudku ze dne 28. 8. 2018, sp. zn. **28 Cdo 2703/2018**, publikovaném v civilní části Sbírky pod č. 84/2019.

Přezkoumání pravomocně přiznaných vykonatelných daňových pohledávek v insolvenčním řízení

Nejvyšší soud vyložil základní principy přezkoumání pravomocně přiznaných vykonatelných daňových pohledávek v insolvenčním řízení při zpochybnění jejich pravosti nebo výše. Učinil tak v rozsudku ze dne

31. 1. 2019, sen. zn. **29 ICdo 4/2017**, publikovaném v civilní části Sbírky pod č. 130/2019, kde také v návaznosti na zvláštní úpravu obsaženou v daňovém řádu vysvětlil, které daňové pohledávky lze v době jejich přezkumu pokládat za pravomocné a vykonatelné.

Následek úpadku zhotovitele díla

V rozsudku ze dne 25. 3. 2019, sp. zn. **29 Cdo 561/2017**, Nejvyšší soud objasnil otázku týkající se způsobu, jakým se do smluv o dílo promítá vypořádání poskytnuté záruky pro případ, že ji objednatel nebude moci využít v důsledku úpadku nebo likvidace zhotovitele. Ujednání o slevě ve výši pozastávky pro takový případ je platným ujednáním vyjadřujícím hodnotu nerealizované záruky.

Lhůta k podání žádosti o osvobození od soudních poplatků

Posouzení otázky, v jaké lhůtě je možno právně relevantně požádat o osvobození od soudních poplatků, bylo předmětem usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 4. 2019, sp. zn. **30 Cdo 825/2019**, publikovaného v civilní části Sbírky pod č. 1/2020. V souvislosti s novelizací zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, se tak Nejvyšší soud odchýlil od dřívějších judikатурních závěrů – žádost o osvobození od soudních poplatků lze s účinky zabraňujícími zastavení řízení pro nezaplacení poplatku podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., ve znění od 30. 9. 2017, podat nejpozději v poslední den lhůty určené soudem pro jeho zaplacení.

Povinnost složit jistotu na náhradu nákladů řízení

V usnesení ze dne 23. 4. 2019, sp. zn. **32 Cdo 594/2019**, publikovaném v civilní části Sbírky pod č. 2/2020, Nejvyšší soud posuzoval, zda lze uložit účastníku řízení – zahraniční právnické osobě – povinnost složit jistotu na náhradu nákladů řízení podle § 11 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, v situaci, v níž byl návrh na uložení této povinnosti podán poté, co proběhlo první soudem nařízené setkání se zapsaným mediátorem, při němž nedošlo k uzavření smlouvy o provedení mediace. Dospěl k závěru, že takové setkání s mediátorem není procesním úkonem účastníků, s nímž právo spojuje vznik, změnu nebo zánik procesněprávního vztahu, tj. ani procesním úkonem ve smyslu § 11 odst. 2 písm. a) zákona o mezinárodním právu soukromém, a proto v dané situaci bylo možno uložit povinnost složit jistotu na náhradu nákladů řízení.

Charakter smlouvy mezi cestovní kanceláří a spolucestujícími

Cestovní smlouva je spotřebitelskou smlouvou nejen ve vztahu mezi objednatelem zájezdu a cestovní kanceláří. Rozsudkem ze dne 18. 10. 2018, sp. zn. **33 Cdo 715/2017**, publikovaným v civilní části Sbírky pod č. 100/2019, Nejvyšší soud rozhodl, že spotřebitelský charakter má i vztah mezi cestovní kanceláří a spolucestujícími osobami, které mají podle cestovní smlouvy právo na plnění v rozsahu, v jakém bylo sjednáno v takovém kontraktu. To, že spolucestující osoby přijaly sjednané plnění, z nich nečiní stranu cestovní smlouvy a nezakládá jejich povinnost uhradit cenu zájezdu.

Důsledek absence požadovaných vlastností vodicího psa

Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 25. 1. 2018, sp. zn. **33 Cdo 1201/2017**, publikovaném v civilní části Sbírky pod č. 30/2019, vyslovil právní názor, že vady spočívající v neschopnosti vodicího psa disponovat vlastnostmi (schopnostmi) stanovenými vyhláškou č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, resp. tyto vlastnosti vůbec získat, lze vytknout u prodávajícího ve lhůtě šesti měsíců od předání, neboť jde o vady věci – specifické kompenzační pomůcky.

2. 3. 4. 3. Některá další vybraná rozhodnutí přijatá občanskoprávním a obchodním kolegiem Nejvyššího soudu v roce 2019

Výše náhrady za ztížení společenského uplatnění

Pro určení výše náhrady za ztížení společenského uplatnění v pracovněprávních vztazích nelze namísto zvláštní právní úpravy obsažené v příslušných předpisech použít právní úpravu náhrady za ztížení společenského uplatnění obsaženou v o. z., ani doporučující Metodiku Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví (bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 o. z.), a to ani v případě, že by poškozenému podle nařízení vlády č. 276/2015 Sb. (popřípadě podle vyhlášky č. 440/2001 Sb.) náleželo nižší odškodnění, než které by mu příslušelo podle právní úpravy obsažené v občanském zákoníku (podle Metodiky Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví). Nejvyšší soud tak rozhodl dne 28. 5. 2019 rozsudkem pod sp. zn. **21 Cdo 3687/2018**.

Vztah mezi výrokem a odůvodněním rozhodnutí ve věcech jeho výkonu

V usnesení ze dne 17. 4. 2019, sp. zn. **20 Cdo 3704/2018**, Nejvyšší soud připomněl, že výrok rozhodnutí lze vykládat v souvislosti s odůvodněním, jestliže to obsah výroku blíže ozřejmuje a lze-li jeho pomocí odstranit případné pochybnosti o obsahu a rozsahu uložené povinnosti s přihlédnutím k povaze věci nebo předepsanému způsobu exekuce; výrok exekučního titulu však takto nelze doplňovat či opravovat.

Náležitosti oznámení odborové organizace

Oznámení odborové organizace o tom, že působí u zaměstnavatele a má právo jednat, musí podle závěru přijatého Nejvyšším soudem v rozsudku ze dne 27. 8. 2019, sp. zn. **21 Cdo 641/2018**, obsahovat nejen sdělení, že stanoví odborové organizace upravují její působení u zaměstnavatele a oprávnění jednat a že alespoň 3 její členové jsou u zaměstnavatele v pracovním poměru, ale také doložení sdělovaných údajů. Uvedený závěr sleduje zvýšení právní jistoty ve vztazích mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem.

Následky pozbytí zdravotní způsobilosti pro výkon jednoho ze sjednaných druhů práce

Rozsudek ze dne 5. 9. 2019, sp. zn. **21 Cdo 670/2019**, řeší situaci, v níž má zaměstnanec v pracovní smlouvě sjednáno více druhů práce, ale následně se stal vzhledem ke svému zdravotnímu stavu dlouhodobě nezpůsobilým jeden z nich vykonávat. Nejvyšší soud dospěl k závěru,

že v takovém případě zaměstnavatel nemůže dát zaměstnanci výpověď z pracovního poměru z důvodu dlouhodobého pozbytí zdravotní způsobilosti pro výkon sjednané práce podle ustanovení § 52 písm. e) zák. práce.

Právní režim zahrad u domů s více jednotkami

Nejvyšší soud posuzoval charakter zahrad u domů, ve kterých je více jednotek. V rozsudku ze dne 31. 7. 2019, sp. zn. **22 Cdo 1216/2019**, uvedl, že taková zahrada s domem obecně vzato vytváří funkční celek, a není proto v rozporu se zákonem, když ji soud bez dělení přikáže vlastníku domu. Zahrada navíc může být posouzena také jako přídatné spoluvlastnictví, a i proto je nedělitelná.

Podmínky užívání a vyklizení veřejného přístavu

Nejvyšší soud se věnoval podmínkám užívání a vyklizení veřejného přístavu, zejména jeho veřejnoprávnímu charakteru. Tato otázka nebyla v dosavadní judikатурní praxi a odborné literatuře až do vydání rozsudku ze dne 26. 6. 2019, sp. zn. **22 Cdo 1672/2019**, řešena.

Ujednání o smluvní pokutě vázané na odstoupení od smlouvy

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2019, sp. zn. **23 Cdo 1192/2019**, řeší otázku platnosti ujednání o smluvní pokutě, které vzniká práva na smluvní pokutu váže kromě porušení právní povinnosti také na další právní skutečnost, jíž je v tomto případě odstoupení od smlou-

vy věřitelem pro porušení povinnosti dlužníkem. Podle závěrů rozhodnutí je zmíněné ujednání v poměrech o. z. přípustné. Jeho účelem může být sankcionovat stranu, která by svým jednáním nebo opomenutím porušila smlouvu takovým způsobem, jenž by odůvodnil právo druhé smluvní strany od smlouvy odstoupit, přičemž by samotné odstoupení od smlouvy nepředstavovalo dostatečnou sankci.

Důsledky zrušení příkazů k úhradě nákladů řízení

Rozsudkem ze dne 10. 7. 2019, sp. zn. **20 Cdo 1227/2019**, reagoval Nejvyšší soud na situaci, v níž dojde k zastavení exekuce a soudnímu exekutorovi není přiznáno právo na náhradu nákladů, aniž by byly výslovně zrušeny příkazy k úhradě nákladů řízení. Dovolací soud dospěl k závěru, že v uvedeném případě je soudní exekutor povinen plnění, jež obdržel na základě takových příkazů, vydat povinnému jako bezdůvodné obohacení poskytnuté z důvodu, který dodatečně odpadl.

Modifikace zákonných dědických podílů

K modifikaci zákonných dědických podílů podle ustanovení § 1693 odst. 3 o. z. je nutno přistoupit pouze ve výjimečných případech, v nichž by bylo rozdělení dědictví podle zákona zjevně nespravedlivým s ohledem na „přístup a péči“ dědiců k osobě a majetku zůstavitele. Nejvyšší soud tento závěr vyslovil v usnesení ze dne 13. 3. 2019, sp. zn. **24 Cdo 2619/2018**.

Prokázání důvodu vydědění potomka zůstavitele

Důvod vydědění potomka zůstavitele je podle ustanovení § 1646 a násl. o. z. možné prokázat vždy až ke dni smrti zůstavitele. Nejvyšší soud proto v rozsudku ze dne 27. 9. 2019, sp. zn. **24 Cdo 1777/2019**, uzavřel, že se soud v případném sporném řízení zahájeném žalobou podle ustanovení § 170 z. ř. s. musí zabývat i jinými (zpravidla účastníky namítanými) zákonnými důvody vydědění než pouze těmi, které zůstavitel uvedl v listině o vydědění.

Čin povahy úmyslného trestného činu vůči zůstaviteli spáchaný osobou trestně neodpovědnou

V rozsudku ze dne 28. 5. 2019, sp. zn. **24 Cdo 4761/2018**, Nejvyšší soud vyslovil závěr, že dědicky nezpůsobilou může být i osoba trestně neodpovědná. Okolnost, že se dědic trestného činu dopustil ve stavu, ve kterém byly jeho rozpoznávací schopnosti podstatně sniženy a schopnosti ovládací zcela vymizelé, je relevantní „pouze“ pro jeho trestněprávní odpovědnost. Z pohledu práva dědického je nutné, aby soud jeho činy posoudil podle ustanovení § 1481 o. z. a sám, aniž by byl vázán rozhodnutím o zastavení trestního stíhání, vyhodnotil, zda je čin, kterého se dědic dopustil, důvodem pro jeho vyloučení z dědického práva.

Nemajetková újma spočívající v osobním neštěstí

Objektivní odpovědnost vlastníka zvířete za způsobenou újmu je zakotvena v § 2933 o. z. Nejvyšší soud však v rozsudku ze dne 28. 3. 2019,

sp. zn. **25 Cdo 972/2018**, uvedl, že požaduje-li poškozený též nema- jetkovou újmu spočívající v osobním neštěstí, je nutno nárok posoudit podle § 2971 o. z. V takovém případě musí k újmě dojít za zvláštních okolností, přičemž základním předpokladem, jež § 2933 o. z. nevyžaduje, je, že újma byla způsobena protiprávním činem. Protiprávní čin navíc musí mít určitou (vysokou) intenzitu. Dalším předpokladem je prokázání skutečnosti, že poškozený způsobenou újmu důvodně poci- tuje jako osobní neštěstí, které nelze jinak odčinit.

Souhlas osoby zobrazené na fotografii na sociální síti s jejím dalším zveřejněním

Předmětem řízení ve věci řešené rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 15. 10. 2019, sp. zn. **25 Cdo 1778/2019**, byl spor týkající se žalobkyně, je- jíž profilová fotografie ze sociální sítě Facebook byla bez jejího souhlasu zveřejněna na serveru provozovaném žalovanou v rámci série článků zabývajících se kauzou úmrtí kamarádky žalobkyně. Dospěl k závě- ru, že v případě použití uvedené fotografie nelze bez dalšího dovodit konkludentní souhlas zobrazené osoby s jejím dalším zveřejněním ani naplnění předpokladů zákonné zpravodajské licence, ale vždy je třeba zabývat se hlediskem přiměřenosti se zřetelem ke konkrétním okol- nostem zveřejnění a chránit nejen svobodu projevu informačních médií a právo veřejnosti na informace, ale též oprávněné zájmy zobrazené osoby, zejména právo na ochranu soukromí, cti a důstojnosti.

Zastoupení vlastníka jednotky na shromáždění společenství vlastníků

Usnesení ze dne 16. 10. 2019, sp. zn. **26 Cdo 1657/2018**, se zabývá v praxi často diskutovanou otázkou zastoupení vlastníka jednotky na shromáždění společenství vlastníků jinou osobou a uzavírá, že vlastník jednotky je oprávněn nechat se zastoupit, jestliže to stanoví společen- ství nevylučují. Pro praxi je důležitý i zde vyslovený závěr o přimě- řeném použití § 260 o. z. v poměrech společenství vlastníků jednotek. Toto ustanovení upravuje důvody, za kterých soud nevysloví neplatnost rozhodnutí shromáždění, ačkoliv je v rozporu se zákonem či stanovami; při porušení s méně závažnými následky se upřednostní ochrana práv třetích osob nabytých v dobré víře nebo zájmy společenství před indivi- duálním zájmem vlastníka jednotky.

Úroky z prodlení při nájmu bytu

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 6. 2019, sp. zn. **26 Cdo 2059/2018**, dospěl k závěru, že nájemce bytu při prodlení s placením nájemného platí úroky z prodlení ve výši stanovené nařízením vlády č. 351/2013 Sb. Není vyloučeno ani sjednání smluvního úroku z prodlení, jež však ne- lze sjednat nad tuto úroveň.

Následky nedodržení způsobu zastupování členy statutárního orgánu

Nejvyšší soud vyřešil otázku důsledků nedodržení způsobu zastupo- vání členy statutárního orgánu právnické osoby určeného zakladatel- ským právním jednáním. V rozsudku ze dne 23. 7. 2019, sp. zn. **27 Cdo**

4593/2017, výslovně připustil možnost dodatečného schválení takové- ho právního jednání (učiněného členem statutárního orgánu v rozpo- ru se způsobem zastupování) postupem podle § 440 o. z. a vyložil, jak může být ratihabice provedena.

Ústavnost části zákona o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku

Při posuzování dovolání v restituční věci došel Nejvyšší soud k názoru, že by dopady aplikovaného předpisu byly v rozporu s ústavním pořá- dem. Otázku proto v rámci incidenční kontroly ústavnosti norem usne- sením ze dne 2. 10. 2019, sp. zn. **28 Cdo 3772/2018**, předložil Ústavnímu soudu s návrhem na zrušení části § 16 odst. 1 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majet- ku, která odkazuje na § 28a stejného předpisu. K podání derogačního návrhu Nejvyšší soud vedla trojice důvodů – snaha o zachování kon- zistence judikatury, o zamezení situaci, v níž Státní pozemkový úřad není oprávněn dobrovolně poskytovat adekvátní náhradu, a o omezení prostoru pro výklad normy *praeter legem* skrze příliš širokou soudní diskreci.

Vznik pohledávky státu z titulu pojistného a příspěvku na státní politi- ku zaměstnanosti

Nejvyšší soud řešil otázku vzniku pohledávky státu z titulu pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanos- ti vůči osobě samostatně výdělečně činné pro účely posouzení práva

přednosti státu na úhradu těchto pohledávek v insolvenčním řízení ve- deném na majetek takové osoby. Rozsudkem ze dne 2. 7. 2019, sen. zn. **29 ICdo 21/2017**, Nejvyšší soud uzavřel, že takto dlužné pojistné a pří- spěvek za dobu předcházející dni, kdy byl zjištěn úpadek dlužníka, ne- jsou pohledávkou za majetkovou podstatou.

Odpovědnost České republiky za újmu způsobenou soudním rozhod- nutím vydaným v rozporu s právem Evropské unie

V rozsudku ze dne 12. 12. 2018, sp. zn. **30 Cdo 2584/2016**, Nejvyšší soud navázal na svou judikaturu vztahující se k otázce vymezení obecných předpokladů vzniku odpovědnosti státu za újmu způsobenou poruše- ním práva EU. Uvedl také, za jakých podmínek Česká republika odpo- vídá za porušení práva EU rozhodnutím soudu v posledním stupni, tedy i Nejvyššího soudu jako soudu dovolacího. Z důvodu zvláštní povahy funkce soudu je stát odpovědný jen ve výjimečném případě, když soudní rozhodnutí porušilo použitelné právo zjevným způsobem. O nároku na náhradu škody rozhodují soudy v režimu zákona č. 82/1998 Sb., avšak požadavek uvedený v § 8 zmíněného zákona spočívající ve zrušení po- suzovaného rozhodnutí pro nezákonnost se neuplatní, neboť by prak- ticky znemožňoval nebo nadměrně ztěžoval získání náhrady škody.

Určení místní příslušnosti na základě volby a přímo použitelného před- pisu Evropské unie

Z hlediska místní příslušnosti lze žalobu rozšířit na osobu s obecným soudem v České republice u soudu, který je místně příslušný k žalobě

proti jiné osobě s bydlištěm (sídlem) v jiném členském státě EU podle přímo použitelného předpisu práva EU. V usnesení ze dne 21. 5. 2019, sp. zn. **30 Cdo 3684/2018**, se Nejvyšší soud zabýval otázkou aplikace § 11 odst. 2 o. s. ř. Dovedil, že směřuje-li žaloba proti více žalovaným, není pro účely místní příslušnosti podle ustanovení § 85 odst. 1 o. s. ř. podstatné, v jakém pořadí byli v žalobě uvedeni; obecným soudem v takovém případě může být obecný soud kteréhokoli ze žalovaných. Neshledal přitom rozumný důvod, pro který by řečený závěr o možnosti volby soudu žalobcem nebyl použitelný i v případě, v němž vedle sebe zakládá místní příslušnost vnitrostátní norma a přímo použitelný právní předpis Evropské unie.

Odpovědnost mateřské společnosti

V rozsudku ze dne 24. 4. 2019, sp. zn. **32 Cdo 2214/2017**, se Nejvyšší soud zabýval nárokem z odpovědnosti za vady uplatněným kupujícím vůči prodávající obchodní korporaci a též vůči její mateřské společnosti. Dovedil, že soutěžně-právní koncept jediné ekonomické jednotky, prolamující právní a majetkovou samostatnost jednotlivých právních subjektů, je výjimkou z jinak obecné zásady osobní odpovědnosti, tedy samostatnosti právní i majetkové sféry osob jako subjektů práva, a že ji nelze rozšiřovat na právní vztahy obecně tam, kde absentuje jakákoliv souvislost s porušením veřejnoprávních norem na ochranu hospodářské soutěže.

Povinnost hradit operátorovi trhu s elektřinou náklady spojené s podporou obnovitelných zdrojů

V rozsudku ze dne 26. 8. 2019, sp. zn. **32 Cdo 3744/2017**, bylo Nejvyšším soudem ve věci mezi operátorem trhu a provozovatelem regionální distribuční soustavy řešeno nejasné znění zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie. Dovolací soud sporná ustanovení uvedeného zákona vyložil tak, že v rozhodném období byl provozovatel regionální distribuční soustavy povinen hradit operátorovi trhu s elektřinou náklady spojené s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů též z elektřiny spotřebované bez použití přenosové nebo regionální distribuční soustavy.

Právní režim služeb poskytovaných soukromou základní školou

Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 17. 10. 2019, sp. zn. **33 Cdo 3805/2018**, na základě Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. 12. 2006, o službách na vnitřním trhu, a judikatury Soudního dvora Evropské unie dovedil, že soukromá základní škola zřízená ve formě společnosti s ručením omezeným, tedy obchodní korporace založená za účelem podnikání a vytváření zisku, poskytuje veřejné služby ve smyslu § 2 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb.

2. 4. Trestní kolegium Nejvyššího soudu v roce 2019

2. 4. 1. Přehled rozhodovací činnosti trestního kolegia Nejvyššího soudu

Trestní kolegium Nejvyššího soudu (dále též jen „trestní kolegium“) bylo v roce 2019 složeno z předsedy kolegia a dalších dvaadvaceti soudců; kromě toho zde působili v různých obdobích také soudci dočasně přidělení. Soudci trestního kolegia jsou zařazeni do sedmi rozhodujících senátů, které tvoří sedm soudních oddělení. Dále zde působí velký senát trestního kolegia, evidenční senát a zvláštní senát pro odvolání proti rozhodnutím Kárné komory Nejvyššího kontrolního úřadu.

Jednotlivé trestní věci přiděluje do zmíněných rozhodujících sedmi senátů (dále uváděné jen jako „senáty“) předseda trestního kolegia na podkladě pravidel, která obsahuje rozvrh práce Nejvyššího soudu. V rámci senátu přiděluje věc konkrétnímu soudci řídící předseda senátu, a to rovněž podle pravidel vyplývajících z rozvrhu práce, v nichž se kombinuje princip specializace některých senátů s principem pravidelné rotace. V trestním kolegiu pracují tři specializované senáty – jeden (č. 8) se zabývá případy projednávanými podle zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů, druhý (č. 5) je specializován na část hospodářské a majetkové kriminality a třetí (č. 11) na drogovou kriminalitu a případy týkající se mezinárodní

justiční spolupráce v trestních věcech. Senáty trestního kolegia rozhodují většinou v neveřejném zasedání, tj. bez účasti obviněného, obhájce a státního zástupce, a pouze v některých případech ve veřejném zasedání za současné přítomnosti stran řízení. Mimo rozhodovací činnosti v tříčlenných senátech na trestním úseku působí také velký senát trestního kolegia, v němž je zařazeno devět soudců.

Klíčovým úkolem Nejvyššího soudu je, aby sjednocoval rozhodovací činnost soudů nižších stupňů. Realizace tohoto úkolu na trestním úseku je svěřena trestnímu kolegiu Nejvyššího soudu. K naplnění uvedeného poslání poskytuje zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, Nejvyššímu soudu několik nástrojů. Především je to samotné rozhodování o mimořádných opravných prostředcích v tříčlenných senátech trestního kolegia, dále rozhodování ve velkém senátu trestního kolegia, zaujímání stanovisek trestního kolegia a konečně i vydávání Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek.

2. 4. 1. 1. Rozhodování o mimořádných opravných prostředcích

Nejvyšší soud představuje vrcholný orgán obecných soudů České republiky (čl. 92 Ústavy České republiky). Proto mu přísluší právo rozhodovat o nejvýznamnějších mimořádných opravných prostředcích, kterými jsou v trestním řízení dovolání a stížnost pro porušení zákona.

Dovolání je mimořádný opravný prostředek, jímž lze napadnout pravomocné rozhodnutí soudu druhého stupně ve věci samé (§ 265a tr. ř.), ale jen s odkazem na některý z dovolacích důvodů taxativně vyjmeno-

vaných v ustanoveních § 265b odst. 1 a 2 tr. ř. Předmětem dovolacího řízení není skutkový přezkum, ale pouze posuzování právních otázek v napadeném rozhodnutí nebo v řízení mu předcházejícím. Dovolání je oprávněn podat jednak nejvyšší státní zástupce – pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obviněného, a jednak obviněný – pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká. Obviněný může podat dovolání pouze prostřednictvím obhájce; podání obviněného učiněné jinak než prostřednictvím obhájce se nepovažuje za dovolání, ale podle jeho obsahu se s ním případně naloží jinak. Dovolání je nutné podat u soudu, který ve věci rozhodl ve věci v prvním stupni, a to do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti němuž směřuje dovolání. Předseda senátu soudu prvního stupně doručí opis dovolání obviněného nejvyššímu státnímu zástupci a opis dovolání nejvyššího státního zástupce obhájci obviněného a obviněnému s upozorněním, že se mohou k dovolání písemně vyjádřit a souhlasit s projednáním dovolání v neveřejném zasedání dovolacího soudu. Jakmile uplyne lhůta k podání dovolání všem oprávněným osobám, soud prvního stupně předloží spisy Nejvyššímu soudu. Nejvyšší soud odmítne dovolání z důvodů taxativně stanovených v § 265i odst. 1 tr. ř., zejména nejsou-li splněny některé formální podmínky nebo opakuje-li dovolatel v dovolání ty námítky, s nimiž se zcela a věcně správně vypořádaly již soudy nižších stupňů, přičemž v odůvodnění usnesení o odmítnutí Nejvyšší soud jen stručně uvede důvod odmítnutí dovolání poukazem na okolnosti vztahující se k zákonnému důvodu odmítnutí. Nejvyšší soud po provedeném přezkumu zamítne podané dovolání, pokud shledá, že není důvodné (§ 265j tr. ř.). Jestliže Nejvyšší soud neodmít-

ne ani nezamítne podané dovolání, přezkoumá napadené rozhodnutí i řízení mu předcházející, a to jen v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání. Po přezkoumání Nejvyšší soud zruší napadené rozhodnutí nebo jeho část, popřípadě též vadné řízení mu předcházející, shledá-li, že je dovolání důvodné. Pokud po zrušení napadeného rozhodnutí nebo některého jeho výroku je nutné učinit ve věci nové rozhodnutí, Nejvyšší soud přikáže zpravidla soudu, o jehož rozhodnutí jde, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl (§ 265k tr. ř.). Soud nebo jiný orgán činný v trestním řízení, jemuž byla věc přikázána k novému projednání a rozhodnutí, je vázán právním názorem Nejvyššího soudu (§ 265s odst. 1 tr. ř.). Bylo-li napadené rozhodnutí zrušeno jen v důsledku dovolání podaného ve prospěch obviněného, nemůže v novém řízení dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch (§ 265s odst. 2 tr. ř.). Nejvyšší soud však může při zrušení napadeného rozhodnutí také sám hned rozhodnout ve věci rozsudkem (§ 265m tr. ř.).

Dalším mimořádným opravným prostředkem, který Nejvyšší soud projednává, je stížnost pro porušení zákona (dále též jen „SPZ“). Tento mimořádný opravný prostředek je oprávněn podat pouze ministr spravedlnosti proti pravomocnému rozhodnutí soudu nebo státního zástupce, jímž byl porušen zákon, nebo které bylo učiněno na podkladě vadného postupu řízení, nebo jestliže trest je ve zřejmém nepochopitelnosti k povaze a závažnosti trestného činu nebo k poměrům pachatele, popřípadě jestliže uložený druh trestu je ve zřejmém rozporu s účelem trestu (§ 266 odst. 1, 2 tr. ř.). Stížnost pro porušení zákona v neprospěch obviněného proti pravomocnému rozhodnutí soudu ne-

lze podat jen z důvodu, že soud postupoval v souladu s ustanoveními § 259 odst. 4, § 264 odst. 2, § 273 nebo § 289 písm. b) tr. ř. V případě SPZ podané nikoli ve prospěch obviněného a po zjištění, že zákon byl porušen, ale nikoli v neprospěch obviněného, lze dosáhnout pouze tzv. akademického výroku, není však možné zrušit napadené rozhodnutí nebo řízení mu předcházející, kterým byl porušen zákon. Nejvyšší soud zamítne SPZ, pokud není přípustná nebo není-li důvodná (§ 268 odst. 1 tr. ř.).

Jestliže Nejvyšší soud shledá, že zákon byl porušen, vysloví tento závěr rozsudkem (§ 268 odst. 2 tr. ř.). Pokud byl zákon porušen v neprospěch obviněného, Nejvyšší soud zároveň s výrokem uvedeným v § 268 odst. 2 tr. ř. zruší napadené rozhodnutí nebo jeho část, popřípadě též vadné řízení mu předcházející. Je-li nezákonný jen některý výrok napadeného rozhodnutí a pokud jej lze oddělit od ostatních, zruší Nejvyšší soud jen tento výrok (§ 269 tr. ř.). Jestliže po zrušení napadeného rozhodnutí nebo některého jeho výroku je nutné učinit ve věci rozhodnutí nové, přikáže Nejvyšší soud zpravidla orgánu, o jehož rozhodnutí jde, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Orgán, jemuž byla věc přikázána, je vázán právním názorem Nejvyššího soudu (§ 270 tr. ř.). Nejvyšší soud může při zrušení napadeného rozhodnutí také sám rozhodnout ve věci, pokud je možné učinit rozhodnutí na podkladě skutkového stavu, který byl v napadeném rozhodnutí správně zjištěn (§ 271 tr. ř.). Jestliže Nejvyšší soud vyslovil, že zákon byl porušen v neprospěch obviněného, nemůže v novém řízení dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch (§ 273 tr. ř.).

2. 4. 1. 2. Agendy trestního kolegia Nejvyššího soudu podle příslušných rejstříků

Soudci trestního kolegia Nejvyššího soudu jsou níže uvedenými zákonnými normami zmocněni, aby v senátech, převážně složených z předsedy senátu a dvou soudců, rozhodovali v těchto agendách:

Tdo

– rozhodování o dovoláních proti pravomocným rozhodnutím soudů druhého stupně ve věci samé (§ 265a a násl. tr. ř.);

Tcu

– rozhodování o návrzích na zaznamenání údajů o odsouzení občana České republiky cizozemským soudem do evidence Rejstříku trestů (§ 4 odst. 2, 3, 4 a § 4a odst. 3 zákona č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů),

– rozhodování o návrzích podle zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů (např. o návrhu na vzetí předávané osoby do průvozní vazby po dobu průvozu územím České republiky podle § 143 odst. 4 citovaného zákona),

– rozhodování o návrzích na rozhodnutí, zda je osoba vyňata z pravomoci orgánů činných v trestním řízení (§ 10 odst. 2 tr. ř.);

– rozhodování o návrzích, podaných ministrem spravedlnosti, na přezkoumání rozhodnutí o přípustnosti vydání osoby k trestnímu stíhání do cizího státu,

Tz

– rozhodování o stížnostech pro porušení zákona, podaných ministrem spravedlnosti proti rozhodnutím státních zástupců a soudů v řízení konaném podle trestního řádu (§ 266 a násl. tr. ř.);

Td

– rozhodování sporů o příslušnost mezi soudy nižších stupňů (§ 24 tr. ř.),
– rozhodování o návrzích na odnětí a přikázání věci (§ 25 tr. ř.),
– rozhodování o návrzích na vyloučení soudců Nejvyššího soudu z projednávání a rozhodování ve věci (§ 31 tr. ř.);

Tvo

– rozhodování o stížnostech proti rozhodnutím vrchních soudů o prodloužení vazby podle § 74 tr. ř. a proti dalším rozhodnutím vrchních soudů, pokud rozhodovaly v postavení soudu prvního stupně (např. o stížnostech proti rozhodnutím o vyloučení soudců vrchních soudů z vykonávání úkonů trestního řízení podle § 30 a § 31 tr. ř.);

Tul

– rozhodování o návrzích na určení lhůty k provedení procesního úkonu (§ 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů);

Zp

– rozhodování o odvoláních proti rozhodnutí Kárné komory Nejvyššího kontrolního úřadu (§ 43 odst. 2 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů);

Pzo

– rozhodování o návrzích na přezkum zákonnosti příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a příkazu k zjištění údajů o telekomunikačním provozu (§ 314l až § 314n tr. ř.).

2. 4. 2. Sjednocovací činnost trestního kolegia Nejvyššího soudu

Ke sjednocení rozhodovací praxe nižších soudů dochází především vydáváním rozhodnutí v rámci výše uplatňovaných mimořádných opravných prostředků v konkrétních trestních věcech, přičemž ve svých rozhodnutích Nejvyšší soud vysloví závazný právní názor, kterým je soud nižšího stupně nebo jiný orgán činný v trestním řízení vázán a jímž se případně řídí tyto orgány v jiných obdobných věcech. O dovoláních a stížnostech pro porušení zákona rozhoduje Nejvyšší soud zpravidla v tříčlenných senátech složených z předsedy senátu a dalších dvou profesionálních soudců, nejde-li o výjimky, kdy rozhoduje velký senát trestního kolegia.

Velkému senátu trestního kolegia je věc postoupena v případě, že tříčlenný senát při svém rozhodování dospěl k právnímu názoru, který je odlišný od názoru již vyjádřeného v některém dřívějším rozhodnutí Nejvyššího soudu, přičemž svůj odlišný právní názor tento senát odvodní (§ 20 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů).

Velkému senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu lze uvedeným postupem předložit věc zejména tehdy, týká-li se sporná otázka hmot-

ného práva. Jde-li o právní názor o procesním právu, může tříčlenný senát postoupit věc velkému senátu trestního kolegia pouze tehdy, pokud jednomyslně (hlasy všech členů senátu) dospěl k závěru, že řešená procesní otázka má po právní stránce zásadní význam. Postoupení věci velkému senátu trestního kolegia však nepřichází v úvahu tehdy, byla-li sporná otázka již vyřešena stanoviskem trestního kolegia nebo pléna Nejvyššího soudu. Velký senát trestního kolegia rozhoduje vždy v merituu věci, tj. o podaném mimořádném opravném prostředku, pokud výjimečně nedospěje k závěru, že zde nebyl důvod k postoupení věci velkému senátu kolegia, přičemž v takovém případě usnesením bez meritorního rozhodnutí o podaném dovolání vrátí věc senátu, který mu ji (nedůvodně) předložil. Je otázkou, zda by uvedená praxe měla zůstat zachována. Alternativou k ní je totiž názor, že by velký senát trestního kolegia měl rozhodnout pouze o řešení aktuálně předložené právní otázky a následně by v souladu s tím v merituu rozhodl příslušný tříčlenný senát, kterému byla původně přidělena projednávaná věc.

Velký senát trestního kolegia v roce 2019 rozhodoval meritorně čtyřikrát v dovolací agendě – rejstřík Tdo (pod sp. zn. 15 Tdo 1443/2018, rozhodnuto dne 17. 4. 2019; pod sp. zn. 15 Tdo 1474/2018, rozhodnuto dne 17. 4. 2019; pod sp. zn. 15 Tdo 204/2019, rozhodnuto dne 26. 6. 2019; pod sp. zn. 15 Tdo 1154/2019, rozhodnuto dne 12. 12. 2019).

Všechna rozhodnutí velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu, stejně jako všechna rozhodnutí tříčlenných senátů, se publikují v pseudonymizované podobě na internetových stránkách Nejvyššího soudu

www.nsoud.cz, což rovněž přispívá ke sjednocování rozhodovací praxe v trestních věcech.

V trestním kolegiu Nejvyššího soudu působí taktéž evidenční senát, který je složen z jeho předsedy a dalších sedmi soudců trestního kolegia. Na jeho zasedáních se projednávají návrhy těch rozhodnutí senátů trestního kolegia Nejvyššího soudu a rozhodnutí soudů nižších stupňů v trestních věcech, jež byla doporučena k zobecnění a k tomu, aby byla zařazena na zasedání trestního kolegia ke schválení pro uveřejnění ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek. K publikaci rozhodnutí ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek se vyžaduje souhlas nadpoloviční většiny všech soudců trestního kolegia. V roce 2019 se uskutečnilo celkem šest zasedání trestního kolegia Nejvyššího soudu. Evidenční senát rozhoduje, která z jím projednávaných rozhodnutí budou postoupena do dalšího schvalovacího procesu, tj. zaslána k připomínkám příslušným orgánům a institucím a poté předložena na zasedání trestního kolegia. K návrhu předsedy trestního kolegia nebo předsedy evidenčního senátu projednává evidenční senát trestního kolegia i další materiály, zejména podněty k zaujetí stanoviska trestního kolegia k rozhodovací činnosti soudů a návrhy takových stanovisek.

Zaujímání stanovisek trestního kolegia Nejvyššího soudu k rozhodovací činnosti soudů ve věcech určitého druhu je dalším významným nástrojem ke sjednocování praxe soudů nižších stupňů či jiných orgánů činných v trestním řízení. Projednání stanoviska v trestním kolegiu předchází zpracování jeho návrhu pověřeným členem (resp. pověřenými členy) trestního kolegia a dále následuje připomínkové řízení,

v rámci kterého se k návrhu stanoviska vyjadřují připomínková místa, jimiž jsou krajské a vrchní soudy, Nejvyšší státní zastupitelství, právnické fakulty univerzit, Česká advokátní komora, Ministerstvo spravedlnosti a případně podle povahy a významu řešených otázek i další orgány či instituce. Poté se návrh stanoviska projednává a schvaluje na zasedání trestního kolegia, které je usnášeníschopné, pokud se na něm zúčastní dvoutřetinová většina všech členů trestního kolegia Nejvyššího soudu. K přijetí stanoviska trestního kolegia Nejvyššího soudu a k jeho následné publikaci ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek je nezbytný souhlas nadpoloviční většiny všech členů trestního kolegia.

Každé schválené stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu se publikuje ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek a v elektronické podobě též na internetových stránkách Nejvyššího soudu.

2. 4. 3. Statistické údaje o činnosti trestního kolegia Nejvyššího soudu

Agenda	Převzato	Nově napadlo	Vyřízeno	Nevyřízeno
Tdo	196	1 595	1 608	183
Tcu	13	169	175	7
Tz	8	104	98	14
Td	6	103	103	6
Tvo	1	27	26	2
Tul	-	3	3	-
Zp	-	-	-	-
Pzo	2	11	9	4

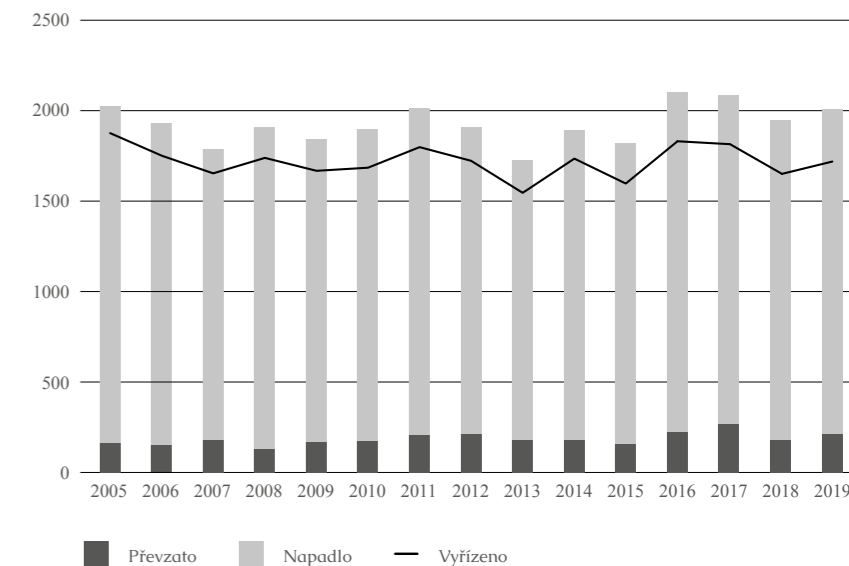
(Přehled počtu věcí přidělených trestnímu kolegiu za rok 2019)

Úvodní tabulka představuje přehled o rozhodovací činnosti trestního kolegia Nejvyššího soudu v roce 2019 ve všech jeho agendách. První sloupec přitom ukazuje, kolik věcí v každé konkrétní agendě bylo k rozhodnutí přesunuto z předchozího roku 2018. Analogicky pak sloupec poslední uvádí počty věcí, které nebyly vyřízeny do 31. 12. 2019.

Následující tabulka a na ní navazující graf pak sledují vývoj statistik trestního kolegia Nejvyššího soudu v delším časovém období.

Rok	Převzato	Napadlo	Vyřízeno	Nevyřízeno
2005	167	1 860	1 874	153
2006	153	1 778	1 750	181
2007	181	1 605	1 653	133
2008	133	1 777	1 738	172
2009	172	1 670	1 667	175
2010	175	1 719	1 684	210
2011	210	1 802	1 797	215
2012	215	1 691	1 722	184
2013	184	1 542	1 546	180
2014	180	1 713	1 734	159
2015	159	1 662	1 597	224
2016	224	1 877	1 829	272
2017	272	1 722	1 815	179
2018	179	1 676	1 651	204
2019	204	1 699	1 706	197

(Součet agendy Tdo a Tz v letech 2005 – 2019)

Graf znázorňuje statistický vývoj počtu předložených věcí ve všech agendách trestního kolegia Nejvyššího soudu v delším časovém horizontu let 2005 – 2019. Je z něj patrný poměrně setrvalý stav celkového počtu převzatých věcí, avšak zároveň tento graf dokládá, že v letech 2016 až 2017 bylo předloženo k vyřízení trestnímu kolegiu Nejvyššího soudu nejvíce podání za celé sledované období, v roce 2018 se situace mírně zklidnila. Je třeba si uvědomit, že graf počítá veškeré agendy, přičemž složitost, resp. pracnost, vyřizování v jednotlivých agendách je velmi odlišná.

2. 4. 4. Výběr důležitých rozhodnutí trestního kolegia Nejvyššího soudu v roce 2019

2. 4. 4. 1. Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek

K řešení některých sporných otázek a za účelem sjednocení rozhodovací činnosti soudů nižších stupňů vydalo trestní kolegium Nejvyššího soudu níže uvedené stanovisko publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek.

K otázce, zda a v jakém rozsahu je v trestním řízení jako důkaz (důkazní prostředek) použitelné trestní oznámení učiněné ústně do protokolu, písemnou formou nebo jiným způsobem předpokládaným v ustanovení § 59 odst. 1 trestního řádu

Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 18. 9. 2019, sp. zn. **Tpjn 300/2019**, publikované pod č. 1/2019 Sb. rozh. st., řeší otázku, zda a v jakém rozsahu je v trestním řízení jako důkaz (důkazní prostředek) použitelné trestní oznámení učiněné ústně do protokolu, písemnou formou nebo jiným způsobem předpokládaným v ustanovení § 59 odst. 1 tr. ř. Trestní kolegium se zabývalo touto otázkou poměrně podrobně a učinilo právní závěr, že trestní oznámení jako úkon podle trestního řádu činěný ještě před zahájením trestního řízení (§ 158 odst. 1, 2 tr. ř.) může být, a to bez ohledu na jeho formu ve smyslu § 59 odst. 1 tr. ř., důkazním prostředkem toliko ke zjištění poznatků o před-

mětu důkazu (tj. v tom smyslu důkazem), jen ohledně samotných okolností, za nichž bylo toto oznámení podáno, např. kdy, kde, kdo, s kým, ohledně čeho je učinil apod. Trestní oznámení naopak nemůže být důkazním prostředkem (důkazem) ohledně skutečností v něm tvrzených (tj. ohledně vlastního obsahu tohoto oznámení), které je třeba dokazovat postupy výslovně stanovenými v hlavě páté trestního řádu (obdobně viz též rozhodnutí uveřejněné pod č. 46/1993 Sb. rozh. tr.). Pouze ve výjimečných případech může být trestní oznámení důkazním prostředkem (důkazem) i z hlediska jeho vlastního obsahu, a to např. v rámci trestního řízení vedeného pro trestný čin spáchaný podáním trestního oznámení (trestný čin křivého obvinění podle § 345 tr. zákoníku apod.). Při provádění důkazu trestním oznámením se v řízení před soudem postupuje podle § 213 odst. 1 nebo odst. 2 tr. ř. Ustanovení § 211 odst. 6 tr. ř. se na provádění důkazu protokolem o podání trestního oznámení, sepsaným policejním orgánem nebo státním zástupcem podle § 158 odst. 2 tr. ř., neužije, neboť tento protokol nespĺňuje náležitosti úředního záznamu o podání vysvětlení ve smyslu § 158 odst. 6, 8 tr. ř. Je-li trestní oznámení přijímáno až poté, co již byly v dané věci zahájeny úkony trestního řízení (§ 158 odst. 3 tr. ř.), je třeba při provedení tohoto úkonu postupovat podle § 158 odst. 6 tr. ř. a s osobou oznamovatele sepsat úřední záznam o podání vysvětlení, popřípadě ji vyslechnout jako svědka podle § 158 odst. 9 tr. ř., nikoli podle § 158 odst. 2 tr. ř. Jsou-li oznamovatelem k podanému trestnímu oznámení připojeny jako přílohy listiny a věcné důkazy (např. u trestních oznámení správců daně daňová přiznání a související listiny, zejména zprávy či protokoly o daňových kontrolách), lze jimi v trestním řízení provést důkaz podle § 213 tr. ř.

2. 4. 4. 2. Rozhodnutí velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu publikovaná ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek v roce 2019

K tomu, co lze považovat za rozhodnutí obsahově navazující na rozhodnutí zrušené na podkladě podaného dovolání podle § 265k odst. 2 věty druhé tr. ř.; k povinnosti Nejvyššího soudu rozhodnout o vazbě v případě zrušení obsahově navazujícího rozhodnutí podle § 265k odst. 2 věty druhé tr. ř. vydaného v jiné trestní věci

Usnesení velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 28. 6. 2018, sp. zn. **15 Tdo 195/2018-I.**, publikované pod č. 12/2019 Sb. rozh. tr., řeší významnou procesně právní problematiku. Z první části právní věty tohoto usnesení vyplývá, že za rozhodnutí obsahově navazující na rozhodnutí zrušené na podkladě podaného dovolání podle § 265k odst. 2 věty druhé tr. ř. je třeba považovat vedle obsahově navazujících rozhodnutí vydaných v téže trestní věci, v níž bylo podáno dovolání (např. rozhodnutí o podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, rozhodnutí o nákladech trestního řízení, rozhodnutí o zápočtu vazby), rovněž obsahově navazující rozhodnutí, jež byla vydána v jiných trestních věcech vedených proti témuž obviněnému, ohledně něhož došlo ke zrušení rozhodnutí napadeného dovoláním, pokud jejich výrok (případně jeho část) obsahově navazuje na výrok zrušený na podkladě podaného dovolání. Za takové obsahově navazující rozhodnutí lze pak označit i rozhodnutí vydané v jiné trestní věci, jímž bylo zrušeno rozhodnutí napadené dovoláním ve výroku o trestu, ve vztahu k němuž byl navazujícím rozhodnutím v jiné trestní věci ulo-

žen souhrnný trest podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku. Ve druhé části právní věty usnesení se pak zdůrazňuje, že pokud Nejvyšší soud zruší jako obsahově navazující podle § 265k odst. 2 věty druhé tr. ř. rozhodnutí vydané v jiné trestní věci, a to ve výroku o souhrnném nepodmíněném trestu odnětí svobody uloženém i za trestnou činnost, jejímž spácháním byl obviněný původně uznán vinným rozhodnutím napadeným dovoláním, a vykonává-li obviněný v době rozhodnutí o dovolání tento trest, rozhodne ve smyslu § 265l odst. 4 tr. ř. o vazbě obviněného, a to případně i v navazující trestní věci, v níž byl zrušen výrok o souhrnném trestu.

K možnosti uplatnění námítky tzv. extrémního rozporu mezi provedenými důkazy a z nich učiněnými skutkovými zjištěními ze strany nejvyššího státního zástupce v dovolání; náležitosti usnesení o postoupení věci jinému orgánu v případě, kdy je možné skutek posoudit jako přešpek nebo kárné provinění

Usnesení velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 17. 4. 2019, sp. zn. **15 Tdo 1443/2018**, publikované pod č. 31/2019 Sb. rozh. tr., se týká důležité právní otázky, a to možnosti uplatnění námítky tzv. extrémního rozporu mezi provedenými důkazy a z nich učiněnými skutkovými zjištěními v dovolání nejvyššího státního zástupce podaném v neprospěch obviněného. V první právní větě rozhodnutí je stanoveno, že námítky extrémního rozporu mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištěními z nich učiněnými jsou námítkami, které se dotýkají porušení základních práv obviněného jakožto jednotlivce ve smyslu čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod a práva na spravedlivý proces v souladu s čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a zá-

kladních svobod. Uvedená základní práva však jednoznačně chrání obviněného, jakožto „slabší“ procesní stranu, a nejvyšší státní zástupce se jich proto nemůže na úkor této „slabší“ procesní strany dovolávat, protože pravidla plynoucí z práva obviněného na obhajobu byla stanovena na jeho ochranu. Nejvyšší státní zástupce proto může uplatnit námitku extrémního rozporu mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištěními z nich učiněnými v dovolání pouze ve prospěch obviněného, ale nikoli v jeho neprospěch. V případě, kdy Nejvyšší soud shledá porušení těchto základních práv obviněného na základě namítnutého extrémního rozporu, má zásah Nejvyššího soudu v rámci dovolacího řízení podklad v čl. 4 a 90 Ústavy. Druhá, neméně zajímavá právní věta předmětného rozhodnutí se týká náležitostí usnesení o postoupení věci jinému orgánu podle § 171 odst. 1, § 188 odst. 1 písm. b), § 222 odst. 2 nebo § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. Podle právní věty se toto rozhodnutí týká vždy skutku, a nikoli jeho možného právního posouzení. Z výroku usnesení proto musí být vždy zřejmé, o jaký skutek jde a jaký skutek bude předmětem rozhodování jiného příslušného orgánu. Pokud soud po provedeném dokazování zjistí jiné skutkové okolnosti, než na základě kterých byla podána obžaloba, nestačí uvést nová skutková zjištění jen v odůvodnění rozhodnutí. Orgán, jemuž se věc postupuje, bude totiž rozhodovat o tom skutku, který vzešel z výsledků dokazování před soudem, a nikoli o tom, pro který byla podána obžaloba. V tomto směru je postup soudu odlišný od zproštění obviněného obžaloby podle § 226 písm. b) tr. ř., kdy soud zprošťuje vždy pro skutek uvedený v žalobním návrhu bez ohledu na to, že by dokazováním byl případně prokázán odlišný průběh skutkového děje, právě z toho důvodu, že podle výsledků dokazování dospěl k závěru, že ve skutku označeném

v žalobním návrhu nejde o trestný čin a není ani namístě postoupit věc jinému orgánu k projednání, neboť nemůže jít ani o přestupek nebo kárné provinění.

K pokusu trestného činu úvěrového podvodu

Usnesení velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2019, sp. zn. **15 Tdo 204/2019**, publikované pod č. 49/2019 Sb. rozh. tr., vyjadřuje právní názor, že trestný čin úvěrového podvodu vymezený v ustanovení § 211 odst. 1 tr. zákoníku, je dokonán již tím, že jeho pachatel při sjednávání úvěrové smlouvy nebo při čerpání úvěru uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo zamlčí podstatné údaje. Jestliže ovšem pachatel naplní znaky základní skutkové podstaty trestného činu úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1 tr. zákoníku v úmyslu způsobit škodu ve výši dosahující hranice škody uvedené jako okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby [viz § 211 odst. 4, odst. 5 písm. c), odst. 6 písm. a) tr. zákoníku], která je znakem kvalifikované skutkové podstaty a která však nenastane (typicky nedojde k poskytnutí úvěru), je nutno takové neúspěšné jednání posuzovat jako jeden trestný čin, a to konkrétně jako pokus trestného činu úvěrového podvodu podle § 21 odst. 1 a dále § 211 odst. 1, odst. 4 nebo odst. 5 písm. c) nebo odst. 6 písm. a) tr. zákoníku.

2. 4. 4. 3. Vybraná rozhodnutí schválená trestním kolegiem Nejvyššího soudu v roce 2019 k uveřejnění ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek

K výkladu pojmu „úvěrová smlouva“ ve smyslu § 211 odst. 1 tr. zákoníku; k rozsahu omezení přezkumného oprávnění Nejvyššího soudu v řízení o dovolání (§ 265i odst. 3 tr. ř.) podaném proti novému rozhodnutí vydanému v téže věci

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 10. 2018, sp. zn. **7 Tdo 1136/2018**, publikované pod č. 23/2019 Sb. rozh. tr., se týká jak hmotně právní, tak procesně právní problematiky. Předně je to výklad pojmu „úvěrová smlouva“ ve smyslu § 211 odst. 1 tr. zákoníku s tím, že touto smlouvou je míněna smlouva o úvěru podle § 2395 a násl. o. z. (resp. podle § 497 a násl. zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, účinného do 31. 12. 2013). Podle první právní věty rozhodnutí však lze pod tento druh smlouvy podřadit i takovou smlouvu, kterou strany současně se sjednáním úvěru sjednají i zajišťovací převod vlastnického práva (§ 2040 a násl. o. z., § 553 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, účinného do 31. 12. 2013) k věci, jejíž koupě je úvěrem financována, na úvěrujícího (věřitele), přičemž úvěrovaný (dlužník) se stává pouhým správcem věci, která mu byla předána, a to až do doby splacení celého úvěru s tím, že poté věc přejde nebo bude převedena zpět do jeho vlastnictví. Nejde přitom o tzv. odloženou platbu ani o smlouvu o leasingu, s níž vykazuje úvěrová smlouva vysoký stupeň faktické podobnosti a jejíž alternativu v praxi představuje. Druhá právní věta rozhodnutí, která se týká dovolacího řízení, uvádí, že přezkumné oprávnění Nej-

vyššího soudu v řízení o dovolání (§ 265i odst. 3 tr. řádu) podaném proti novému rozhodnutí, jež bylo vydáno ve stejné věci, je omezeno nemožností opětovné revize předchozího rozhodnutí o dovolání v téže věci (viz rozhodnutí pod č. 29/2004 Sb. rozh. tr.). Toto omezení se však vztahuje pouze na opětovné přezkoumání výroků (a předcházejícího řízení), které byly učiněny před dřívějším rozhodnutím dovolacího soudu a zůstaly jim nedotčeny. Jestliže tedy v dovolání proti novému rozhodnutí v téže věci uplatní dovolatel důvody dovolání a námitky relevantně neuplatněné v původním dovolání, které se vztahují k výrokům nového rozhodnutí a řízení jim předcházejícímu jako celku, je povinností Nejvyššího soudu zabývat se těmito námitkami. Nejde zde přitom o revizi předchozího rozhodnutí o dovolání, takže se nemožnost opětovného přezkumu neuplatní. Taková situace může typicky nastat v případech dovolacích důvodů týkajících se procesních otázek, jako je vyloučení soudce z rozhodování, věcná nepříslušnost soudu, který učinil napadené rozhodnutí, nepřípustnost trestního stíhání, nebo toho, že obviněný v rozporu se zákonem neměl v řízení obhájce apod. Není zde podstatné, že dovolací námitky se vztahují také k té části řízení, která předcházela původnímu rozhodnutí v dané věci.

K uplatnění (resp. neuplatnění) trestněprávní zásady „ne bis in idem“ v případě trestného činu padělání a pozměnění veřejné listiny a skutku, za který byl obviněný postižen pro přestupek ve správním řízení

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2018, sp. zn. **4 Tdo 866/2018**, publikované pod č. 17/2019 Sb. rozh. tr., se týká uplatnění (resp. neuplatnění) trestněprávní zásady *ne bis in idem* v souvislosti s trestným

činem padělání a pozměnění veřejné listiny podle § 348 odst. 1 tr. zákoníku. Právní věta schváleného rozhodnutí uvádí, že skutek, jehož se obviněný dopustil tím, že provozoval motorové vozidlo bez platného osvědčení o technické kontrole vozidla, a pro který byl postižen jako pro přestupek ve správním řízení, není totožný s jiným skutkem spáchaným týměž obviněným, který spočívá v tom, že v rámci šetření dopravní nehody obviněný předložil Policii České republiky podstatně pozměněný technický průkaz, který vydával za pravý. Proto jeho trestní stíhání pro přečin padělání a pozměnění veřejné listiny podle § 348 odst. 1 tr. zákoníku není porušením zásady *ne bis in idem*.

Naplnění zákonné podmínky pro zastavení trestního stíhání z důvodu uvedeného v § 172 odst. 2 písm. c) tr. ř.; přístup obviněného k jím spáchanému trestnému činu

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2018, sp. zn. **4 Tdo 105/2018**, publikované pod č. 24/2019 Sb. rozh. tr., řeší procesně právní otázku týkající se fakultativního zastavení trestního stíhání. Právní věta rozhodnutí nejdříve uvádí, že k zastavení trestního stíhání z důvodu uvedeného v § 172 odst. 2 písm. c) tr. řádu musí být splněna zákonná podmínka spočívající v chování obviněného po spáchání činu, jež zohledňuje zejména přístup obviněného k jím spáchanému trestnému činu. Tímto přístupem obviněného se zabývá druhá část právní věty, podle níž obviněný musí svým chováním po spáchání činu prokázat, že již není potřeba dalšího řízení vůči jeho osobě, přičemž takový závěr není zcela vyloučen ani za situace, kdy obviněný sice trestnou činnost v plném rozsahu nedoznává, avšak z jeho projevů po spáchání činu je

zřejmé, že si je vědom podstatných okolností zakládajících jeho trestní odpovědnost za dané jednání, kterého se musí do budoucna vyvarovat. I v takovém případě je totiž možné dovodit dosažení účelu trestního řízení ve smyslu § 1 odst. 1 tr. řádu.

K výkladu pojmu „bydliště“ ve smyslu § 364 odst. 1 tr. řádu

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 4. 2017, sp. zn. **7 Td 17/2017**, publikované pod č. 20/2019 Sb. rozh. tr., se zabývá pojmem „bydliště odsouzeného“ ve smyslu § 364 odst. 1 tr. řádu zakládajícím místní příslušnost soudu k zahlázení odsouzení. Podle právní věty rozhodnutí je třeba považovat za takové bydliště odsouzeného obec, resp. městský obvod, kde tato osoba bydlí s úmyslem se zde trvale zdržovat. Nejde přitom o pojem totožný s pojmem trvalého pobytu, jak jej užívají předpisy správního práva pro evidenční účely. Jak vyplývá z odůvodnění tohoto rozhodnutí, vychází se z pojetí bydliště podle § 80 o. z.

K přisvojení cizí věci jakožto znaku skutkové podstaty trestného činu zpronevěry podle § 206 tr. zákoníku v případě nevrácení tzv. vratné kauce (jistoty) pronajímatelem nájemci

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2018, sp. zn. **5 Tdo 149/2018**, publikované pod č. 21/2019 Sb. rozh. tr., se týká přisvojení cizí věci jakožto znaku skutkové podstaty trestného činu zpronevěry podle § 206 tr. zákoníku. Právní věta rozhodnutí stanoví, že převzal-li pronajímatel od nájemce na podkladě smlouvy o nájmu věci (např. dopravního prostředku) peněžní částku v podobě tzv. vratné kauce (jistoty) určené

k náhradě případné škody způsobené na předmětu nájmu, nemohl bez výslovného smluvního ujednání o tom, že poskytnutá kauce zůstává ve vlastnictví nájemce, naplnit skutkovou podstatu trestného činu zpronevěry podle § 206 tr. zákoníku, jestliže nevrátil tuto vratnou kauci a následně ji použil pro svou potřebu. V takovém případě totiž vratná kauce předaná nájemcem přešla do majetku pronajímatele, splynula s jeho ostatním majetkem a pronajímateli nic nebránilo v tom, aby ji použil pro vlastní potřebu, protože nešlo o svěřenou cizí věc ve smyslu § 206 odst. 1 tr. zákoníku. Zmíněný závěr platí bez ohledu na skutečnost, zda jde o vratnou kauci poskytnutou ve formě peněz v hotovosti, anebo v podobě vkladu na bankovní účet pronajímatele či bezhotovostního převodu peněz na tento účet.

K problematice podjatosti soudce podle § 30 odst. 1 tr. ř., který je současně v postavení poškozeného v dřívější trestní věci obviněného

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 7. 2018, sp. zn. **3 Tdo 725/2018**, publikované pod č. 27/2019 Sb. rozh. tr., se zabývá otázkou vyloučení soudce z rozhodování. Právní věta tohoto rozhodnutí uvádí, že skutečnost, že soudce je v postavení poškozeného v dřívější trestní věci obviněného, ve které je obviněný stíhán pro jednání, jímž měl soudce v nyní posuzované věci zcela účelově křivě obvinít ze spáchání trestného činu, nemůže sama o sobě vyvolat podjatost soudce podle § 30 odst. 1 tr. ř. Při posuzování objektivního hlediska poměru soudce k projednávané věci či osobě nelze přehlédnout, že soudce je vyloučen z projednání a rozhodnutí věci, lze-li mít důvodné pochybnosti o jeho nepodjatosti, protože vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům

dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebude moci nebo schopen nezávisle a nestranně rozhodovat (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94).

Zásada „ne bis in idem“ v trestním řízení a v daňovém řízení v případě uložení pokuty za opožděné tvrzení daně

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2018, sp. zn. **5 Tdo 1534/2017**, publikované pod č. 16/2019 Sb. rozh. tr., se týká zásady *ne bis in idem* v případě daňového a trestního řízení vedeného proti téže osobě. Podle tohoto rozhodnutí platí, že pokud soud dospěje k závěru, že uložení pokuty příslušným finančním úřadem v daňovém řízení za jednání spočívající v opožděném tvrzení daně (§ 250 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů) mělo trestněprávní povahu a že z hlediska totožnosti skutku jde o jednání shodné s tím, pro které je obviněný trestně stíhán za trestný čin zkrreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 alinea 1 tr. zákoníku, musí na základě konkrétních prokázaných skutkových okolností posoudit, zda existuje mezi daňovým a trestním řízením dostatečná věcná a časová souvislost tak, aby mohla být obě řízení považována za celistvou odezvu na jednání obviněného a aby nebylo pochyb o tom, že obviněný neutrpěl nepřiměřenou újmu nebo nespravedlivost tím, že mu byly uloženy různé sankce dvěma různými orgány v různých řízeních. Tím by totiž došlo k porušení zásady *ne bis in idem* ve smyslu čl. 4 protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (srov. rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva

ze dne 15. 11. 2016 ve věci A a B proti Norsku, č. stížnosti 24130/11 a č. stížnosti 29758/11, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 18. 5. 2017 ve věci J. a ostatní proti Islandu, č. stížnosti 22007/11, a rozhodnutí velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu uveřejněné pod č. 15/2017 Sb. rozh. tr.).

K trestní odpovědnosti právnické osoby založené protiprávním činem nezjištěné fyzické osoby

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 6. 2018, sp. zn. **3 Tdo 487/2018**, publikované pod č. 37/2019 Sb. rozh. tr., se zabývá problematikou trestní odpovědnosti právnických osob a dospívá k závěru, že k tomu, aby protiprávní čin nezjištěné fyzické osoby založil trestní odpovědnost právnické osoby podle § 8 odst. 3 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů (dále ve zkratce jen „t. o. p. o.“), nestačí závěr, že taková fyzická osoba jednala v zájmu právnické osoby ve smyslu návěti v § 8 odst. 1 t. o. p. o. K trestní odpovědnosti právnické osoby nepostačuje ani alternativní závěr, že nezjištěná fyzická osoba jednala v zájmu právnické osoby nebo v rámci její činnosti v některém (blíže neurčeném) z postavení podle § 8 odst. 1 písm. a), b), c) nebo d) t. o. p. o., ale musí být učiněn jednoznačný závěr podložený odpovídajícím skutkovým zjištěním, že tato fyzická osoba jednala buď v některém z postavení předpokládaných v § 8 odst. 1 písm. a) až c) t. o. p. o., anebo v postavení podle § 8 odst. 1 písm. d) t. o. p. o., a že v důsledku toho je spáchaný čin přičitatelný právnické osobě buď podle § 8 odst. 2 písm. a) t. o. p. o., anebo podle § 8 odst. 2 písm. b) t. o. p. o. To platí i za

situace, má-li být právnická osoba spolupachatelem nebo účastníkem na trestném činu jiné osoby.

Nepřípustné trestní stíhání jakožto dovolací důvod

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2018, sp. zn. **3 Tdo 966/2018**, publikované pod č. 33/2019 Sb. rozh. tr., se věnuje výkladu jednoho z dovolacích důvodů. Právní věta tohoto rozhodnutí konstatuje, že dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř. naplňuje i vedení trestního stíhání poté, co odvolací soud nesprávně nezamítl opožděně podané odvolání podle § 253 odst. 1 tr. ř., ale zrušil rozhodnutí soudu prvního stupně.

K včasnosti zajištění obhájce k podání dovolání

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 2019, sp. zn. **8 Tdo 142/2019**, publikované pod č. 32/2019 Sb. rozh. tr., řeší otázku podání dovolání obviněným, který nemá v řízení obhájce. Z právní věty tohoto rozhodnutí vyplývá, že pokud chce takový obviněný podat dovolání (§ 265d odst. 2 tr. ř.), musí si sám včas zajistit obhájce a v případě, že nemá dostatek prostředků, urychleně požádat soud o přiznání nároku na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu (§ 33 odst. 2 tr. ř., viz rozhodnutí pod č. 50/2007 Sb. rozh. tr.). Takový postup je odůvodněný zejména v případech uplynutí části dovolací lhůty (§ 265e odst. 1 tr. ř.), neboť i když je soud povinen ustanovit obhájce neprodleně (§ 33 odst. 4 tr. ř.), nelze pomínout určitý časový prostor nutný pro posouzení podkladů pro rozhodnutí podle § 33 odst. 2 tr. ř. Pokud obviněný takto

nepostupuje, vystavuje se riziku, že obhájce nepodá dovolání včas. Je-li v takovém případě dovolání podáno opožděně [§ 265i odst. 1 písm. c) tr. ř.], nelze tento důsledek přičítat na vrub státní moci, jestliže soud postupoval v souladu s § 33 odst. 4 tr. ř.

K naplnění okolnosti, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby u trestného činu vydírání a spočívá ve způsobení značné škody

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 10. 2018, sp. zn. **8 Tdo 1154/2018**, publikované pod č. 35/2019 Sb. rozh. tr., se týká právní kvalifikace jednání pachatele v souvislosti s trestným činem vydírání. Právní věta rozhodnutí stanoví, že pokud pachatel nejprve způsobil poškozenému značnou škodu a následně se vůči němu dopustil vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku, pak tato škoda není v příčinné souvislosti s vydíráním, a proto není naplněna okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby uvedená v § 175 odst. 2 písm. d) tr. zákoníku.

K pachateli přečinu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 alinea 3 tr. zákoníku

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2019, sp. zn. **5 Tdo 1619/2018**, publikované pod č. 48/2019 Sb. rozh. tr., učinilo závěr, že pachatelem přečinu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 alinea 3 tr. zákoníku může být kterákoli fyzická (nebo i právnická) osoba, která má ve své dispozici příslušné účetní knihy, zápisy nebo jiné doklady, a nevyžaduje se její zvláštní vlastnost, způsobilost nebo postavení ve smyslu § 114 odst. 1 tr. zákoníku. Může to být rovněž

osoba, jež je na podkladě smluvního vztahu s určitou účetní jednotkou povinna vést a zpracovávat její účetnictví. Pachatelem tohoto přečinu tedy může být i statutární orgán nebo člen statutárního orgánu obchodní společnosti, která zpracovává účetnictví jiné účetní jednotky, pokud úmyslně odmítl předat jí účetní doklady a znemožnil podání daňového přiznání této účetní jednotky a vyměření daně finančním úřadem. Významným dílčím závěrem právní věty je i to, že účetní doklady nemohou být předmětem zadržovacího práva, jímž by měl být zajištěn závazek mezi účetní jednotkou a tím, kdo vede a zpracovává její účetnictví.

K výkladu zákonného znaku „jiného dlouhodobě pronásleduje“ u přečinu nebezpečného pronásledování podle § 354 odst. 1 tr. zákoníku

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2019, sp. zn. **8 Tdo 178/2019**, publikované pod č. 41/2019 Sb. rozh. tr., se zabývá výkladem zákonného znaku „jiného dlouhodobě pronásleduje“ u přečinu nebezpečného pronásledování podle ustanovení § 354 odst. 1 tr. zákoníku. Podle právní věty tohoto rozhodnutí lze zmíněný zákonný znak spatřovat i v době trvající jeden měsíc, jestliže jde o velmi intenzivní jednání vyznačující se soustavností, úporností, tvrdošijností, pokud pro svou nebezpečnost vyvolává důvodnou obavu u poškozeného, případně graduje ve fyzické násilí, výrazně vybočuje z mezí normálních společenských vztahů, je prováděno různými prostředky a spočívá v kombinaci alternativ vymezených v ustanovení § 354 odst. 1 tr. zákoníku.

K tomu, že nejde o neoprávněný zásah do autorského práva v případě užívání počítačového programu nabytého od předchozího uživatele, který tento program již nadále nevyužívá a ze svého zařízení jej odstraní.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 7. 2019, sp. zn. **5 Tdo 513/2019**, publikované pod č. 53/2019 Sb. rozh. tr., se týká přečinu porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi podle § 270 odst. 1 tr. zákoníku a byl v něm zaujat právní názor, že zmíněný přečin nespáchá ten, kdo užívá počítačový program, jehož rozmnoženinu nabyl od předchozího uživatele, který tento program již nadále nevyužívá a ze svého zařízení jej odstraní. V takovém případě nejde o neoprávněný zásah do autorského práva, neboť právo autora na rozšiřování počítačového programu již bylo vyčerpáno jeho prvním prodejem (§ 14 odst. 2 zákona č. 121/2000 Sb., autorského zákona, ve znění pozdějších předpisů). V tomto rozhodnutí Nejvyšší soud uplatnil mimo jiné i judikaturu Evropského soudního dvora (zejména rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 3. 7. 2012, ve věci UsedSoft GmbH proti Oracle International Corp., č. C-128/11).

K možnosti zastavení trestního stíhání pachatele z důvodu neúčelnosti jeho dalšího vedení a nedostatku veřejného zájmu na takovém trestním stíhání, nezanikla-li trestní odpovědnost pachatele v důsledku účinné lítosti podle § 33 tr. zákoníku

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 7. 2019, sp. zn. **6 Tdo 739/2019**, konstatuje, že nezanikla-li trestní odpovědnost pachatele v důsled-

ku účinné lítosti podle § 33 tr. zákoníku (např. chybí-li znak dobrovolnosti v jednání pachatele), není při splnění podmínek podle § 172 odst. 2 písm. c) tr. ř. vyloučeno zastavení jeho trestního stíhání z důvodu neúčelnosti jeho dalšího vedení a nedostatku veřejného zájmu na takovém trestním stíhání. Tento postup bude přicházet v úvahu u trestných činů menší závažnosti (přečinů) a výjimečně je možný též u závažnějších trestných činů (zločinů).

K uložení trestu zákazu činnosti bez časového vymezení doby, po kterou má zákaz trvat

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2019, sp. zn. **6 Tz 62/2019**, se zabývá ukládáním trestu zákazu činnosti. Právní věta tohoto rozhodnutí stanoví, že pokud byl obviněnému v rozporu s ustanovením § 73 odst. 1 tr. zákoníku uložen trest zákazu činnosti bez časového vymezení doby, po kterou má zákaz trvat, tedy na dobu neurčitou, je takový trest ve zřejmém rozporu s účelem trestu ve smyslu § 266 odst. 2 tr. ř., a zakládá tak důvod k podání stížnosti pro porušení zákona.

Upřesnění pojmu místo „veřejnosti přístupné“

V usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2019, sp. zn. **8 Tdo 838/2019**, nebylo vyhověno námitkám obviněného, kterého soudy nižších stupňů uznaly vinným ze spáchání přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, když ve čtyřech případech v roce 2018 v různou dobu a na různých místech, která byla přístupná veřejnosti, po stažení kalhot držel v ruce svůj penis, který stimuloval masturbací,

a pozoroval reakce v blízkosti se nacházejících či procházejících dívek a žen. Obviněný namítal, že jednotlivá místa nenaplnují znak místa veřejnosti přístupného (křoví u parkoviště s benzínovou čerpací stanicí, zalesněný prostor u lesní pěšiny v katastru města, slepá ulice, lesopark v areálu bývalé továrny). Nejvyšší soud, stejně jako soudy nižších stupňů, byl však jiného názoru a uvedl, že místem „veřejnosti přístupným“ ve smyslu § 358 odst. 1 tr. zákoníku je každé místo, kam v době činu má přístup široký okruh lidí individuálně neurčených a kde se také zpravidla více lidí zdržuje, takže hrubá neslušnost nebo výtržnost by mohla být postřehnutá více lidmi, i když se tam v době činu nevyskytují. Tím se tento znak odlišuje od pojmu „veřejně“, který je definován v § 117 písm. b) tr. zákoníku.

K možnosti výslechu strážníka obecní (městské) policie jako svědka v trestním řízení

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 5. 2019, sp. zn. **4 Tdo 339/2019**, řešilo poměrně zajímavou otázku, zda je či není možné vyslechnout strážníka obecní (městské) policie jako svědka v trestním řízení. Na rozdíl od názoru státního zastupitelství dospěl Nejvyšší soud k závěru, že strážníci obecní (městské) policie nejsou policejním orgánem, jelikož tato instituce není uvedena v ustanovení § 12 odst. 2 tr. ř. Její příslušníci jsou sice zahrnuti pod pojmem úřední osoby [§ 127 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku], v němž jsou vyjmenováni mj. i soudci, státní zástupci, příslušníci bezpečnostního sboru (tedy i Policie České republiky), to ale samo o sobě neznamená, že strážníci obecní policie mohou činit úkony podle trestního řádu. Jestliže strážníci učinili v souvislosti s oznámením poškozeného ohledně

skutku, který je předmětem řízení, nějaké úkony, nečinili je tak v postavení policejního orgánu a podle trestního řádu. Pokud tedy byli posléze soudem prvního stupně vyslechnuti k celé věci v postavení svědků, nelze na tento úkon a z něho vzešlé důkazy pohlížet jako na úkony a důkazy nepřijatelné. V trestním řízení tedy lze vyslechnout strážníka obecní (městské) policie v procesním postavení svědka ke skutečnostem, o nichž se při výkonu své funkce dozvěděl na místě činu od přítomných osob.

2. 4. 4. 4. Ostatní vybraná rozhodnutí trestního kolegia Nejvyššího soudu přijatá v roce 2019

V roce 2019 učinily senáty trestního kolegia Nejvyššího soudu i některá další důležitá rozhodnutí, o jejichž zařazení do Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek dosud nebylo rozhodnuto. Z nich lze upozornit na následující:

Spolupachatelství u trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 7. 2019, sp. zn. **5 Tdo 1435/2018**, se zabývá složitou problematikou obchodu s lihovinami, přičemž pachatelé poměrně sofistikovaným způsobem prostřednictvím řetězce vzájemně provázaných obchodních společností prováděli jak skutečné legální obchody, tak rovněž obchody fiktivní s lihovinami nezdaněnými spotřební daní, která však byla konečnému odběrateli deklarována jako uhrazená. Tím měl být podvodně zakryt původ lihovin a ovlivněna vyměřovací fáze daňového řízení, aby daňový subjekt nemusel zaplatit

spotřební daň a dále navíc mohl v rozporu se zákonem neoprávněně uplatnit na vstupu odpocet daně z přidané hodnoty přesto, že nedošlo k uskutečnění zdanitelných plnění. Nejvyšší soud, stejně jako soudy nižších stupňů, posoudil jednání jednotlivých pachatelů jako spolupachatelství ve smyslu § 23 tr. zákoníku na trestném činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby, neboť jednotlivé složky společného jednání všech osob tvořily články řetězu a působily postupně a opakovaně ve vzájemné návaznosti, přičemž směřovaly k přímému vykonání trestného činu a ve svém celku tvořily jeho skutkovou podstatu.

Určení rozdílu mezi výší majetkového prospěchu jako znaku trestného činu a výší škody spočívající v ušlém zisku pro účely náhrady škody

V usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 7. 2019, sp. zn. **5 Tdo 462/2019**, se při určení výše majetkového prospěchu jako znaku trestného činu zneužití informace a postavení v obchodním styku podle § 255 odst. 2, 3. tr. zákoníku, ve znění do 12. 8. 2017, vycházelo při posuzování naplnění okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby z tzv. čistého prospěchu, do něhož není možno zahrnovat náklady vynaložené na jeho dosažení, tj. ani daně, které pachatel skutečně zaplatil či odvedl v souvislosti s činností nebo plněním, od nichž se odvozuje získaný prospěch. Při určení výše škody spočívající v ušlém zisku, kterou bylo pachateli uloženo nahradit poškozenému, Nejvyšší soud naopak vycházel z částky, která zahrnuje i částku odpovídající dani z příjmů, kterou bude poškozený povinen odvést poté, kdy mu bude náhrada škody pachatelem vyplacena, protože tato náhrada není osvobozena od daně z příjmů, a stává se tak součástí základu této daně.

Splnění limitů jednání v krajní nouzi ve vztahu k pozitivnímu skutkovému omylu o okolnosti vylučující protiprávnost

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2019, sp. zn. **5 Tdo 1121/2019**, řeší situaci, kdy obviněný v podnapilém stavu ujížděl na motocyklu před pronásledující hlídkou obecní policie, dopustil se řady dopravních přestupků, přičemž na svou obhajobu uvedl, že předpokládal, že jej pronásledují lidé usilující o jeho život z důvodu předchozího plnění služebních povinností jako příslušníka celní správy. Podle názoru obviněného takto jednal za podmínek tzv. putativní krajní nouze ve smyslu § 18 odst. 4 tr. zákoníku, tedy šlo o pozitivní skutkový omyl o okolnosti vylučující protiprávnost, čímž je vyloučena jeho trestní odpovědnost za spáchání úmyslného trestného činu. Nejvyšší soud však dospěl k závěru, že i kdyby se skutečně obviněný obával o svůj život, ač mu reálně nehrozilo žádné nebezpečí, byla by splněna jen jedna z podmínek této tzv. putativní krajní nouze. I v takovém případě totiž musí osoba jednat v mezích zákonem stanovených pro danou okolnost vylučující protiprávnost, aby se jí mohla úspěšně dovolávat s poukazem na svůj omyl, tedy musela by být splněna podmínka proporcionality a subsidiarity, a nadto by obviněný nesměl být osobou, která má povinnost snášet nebezpečí (§ 28 odst. 2 tr. zákoníku). V posuzovaném případě obviněného bylo možno (domnělé) hrozící nebezpečí zájmu chráněnému trestním zákoníkem za daných okolností odvrátit jinak, a platí-li toto pravidlo pro skutečné a reálné odvrácení nebezpečí, pak tím spíše platí i pro odvrácení domnělého nebezpečí. V takovém případě tedy není vyloučena ani trestní odpovědnost obviněného za spáchání úmyslného trestného činu, neboť ustanovení § 18 odst. 4 tr. zákoníku se zde neužije.

2. 5. Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů

Zvláštní senát, zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., tvoří tři soudci Nejvyššího soudu a tři soudci Nejvyššího správního soudu. Pro tříleté funkční období jmenují předsedové Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu šest členů a šest náhradníků. V polovině funkčního období se mění předseda senátu. První polovinu funkčního období vykonává předsednictví zvolený soudce Nejvyššího správního soudu a druhou polovinu soudce Nejvyššího soudu. První jednání zvláštního senátu svolává a řídí nejstarší člen zvláštního senátu.

Zvláštní senát kompetenční spory projednává a rozhoduje v sídle Nejvyššího správního soudu.

Zvláštní senát rozhoduje některé kompetenční spory o pravomoc nebo věcnou příslušnost vydat rozhodnutí mezi soudy a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy, a spory mezi soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví. Zvláštní senát určuje, která strana sporu je příslušná vydat rozhodnutí.

Přestože zvláštní senát není součástí Nejvyššího soudu ani Nejvyššího správního soudu, v případě, že jsou tyto soudy stranami v kompetenčním sporu, může rozhodnutí obou nejvyšších soudů zrušit.

Proti rozhodnutí zvláštního senátu nejsou přípustné opravné prostředky. Jeho rozhodnutí je konečné a závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, stejně tak pro všechny orgány moci výkonné, orgány územní samosprávy a soudy.

Statistika vyřizování věcí zvláštního senátu v letech 2018 – 2019:

	Nápad	Rozhodnuto v daném roce	V % proti nápadu daného roku	Neskončené k 31. prosinci
2018	51	62	122 %	24
2019	31	35	113 %	20
2003 až 2019	1 254			

Členy zvláštního senátu, zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., byli v roce 2019 soudci Nejvyššího soudu Mgr. Vít Bičák, JUDr. Roman Fiala a JUDr. Pavel Simon, který předsedá zvláštnímu senátu od 1. 7. 2019. Náhradníky jmenovanými za Nejvyšší soud byli JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D., JUDr. Antonín Drašík a Mgr. David Havlík.

Z Nejvyššího správního soudu byli jmenováni Mgr. Ing. Bc. Radovan Havelec, JUDr. Michal Mazanec a JUDr. Tomáš Rychlý. Náhradníky jmenovanými za Nejvyšší správní soud byli JUDr. Ing. Filip Dienstbier, Ph.D., Mgr. Ondřej Mrákota a JUDr. PhDr. Karel Šimka, LL.M., Ph.D.

2. 6. Ocenění pro soudce Nejvyššího soudu

Soudci Nejvyššího soudu se pravidelně umisťují na předních místech prestižních odborných soutěží a anket, získávají různá ocenění.

Na tradičním galavečeru Právník roku byl 1. 2. 2019 oceněn titulem Právník roku 2018 v kategorii trestní právo předseda trestního kolegia Nejvyššího soudu JUDr. František Púry, Ph.D. O rok později, při vyhlášení soutěže Právník roku 2019, si 31. 1. 2020 odnesl František Púry Cenu Václava Mandáka, za spoluautorství nejlepšího odborného článku časopisu Bulletin advokacie, roč. 2019. Článek na téma „Zákaz nucení k sebeobviňování“ napsal spolu s doc. JUDr. Pavlem Matesem, CSc. Titul Právník roku v kategorii Trestní právo za rok 2019 však zůstal u Nejvyššího soudu, neboť jej nově obdržel JUDr. Robert Fremr, předseda senátu trestního kolegia, dočasně uvolněný pro působení u Mezinárodního trestního soudu v Haagu (ICC), kde aktuálně pracuje také ve funkci prvního místopředsedy. Právníkem roku 2019 v kategorii Rodinné právo byl vyhlášen předseda senátu občanskoprávního a obchodního kolegia JUDr. Lubomír Ptáček, Ph.D. O tom, že není odborníkem jen v tomto oboru, svědčí skutečnost, že Lubomír Ptáček byl v roce 2019 zvolen také prezidentem významné evropské instituce, Evropské asociace soudců pracovně právních soudů (EALCJ).

Místopředseda Nejvyššího soudu JUDr. Roman Fiala v roce 2019 obdržel za významný a výjimečný dlouhodobý přínos ke zvýšení právního vědomí v České republice čestné uznání Klubu personalistů.

V řadách soudců Nejvyššího soudu se rozrostl počet držitelů uznávaných medailí Antonína Randy. Bronzovou medaili obdržela JUDr. Pavlína Brzobohatá, předsedkyně senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu.

2. 7. Další aktivity soudců Nejvyššího soudu

Kromě samotné rozhodovací a sjednocovací činnosti trestního kolegia Nejvyššího soudu se jeho soudci i v roce 2019 významně podíleli též na dalších aktivitách odborného charakteru. Jde zejména o legislativní, školící a publikační činnost.

2. 7. 1. Legislativní činnost

V souladu s legislativními pravidly vlády se soudci Nejvyššího soudu aktivně podílili na připomínkování návrhů zákonů. Po několikaletém úsilí se v závěru roku 2019 podařilo Nejvyššímu soudu, a to díky podnětu zaslanému Legislativní radě vlády a ministryni spravedlnosti, posílit jeho pozici v připomínkovém řízení k návrhům nových právních předpisů. I když Nejvyšší soud patří dlouhodobě mezi povinná připomínková místa, donedávna mu byly předkládány jen takové legislativní návrhy, které se bezprostředně týkaly jeho činnosti, popřípadě procesních pravidel, jimiž se řídí. Zákonodárci přitom neměli povinnost se jimi zabývat. Nejvyšší soud má nyní, přibližně od října 2019, nově k dispozici návrhy všech právních norem, a pokud k nim vysloví připomínky, musí se s nimi vláda a ministerstva relevantně vypořádat.

V roce 2019 se soudci trestního kolegia znovu aktivně zapojili především do přípravy nového trestního řádu, zvláště jeho části věnované opravným prostředkům. Předseda Nejvyššího soudu prof. JUDr. Pavel

Šámal, Ph.D., je předsedou tzv. velké komise pro přípravu nového trestního řádu, předseda senátu trestního kolegia JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D., řídí tzv. malou komisi pro rekonstrukci trestního řádu.

Soudci civilního kolegia, kteří se už na přelomu let 2017/2018 velmi kriticky vymezili vůči tehdejšímu ministerskému návrhu věcného zájmu civilního řádu soudního, se v roce 2019 aktivně účastnili akcí, odborných setkání, seminářů a konferencí, jejichž cílem byla diskuze nad přípravou této základní procesní normy civilního práva a redukce původně navrhovaných nesystémových řešení, která tento původní věcný záměr obsahoval.

2. 7. 2. Školící činnost soudců a účast při odborných zkouškách

Na podkladě zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, přispívají soudci Nejvyššího soudu k odborné přípravě a vzdělávání soudců, státních zástupců, justičních čekatelů a dalších zaměstnanců justice v rámci akcí organizovaných zejména Justiční akademií České republiky, Ministerstvem spravedlnosti, soudy nebo i státními zastupitelstvími. Mimo to se soudci Nejvyššího soudu podílejí rovněž na odborné přípravě advokátů a advokátních koncipientů, kterou organizuje Česká advokátní komora. Část soudců působí i jako externí členové pedagogického sboru na Justiční akademii Slovenské republiky.

Někteří soudci trestního kolegia se rovněž angažují při výuce studentů právnických fakult univerzit či jiných vysokých škol, a to jako interní nebo externí vyučující. Dále jsou též členy vědeckých rad fakult vysokých škol či samotných vysokých škol. Stranou působení soudců trestního kolegia Nejvyššího soudu nezůstává ani jejich účast při odborných právnických zkouškách, zejména pak odborných justičních a advokátních zkouškách.

2. 7. 3. Publikační činnost

Soudci Nejvyššího soudu se podíleli rovněž na publikační činnosti, zejména v podobě zpracovávání odborných článků v časopisech či sbornících, komentářů, učebnic, někteří působí jako členové redakčních rad odborných časopisů. Jednotlivá nakladatelství anebo periodika soudce Nejvyššího soudu často s žádostí o příspěvek sama oslovují.

2. 8. Administrativní pracovníci úseku soudního výkonu

Základem vnitřního uspořádání úseku výkonu soudnictví jsou soudní oddělení (senáty), která se vytvářejí v souladu s platným rozvrhem práce. Administrativní a jiné kancelářské práce pro jedno nebo více soudních oddělení nebo senátů provádí soudní kancelář, kterou tvoří vedoucí kanceláře a 3 až 4 zapisovatelé, na trestním kolegiu i především protokolující úředníci.

Soudní kanceláře vykonávají odborné, kvalifikované, zodpovědné a náročné činnosti, které vyžadují aktivní znalost uživatelských programů soudních rejstříků a dalších informačních systémů. Administrativní pracovníci soudních kanceláří řadu činností vykonávají v souladu s platnými právními předpisy a vnitřními předpisy Nejvyššího soudu samostatně.

Dozorčí úřednice odpovídá za chod všech soudních kanceláří kolegia, které metodicky řídí a kontroluje. Dozorčí úřednice dále připravuje statistické podklady o činnosti kolegia, zpracovává metodiky pro administrativní pracovníky, soudce a asistenty a spolupracuje s dalšími úseky soudu, například s oddělením styku s veřejností, pro které zpracovává podklady pro vyřizování žádostí podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Vedoucí soudní kanceláře organizuje a kontroluje práci soudní kanceláře pro jednotlivé soudní oddělení nebo senáty a jejich soudce. Plně odpovídá za správné vedení soudních rejstříků a soudních spisů.

Administrativní pracovníci občanskoprávního a obchodního kolegia	
Dozorčí úřednice	1
Vedoucí kanceláře	4
Zapisovatel/ka	12
Sekretářka kolegia	1
Referentka Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek	1
Celkem	19

Administrativní pracovníci trestního kolegia	
Dozorčí úřednice	1
Vedoucí kanceláře	3
Protokolující úřednice	8
Zapisovatelka	1
Sekretářka kolegia	1
Referentka Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek	1
Celkem	15

2. 9. Úsek soudních agend

Úsek soudních agend je organizačně začleněn do úseku výkonu soudnictví. Vedoucí úseku soudních agend mimo jiné komplexně koordinuje, metodicky vede a kontroluje spisovou službu a předarchivní péči o dokumenty na všech úsecích soudu. Součástí úseku soudních agend je oddělení evidence a podatelny, které se člení na oddělení evidence, jež zajišťuje příjem elektronických dokumentů a evidenci všech listinných a elektronických dokumentů a spisů doručených Nejvyššímu soudu, a oddělení podatelny, které zajišťuje zápis doručených listinných zásilek a spisů, doručnou službu všech písemností a spisů odesílaných z Nejvyššího soudu a dále evidenci a prodej cenin (kolků) účastníkům řízení.

V roce 2019 oddělení evidence a podatelny zpracovalo 13 932 datových zpráv, zaevidovalo do příslušných rejstříků 11 463 nových podání, zpracovalo 10 614 došlých listinných podání a doručilo cca 10 770 listinných zásilek a 6 035 balíků nad 2 kg.

Úsek soudních agend dále zajišťuje pro všechny úseky Nejvyššího soudu ukládání skončených spisů a vyřízených dokumentů ve spisovně soudu a současně zajišťuje jejich předarchivní péči, vyřazování ve skar-tačním řízení a zničení.

Na bezproblémový chod a správné funkce informačních systémů a procesů zpracování dat v aplikacích ISNS, ISIR a IRES dohlíží správkyňe aplikace.

3. VNITROSTÁTNÍ A ZAHRANIČNÍ VZTAHY

3. 1. Zpráva o projektu ECLI

Tato část Ročenky Nejvyššího soudu shrnuje aktivity navazující v roce 2019 na účast v projektech ECLI (Evropský identifikátor judikatury), resp. Building on ECLI (Dále jen: “BO-ECLI”).

Nejvyšší soud v roce 2019 pokračoval ve svých snahách o zvýšení úrovně implementace Evropského identifikátoru judikatury a diskuzích o zkvalitňování úrovně metadat soudních rozhodnutí, která jsou i nadále Nejvyšším soudem indexována. Díky zodpovědnému přístupu odborných pracovníků se podařilo předejít většině problémů technického charakteru, se kterými se Nejvyšší soud v minulých obdobích potýkal. Nejvyšší soud také dále plnil úkoly vyplývající z projektu BO-ECLI, zaměřené zejména na další implementaci identifikátoru k rozhodnutím vrchních a krajských soudů, které mu byly poskytnuty.

Nejvyšší soud monitoroval činnosti expertní podskupiny pro ECLI pracovní skupiny pro e-law Ministerstva spravedlnosti České republiky, a i nadále průběžně konzultoval s Úřadem vlády a Ministerstvem spravedlnosti veškeré otázky s implementací ECLI související.

Nejvyšší soud jako národní koordinátor ECLI měl to potěšení sledovat snahy Nejvyššího správního soudu o přípravu implementace ECLI k jeho rozhodnutím. Nejvyšší soud poskytl svou součinnost a pomocnou ruku s nadějí, že se Nejvyšší správní soud v dohledné době připojí k Nejvyššímu soudu a Ústavnímu soudu, které již ECLI využívají, a doplní tak implementaci na úrovni nejvyšších příček české justice.

Na úrovni evropské i vnitrostátní je diskutována budoucnost identifikátoru, jak v souvislosti s jeho podobou, povinnými metadaty, tak i účelnosti jeho rozšíření v rámci prostředí a technického nastavení tuzemské justice. Nejvyšší soud i nadále bude usilovat o dosažení co nejvyšší míry informovanosti o této problematice, aby tak mohl stále zodpovědně plnit úlohu národního koordinátora ECLI.

3. 2. Činnost oddělení analytiky a srovnávacího práva

Oddělení analytiky a srovnávacího práva se zaměřuje primárně na analytickou a rešeršní činnost v oblasti evropského a srovnávacího práva, a to pro potřeby rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu i soudů nižších stupňů. Tyto aktivity zahrnují zejména vypracování analýz z oblasti judikatury Soudního dvora Evropské unie, Evropského soudu pro lidská práva a též komparací judikatury a legislativní činnosti v jiných členských státech Evropské unie. Organickou součástí činnosti oddělení v roce 2019 tradičně tvořilo i udržování kontaktu se zahraničními soudy i aktivní účast na chodu různých platforem určených pro výměnu právních informací. Ani v roce 2019 však nezůstala mimo činnost oddělení širší, níže rozebraná, mezinárodní problematika.

3. 2. 1. Analytická činnost

Rozhodovací činnost Nejvyššího soudu s sebou přináší potřebu rozborů specifických témat z oblasti unijního práva a systému Evropské úmluvy pro ochranu lidských práv a svobod. V průběhu roku 2019 se proto oddělení v rámci analytické činnosti, jako jeho klíčové aktivity, zabývalo problematikou související s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva a otázkami výkladu Úmluvy, jakož i vybranými problémy vycházejícími z unijního práva a judikatury SDEU.

Oddělení se rovněž zabývalo srovnávacím právem. Jeden z výstupů v této oblasti představuje komparativní přehled odůvodňování soudních rozhodnutí v civilních věcech ve vybraných zemích, jenž se zaměřoval zejména na otázku nezbytnosti odůvodňování a jeho rozsahu v případě rozličných druhů rozhodnutí. Další z analýz zpracovávala problematiku zanedbání povinné výživy z pohledu trestní odpovědnosti ve vybraných právních úpravách zemí Evropské unie. Zkoumala odpovědi na otázky, zda je neposkytování stanoveného výživného v těchto zemích trestným činem, zda je pro takový trestný čin možné uložit trest odnětí svobody a zda je tato možnost v praxi využívána, případně jaké další sankce je možné uložit.

Unijní právo bylo hlavním předmětem zkoumání dále například v kontextu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/19/EU ze dne 4. 7. 2012 o odpadních elektrických a elektronických zařízeních nebo nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 ze dne 13. 11. 2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech Evropské unie. Oddělení se mimo jiné rovněž zabývalo kupř. zásadou „ne bis in idem“ v kontextu trestního a disciplinárního řízení, jakož i využitím videokonference v trestním řízení ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva. V souvislosti s Úmluvou o sjednocení některých pravidel o mezinárodní letecké přepravě byla taktéž zkoumána otázka mezinárodní příslušnosti českých soudů; aktivní legitimací se oddělení zabývalo z pohledu Úmluvy o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě.

3. 2. 2. „Výběr rozhodnutí ESLP pro justiční praxi“ a „Bulletin“

Příprava publikace „Výběr rozhodnutí ESLP pro justiční praxi“ je další z činností, na nichž se oddělení analytiky a srovnávacího práva dlouhodobě podílí. Sbírka obsahuje překlady významných rozhodnutí do českého jazyka, čímž napomáhá zpřístupňování této judikatury širší odborné veřejnosti. Další činnost oddělení představuje taktéž příprava anotací některých rozhodnutí pro internetovou databázi vybraných rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, která funguje pod záštitou Kanceláře vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Evropským soudem pro lidská práva. Tyto anotace jsou zveřejňovány na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti na adrese eslp.justice.cz. Oddělení pravidelně přispívá svými anotacemi k postupnému naplňování veřejně dostupné databáze, čímž napomáhá popularizaci a zvyšování povědomí o judikatuře štrasburského soudu. V neposlední řadě je nutné zmínit Bulletin oddělení analytiky a srovnávacího práva, který, jak již napovídá jeho název, je vlastním výstupem oddělení. Ten je vydáván čtvrtletně v elektronické podobě, přičemž si klade za cíl informovat zejména o aktualitách z oblasti evropského práva, judikatuře nejvyšších evropských soudů, Evropského soudu pro lidská práva a Soudního dvora Evropské unie.

3. 2. 3. Mezinárodní skupina pro právní komparatistiku

Nejvyšší soud, jako vrcholný orgán obecného soudnictví, je členem řady mezinárodních uskupení. Jedním z nich je Sít předsedů nejvyšších soudů Evropské unie, fóra pro diskusi o záležitostech společného zájmu

a sdílení informací a zkušeností předsedů nejvyšších soudů, přičemž oddělení analytiky a srovnávacího práva zabezpečuje oficiální komunikaci a kontakt mezi Nejvyšším soudem a Sítí.

Oddělení je rovněž nedílnou součástí Mezinárodní skupiny pro právní komparatistiku (*Comparative Law Liasons Group*), jež vznikla právě na půdě Sítě předsedů. Cílem této skupiny je usnadnění spolupráce při výměně právních informací. Jedná se zejména o obsah právních předpisů a judikatury v otázkách, které jsou předmětem rozhodovací činnosti některého z nejvyšších soudů patřících do této skupiny. Výstupem takové činnosti je analytický materiál, který soudcům nejvyšších soudů představí, jak ke konkrétním právním otázkám přistupuje rozhodovací činnost spolupracujících nejvyšších soudů. I v průběhu roku 2019 se tak oddělení podílelo na výměně informací se svými zahraničními kolegy.

V oblasti civilní se jednalo např. o ochranu osob umístěných bez jejich souhlasu do psychiatrické péče, otázky související s pracovní právní povahou vztahu mezi zprostředkovatelskými internetovými platformami a jednotlivci, jež pro ně vykonávají činnost, otázky spojené s vyloučením jednotlivce z rady zaměstnanců či nároky třetí osoby v případě vadného plnění ze smlouvy.

Aktivitám komparativní skupiny se nevyhnula ani oblast trestního práva, kde se zabývala kupř. policejním vyšetřováním v utajení, nucenou biologickou autentizací na mobilním zařízení ze strany policie, problematikou „fake news“ a dezinformací, urážky na cti v kontextu svobody projevu či trestností neplacení výživného.

V listopadu došlo i k tradičnímu, nyní již šestému, setkání komparativní skupiny, tentokrát v nizozemském Haagu. Diskutovány byly především otázky spojené s klimatickými žalobami, zejména v kontextu nizozemského případu Urgenda, včetně regulace klimatických rizik prostřednictvím civilních soudů a dále použití vyšetřovací metody „Mr Big“ při rozkrývání závažné trestné činnosti. Předmětem diskuzí se nicméně staly i další otázky spojené s každodenní rozhodovací praxí příslušných soudů.

3. 2. 4. Justiční síť Evropské unie

Oddělení analytiky a srovnávacího práva se taktéž podílí na vytváření obsahu společné Justiční sítě Evropské unie. Ta se zrodila z podnětu předsedy Soudního dvora Evropské unie a předsedů ústavních a nejvyšších soudů členských států.

Hlavním cílem Sítě je zejména usnadnění přístupu k informacím a dokumentům mezi soudy Evropské unie. Pro tento účel vzniklo webové rozhraní, jehož obsah bude reflektovat snahu o posílení justiční spolupráce, a to podporou prohlubování dialogu v rámci řízení o předběžných otázkách, šířením vnitrostátních rozhodnutí s významem pro Unii a posílením vzájemné znalosti práva a právních systémů členských států.

Spolupráce se Sítí vrcholných soudů, která byla vytvořena pro zajištění efektivní výměny informací mezi Evropským soudem pro lidská práva a vnitrostátními vyššími soudy, probíhá taktéž za aktivní participace členů oddělení.

3. 2. 5. Účast zástupců oddělení analytiky a srovnávacího práva na mezinárodních konferencích

Pro účely průběžného doplňování znalostí se členové oddělení i v roce 2019 účastnili odborného programu v zahraničí. V rozhodném období se konalo třetí setkání kontaktních osob Sítě vrcholných soudů ve Štrasburku, na němž došlo zejména k představení platformy s názvem „Knowledge Sharing Platform“, jejímž cílem je zprostředkovat členům Sítě nikoliv pouze informace o judikatuře ESLP, nýbrž komplexní znalosti s přidanou analytickou hodnotou. V rámci setkání došlo také k představení Evropského programu pro vzdělávání právních profesionálů v oblasti lidských práv (tzv. HELP), který podporuje členské státy v Radě Evropy v implementaci Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. Jeden z členů oddělení měl v průběhu roku 2019 příležitost podílet se na rešeršní činnosti v oblasti unijního práva přímo u Soudního dvora Evropské unie prostřednictvím pracovní stáže, která byla rozdělena na dva bloky, přičemž první z nich strávil v kabinetu generálního advokáta Soudního dvora a druhou u soudce Tribunálu. Své praktické dovednosti v oblasti ochrany lidských práv si mohl další člen oddělení rozšířit během měsíční stáže u Evropského soudu pro lidská práva.

3. 3. Účast předsedy a místopředsedy Nejvyššího soudu na tuzemských a zahraničních konferencích

I v roce 2019 tvořily neodmyslitelnou součást pracovních povinností předsedy a místopředsedy Nejvyššího soudu zahraniční cesty směřující k posilování přeshraničních vztahů mezi Nejvyšším soudem a zahraničními soudy i jinými významnými institucemi. Jejich další podstatnou funkcí je výměna odborných informací v zájmu zvyšování kvality vzájemné spolupráce, jakož i inspirace pro řešení vnitrostátních věcí.

3. 3. 1. Předseda Nejvyššího soudu

Předseda Nejvyššího soudu prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D., navštívil na základě recipročního pozvání v období od 30. 1. do 3. 2. 2019 Nejvyšší soud Thajského království. Naskytla se tak příležitost dále rozvíjet vzájemnou spolupráci obou soudů, když mnoho Thajců zůstává trvale usazeno v České republice a vstupuje do občanskoprávních a obchodních vztahů s českými firmami a občany, přičemž ojediněle je nutná i součinnost orgánů činných v trestním řízení.

Ve dnech 24. až 29. 3. 2019 se předseda Nejvyššího soudu zúčastnil setkání národních expertů, soudců a státních zástupců k problematice praní špinavých peněz a financování terorismu v izraelském Tel Avivu. Konference byla pořádána Finančním akčním výborem (FATF), což

je mezinárodní a mezivládní organizace, která má celosvětový vliv při vytváření standardů a hodnocení jurisdikcí v oblasti boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu.

Představitel nejen polské justice si měl předseda Nejvyššího soudu příležitost vyslechnout na mezinárodní konferenci uspořádané ve dnech 25. až 26. 4. 2019 Nejvyšším soudem Polska pod názvem „Budoucnost Evropy založená na právním státě“. Tato konference reflektovala polskou zkušenost s oslabováním základních pilířů právního státu a akcentovala nezbytnost dialogu uvnitř státu.

Na pozvání předsedkyně Nejvyššího soudu Rakouska Elizabeth Lovrek navštívil předseda Nejvyššího soudu dne 14. 5. 2019 rovněž Nejvyšší soud Rakouska. Tématem společného jednání, které navázalo na setkání z listopadu loňského roku v Brně a Bratislavě, byly otázky správy soudnictví, jmenování soudců a funkcionářů soudů v České republice, soudnictví ve věcech mládeže, zveřejňování rozhodnutí nejvyšších soudů, práce evidenčních senátů obou kolegií a mediální politiky obou soudů.

3. 3. 2. Místopředseda Nejvyššího soudu

Místopředseda Nejvyššího soudu JUDr. Roman Fiala se dne 25. 9. 2019 zúčastnil mezinárodní konference „Tribunál Evropské unie v digitální éře“ v Lucemburku pod záštitou Soudního dvora Evropské unie. Příspěvky a související diskuze se zabývaly tématy zajišťování spravedlnosti v současném věku digitálních technologií a byly rozebírány výzvy, se kterými se musí soudní instituce v tomto kontextu vypořádat.

3. 4. Zahraniční pracovní cesty soudců

Také ostatní soudci Nejvyššího soudu byli v uplynulém roce účastníky zahraničních odborných konferencí, setkání a podobných příležitostí k získávání nových poznatků v oblasti civilního i trestního práva a ceněným konzultacím se svými zahraničními kolegy. Představitelé Nejvyššího soudu se těchto akcí rovněž aktivně účastnili jako přednášející.

Ve dnech 26. až 29. 5. 2019 se JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D., zúčastnil IX. konference předsedů nejvyšších soudů střední a východní Evropy, jež byla organizována Nejvyšším soudem Slovenské republiky v Bratislavě. Po obsahové stránce se konference zaměřila zejména na problematiku spojenou s otázkami mediální politiky soudů, sjednocovací role nejvyšších soudů, dodržování lidských práv, výběru, jmenování a profesního postupu soudců, kárné odpovědnosti soudců a srozumitelného odůvodňování soudních rozhodnutí.

JUDr. Lubomír Ptáček, Ph.D., se ve dnech 6. až 8. 6. 2019 zúčastnil v Dublinu pravidelného setkání členů Evropské asociace soudců pracovních právních soudů (EALCJ). Při té příležitosti byl zvolen na jeden rok prezidentem této asociace, jehož hlavním úkolem je příprava výroční konference EALCJ, která se 25 let po založení Evropské asociace soudců pracovních právních soudů uskuteční v červnu roku 2020 v Londýně.

JUDr. Pavel Simon se ve dnech 21. až 27. 6. 2019 zúčastnil pracovní cesty na John Marshall Law School v Chicagu ve Spojených státech

amerických na pozvání prof. Michaela Senga, kde vystoupil na konferenci pořádané Československou společností pro vědy a umění ve spolupráci s John Marshall Law School. Na samotné konferenci vystoupil JUDr. Simon s dvěma odbornými příspěvky. Ty byly zaměřené na nezávislost justice s ohledem na protesty veřejnosti v České republice a dále na přístup k soudu z hlediska společenského chápání role soudů a soudců, nastavení systému přístupu k soudu a účel a rozsah omezení přístupu k českému Nejvyššímu soudu v kontextu přípustnosti dovolání v civilních věcech.

JUDr. Lubomír Ptáček, Ph.D., a JUDr. Petr Šuk se ve dnech 4. a 5. 9. 2019 účastnili konference Evropského právního institutu ve Vídni. Součástí programu konference bylo rovněž představení vyvíjejícího se projektu evropských pravidel civilního procesu, který má teoreticky za cíl vypracovat vzorová pravidla, jež by bylo možné využít při přípravě vnitrostátních právních předpisů v této oblasti.

V období od 17. do 21. 9. 2019 se JUDr. Petr Škvain, Ph.D., zúčastnil krátké stáže na výzkumném ústavu Human Rights in Criminal Proceedings, který funguje v rámci Právnické fakulty Univerzity v Pasově. Stáž byla zaměřena mimo jiné na zvyšování odborných dovedností, a to zejména s ohledem na rozhodovací praxi Evropského soudu pro lidská práva, ale proběhly rovněž konzultace v oblasti struktury a způsobu výuky na Právnické fakultě Univerzity v Pasově.

Od 13. do 25. 10. 2019 se JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D., účastnil výměnného programu na Kúrii (Nejvyšším soudem) Maďarska v Budapešti.

Součástí bylo zasedání pracovní skupiny prověřující právní praxi soudů, účast na soudních jednáních, jednání s členy soudu i dalšími odborníky v právní oblasti.

JUDr. Ing. Pavel Horák, Ph.D., se ve dnech 13. až 15. 11. 2019 zúčastnil Fóra soudců v oblasti práv duševního vlastnictví, organizovaného v Ženevě Světovou organizací práv duševního vlastnictví. Akce, která byla určena specificky soudcům zabývajícím se ve své praxi předmětnou problematikou, díky své povaze umožnila zaměřit se zejména na praktické otázky v kontextu autorských práv, ochranných známek, vzorů a patentů, a to zejména v přeshraničních sporech v prostředí digitalizace a globalizace.

Ve dnech 17. až 19. 11. 2019 se JUDr. Ing. Pavel Horák, Ph.D., a JUDr. Petr Škvain, Ph.D., zúčastnili Fóra soudců vysokých soudů členských států Evropské unie u Soudního dvora Evropské unie v Lucemburku. Program setkání se skládal z plenárního zasedání a dále jednání v jednotlivých sekcích. Ty byly po obsahové stránce zaměřeny na problematiku předběžné otázky před Soudním dvorem a rovněž k desátému výročí Listiny základních práv Evropské unie.

V rámci aktivit Sítě předsedů nejvyšších soudů členských států Evropské unie se JUDr. Ing. Pavel Horák, Ph.D., zúčastnil od 2. do 6. 12. 2019 stáže u Nejvyššího soudu Švédska. Stáž zahrnovala otázky spojené s problematikou procesního, ale i hmotného práva, především práva závazkového, otázky ochrany spotřebitele, smluvní pokuty, úroků z prodlení, rozhodčího řízení apod.

3. 5. Významné zahraniční návštěvy u Nejvyššího soudu

3. 5. 1. Předsedkyně Nejvyššího soudu Spojeného království

Dne 16. 7. 2019 poctila Nejvyšší soud návštěvou Lady Hale, předsedkyně Nejvyššího soudu Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, jež dorazila v doprovodu místopředsedy Lorda Reeda a také soudce Lorda Kitchina. Hosté ze Spojeného království jednali s vedením Nejvyššího soudu a také s některými dalšími soudci o budoucí spolupráci a výměně zkušeností. Součástí programu Lady Hale, Lorda Reeda a Lorda Kitchina byla také návštěva Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu.

3. 5. 2. Předseda Nejvyššího soudu Thajského království

Nejvyšší soud byl 31. 5. 2019 poctěn rovněž návštěvou Cheep Jullamona, předsedy Nejvyššího soudu Thajského království, jehož přivítání se zhostil JUDr. Roman Fiala, místopředseda Nejvyššího soudu. Dalšího jednání se zúčastnil předseda Nejvyššího soudu prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D.

3. 5. 3. Soudce Nejvyššího soudu Jižní Koreje

Místopředseda Nejvyššího soudu JUDr. Roman Fiala přijal 26. 6. 2019 Kwon Soon-ila, soudce Nejvyššího soudu Jižní Koreje, za doprovodu Moon Seoung-Hyuna, jihokorejského velvyslance v České republice.

3. 6. Mezinárodní konference „Efektivita a kvalita českého soudnictví: hodnocení a perspektivy“

Ústavně-právní výbor Senátu Parlamentu České republiky ve spolupráci s Nejvyšším soudem uspořádal dne 26. 11. 2019 v Praze konferenci pod názvem „*Efektivita a kvalita českého soudnictví: hodnocení a perspektivy*“. Pozvání na první blok konference o efektivitě práce českých soudů přijal i Ramin Gurbanov, předseda Evropské komise pro efektivitu justice (CEPEJ), když promluvil o evropském standardu délky řízení. V rámci dalšího bloku o kvalitě soudního systému v České republice vystoupila a svůj příspěvek na téma zlepšení účinnosti soudních systémů v Evropské unii přednesla Niovi Ringou, vedoucí oddělení pro politiku spravedlnosti a právní stát z Generálního ředitelství pro spravedlnost a spotřebitele Evropské komise.

4. ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ SOUDCŮ, ASISTENTŮ SOUDCŮ A ZAMĚSTNANCŮ

S ohledem na pokračující a dokončovací stavební práce na přístavbě nového křídla budovy Nejvyššího soudu se z tohoto důvodu uskutečnil v rámci dlouhodobé každoroční spolupráce s Justiční akademií v Kroměříži ve velkém jednacím sále Nejvyššího soudu pouze jeden odborný právní seminář.

16. 9. 2019 – „Incidenční spory v insolvenční se zvláštním zaměřením na neúčinná a odporovatelná právní jednání“ – lektor JUDr. Zdeněk Krčmář.

Soudci, asistenti a další zaměstnanci Nejvyššího soudu se tak v roce 2019 ve větší míře účastnili vzdělávacích akcí přímo v Kroměříži, kde Justiční akademie ČR sídlí.

V souvislosti se zpracováním rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu v aplikaci IBM Notes (dříve LotusNotes) byly dále přímo v budově Nejvyššího soudu v průběhu roku 2019 pravidelně realizovány semináře a školení pro stávající i nově příchozí soudce, asistenty, poradce a administrativní zaměstnance Nejvyššího soudu.

5. HOSPODAŘENÍ

Rozpočtové výdaje Nejvyššího soudu sestávají převážně z výdajů na platy soudců a zaměstnanců soudu. Objem prostředků na platy představuje více než 90 % ročních výdajů.

Provozní prostředky Nejvyššího soudu jsou využívány zejména k vlastnímu provozu soudu a dále na údržbu a opravy vybavení budovy, která patří mezi památkově chráněné objekty. Na podzim roku 2019 bylo zprovozněno nové křídlo budovy Nejvyššího soudu, čímž se vyřešil zejména problém nedostatku kvalitního pracovního prostoru pro asistenty soudců. V této souvislosti byly vynaloženy nemalé prostředky na redislokaci a dále na následnou adaptaci prostor ve stávající budově. Dále v roce 2019 Nejvyšší soud vynakládal prostředky také na obnovu stavu a vybavení kanceláří soudců nebo zaměstnanců v původní historické budově. Současně Nejvyšší soud usiluje o získání investičních prostředků na opravy a modernizaci stávající historické budovy spočívající zejména ve výměně okenních výplní a instalaci klimatizace. Nemalé prostředky se vynakládají na průběžnou obnovu IT techniky a zajištění potřebného materiálu a služeb pro běžný provoz. V oblasti zajištění odborné způsobilosti soudců a zaměstnanců jsou jednou z významných položek výdaje na pořízení odborných publikací do knihovny Nejvyššího soudu.

Hospodaření Nejvyššího soudu se vždy řídí základními principy hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti při vynakládání prostředků státního rozpočtu. V procesu finančních operací Nejvyššího soudu je implementována vnitřní řídicí kontrola zajišťující kontrolu a schvalování od přípravy operací a až do jejich úplného schválení a vypořádání, a to i včetně hodnocení výsledků a správnosti hospodaření.

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečné čerpání
2017	331 395	350 543	333 594
2018	351 328	351 848	359 124
2019	357 782	404 023	403 709

(údaje jsou vyjádřeny v tisících korun českých)

6. PERSONÁLNÍ ODDĚLENÍ

Nejvyšší soud v roce 2019 opět mírně navýšil počet soudců, asistentů i zaměstnanců soudu.

	K 31. 12. 2017	K 31. 12. 2018	K 31. 12. 2019
Soudci	68	69	70
Asistenti soudců	151	158	162
Zaměstnanci	117	124	125

V roce 2019 byli k Nejvyššímu soudu přeloženi tito soudci:

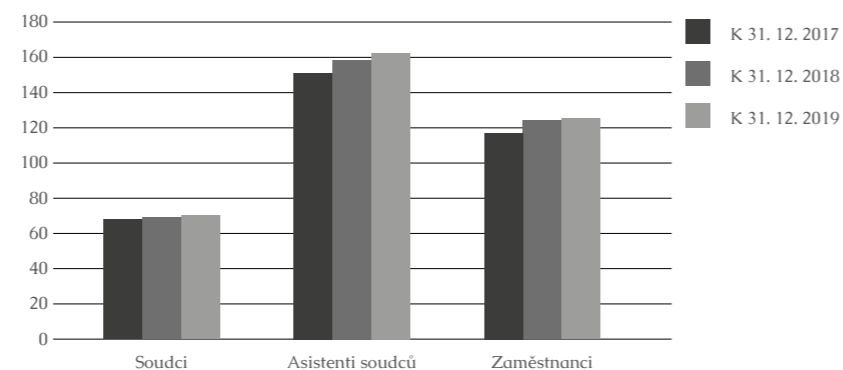
Trestní kolegium:

k 1. 1. 2019 JUDr. Marta Ondrušová
 k 1. 4. 2019 JUDr. Tomáš Durdík
 k 18. 4. 2019 JUDr. Radek Doležel
 JUDr. Petr Škvain, Ph.D.

Občanskoprávní a obchodní kolegium:

k 1. 1. 2019 JUDr. Pavel Horňák
 JUDr. Helena Myšková
 JUDr. Hana Tichá
 JUDr. Aleš Zezula
 k 1. 7. 2019 Mgr. Jiří Němec

V roce 2019 neskončil u Nejvyššího soudu ve funkci žádný soudce.

7. ODDĚLENÍ STYKU S VEŘEJNOSTÍ, POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ

7. 1. Informační kancelář

Oddělení styku s veřejností, které poskytuje účastníkům řízení, jejich advokátům, případně novinářům, základní informace o stavu řízení, vyřizovalo v roce 2019, podobně jako v minulosti, denně od 60 do 80 telefonických, písemných nebo osobně podaných dotazů.

Informační kancelář, v níž pracují dvě referentky, je kompetentní sdělovat informace o stavu řízení, tedy zda bylo v konkrétním řízení již rozhodnuto či nikoliv. Dále informuje o tom, v jaké fázi je vypracování odůvodnění rozhodnutí, případně zda bylo rozhodnutí spolu se spisem již odesláno (zpravidla) na soud prvního stupně, resp. kde se aktuálně nachází kompletní spis. Informační kancelář neinformuje o výsledcích řízení. Informační kancelář dále není kompetentní k poskytování právních rad, tazatele v takovém případě odkazuje na advokáty registrované Českou advokátní komorou. Nejvyšší soud v zájmu vlastní nestranosti nemůže právní rady poskytovat.

Účastníci a jejich právní zástupci získávali v roce 2019 informace o výsledku řízení výhradně prostřednictvím řádného doručení (zpravidla)

prvoinstančním soudem. Novinářům informace poskytoval tiskový mluvčí, avšak až poté, co byla rozhodnutí řádně doručena všem účastníkům (stranám) řízení. V souvislosti s novelizacemi trestního řádu a občanského soudního řádu, účinnými od 1. 2. 2019 Nejvyšší soud začal své rozsudky a vybraná usnesení vyhlášovat na elektronické úřední desce a úřední desce v budově soudu. S výsledkem řízení tak byli někteří účastníci (strany), spolu s veřejností, seznámeni právě prostřednictvím úřední desky.

7. 2. Tiskový mluvčí

Tiskový mluvčí Mgr. Petr Tomíček je současně vedoucím oddělení styku s veřejností. Hlavními povinnostmi tiskového mluvčího jsou mimo jiné komunikace s médii a vyřizování žádostí o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Tomu s vyřizováním žádostí pomáhá poradce/poradkyně pro otázky zákona č. 106/1999 Sb.

Oddělení styku s veřejností Nejvyššího soudu kompletuje každoročně Ročenku Nejvyššího soudu, vydávanou v českém a anglickém jazyce; připravuje a vydává elektronický čtvrtletník AEQUITAS; popř. vydává další informační materiály o činnosti soudu.

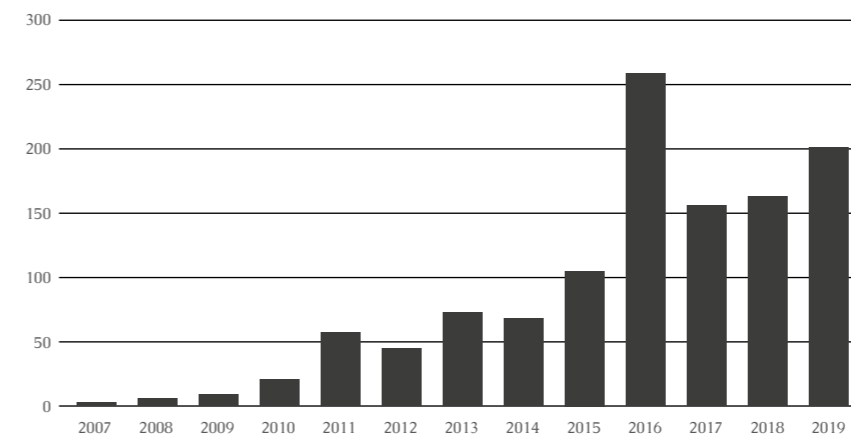
Komunikace s veřejností se dále uskutečňuje prostřednictvím informací na webu Nejvyššího soudu www.nsoud.cz, dále se Nejvyšší soud prezentuje také na sociálních sítích Twitter, LinkedIn a Instagram.

V roce 2019 vydal tiskový mluvčí celkem 78 tiskových zpráv, oddělení styku s veřejností Nejvyššího soudu uspořádalo nebo se podílelo na spolupořádání 6 tiskových konferencí (Témata jednotlivých tiskových konferencí: Společná tisková konference Ústavně-právního výboru Senátu Parlamentu ČR a Nejvyššího soudu v rámci mezinárodní konference „Efektivita a kvalita českého soudnictví: hodnocení a perspektivy“ a Centra dopravního výzkumu, v.v.i. k zahájení provozu webové aplikace www.datanu.cz; tisková konference Nejvyššího soudu a Nejvyššího

státního zastupitelství ke snaze o častější návrhy na udílení peněžitých trestů a odklonů v trestním řízení; tisková konference k rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci sporu žalobce konkursního správce JUDr. Josefa Monsporta a žalovaného SBD Svatopluk, tvořeného klienty H-Systemu; tisková konference k zahájení procesu, který povede u dvou státních zástupců k následnému jmenování soudcem a přidělení k výkonu funkce soudce u Nejvyššího soudu; tiskové konference v Brně a Bratislavě, které byly součástí mezinárodní akce „Nejvyšší soudy v měnící se době“). Dále tiskový mluvčí v průběhu roku zodpověděl na více než 2 000 různých dotazů z řad novinářů, popř. veřejnosti, k tzv. medializovaným kauzám, telefonicky, písemně anebo prostřednictvím rozhovoru na kameru či mikrofon.

7. 3. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Nejvyšší soud obdržel v období od 1. 1. do 31. 12. 2019 celkem 202 písemných žádostí o poskytnutí informace podle informačního zákona. Z toho bylo 174 žádostí od fyzických a 28 žádostí od právnických osob. Oproti roku 2018 tak předmětná agenda zaznamenala nárůst o 23 % (38 žádostí).

Počet žádostí o poskytnutí informací k období 1. 1. – 31. 12.

Ve 3 případech vzal žadatel svoji žádost zpět. U 3 žádostí žadatelé nereagovali na výzvu ze strany povinného subjektu k upřesnění původního textu žádosti, proto byly následně, po uplynutí zákonné lhůty, tyto žádosti odmítnuty. U 3 žádostí žadatelé nereagovali na výzvu ze strany povinného subjektu k doplnění žádosti o povinné údaje o žadateli, proto byly tyto žádosti, po uplynutí stanovené lhůty, odloženy.

Celkem byly tedy zaslány informace, popř. rozhodnutí o odmítnutí či částečném odmítnutí žádosti, popř. sdělení o odložení (části) žádosti, celkem 199 žadatelům. Vždy se tak stalo v zákonem stanovených lhůtách pro vyřízení či odložení žádosti.

Plně vyhověno bylo 75 žádostem (zahrnuje i 1 poskytnutí v rámci autorematurity). V dalších 47 případech došlo k částečnému poskytnutí informace. V 8 případech byli žadatelé plně odkázáni na zveřejněnou informaci, v dalších 2 případech byli odkázáni na zveřejněnou informaci částečně.

Jako celek bylo odloženo 22 žádostí (16 žádostí bylo odloženo pro nedostatek působnosti Nejvyššího soudu, 3 žádosti byly odloženy pro nedoplnění údajů o žadateli, 3 žádosti byly odloženy pro nezaplacení vyčíslené úhrady), dalších 12 žádostí bylo odloženo částečně (9 žádostí bylo částečně odloženo pro nedostatek působnosti Nejvyššího soudu a 3 žádosti byly v části odloženy pro nezaplacení vyčíslené úhrady). Nejčastějším důvodem pro odložení žádosti tak byl podle § 2 odst. 1 informačního zákona požadavek na poskytnutí informace, která se nevztahovala k působnosti povinného subjektu.

V 8 případech došlo k vyčíslení úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledávání podle § 17 odst. 1 informačního zákona. Ve 2 případech byla informace po provedení úhrady poskytnuta, v ostatních případech byla žádost či její část odložena pro nezaplacení úhrady.

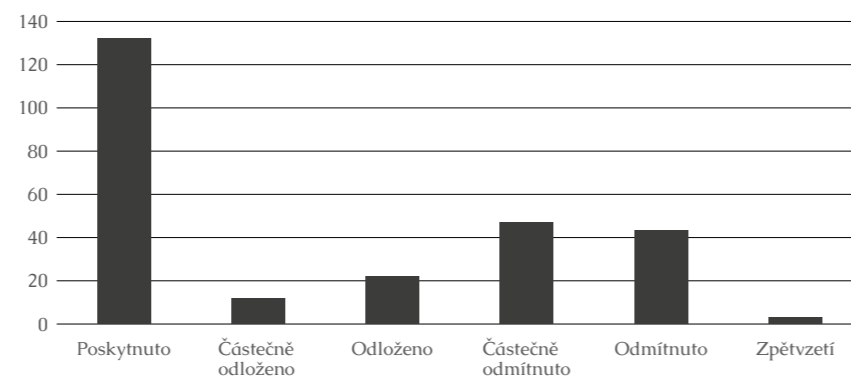
Na způsob vyřízení žádosti o poskytnutí informace, resp. na samotnou formu, obsah či rozsah poskytnuté informace, si v roce 2019 stěžovali 2 žadatelé. V obou případech nadřízený orgán potvrdil postup orgánu prvního stupně povinného subjektu a tyto stížnosti označil za nedůvodné.

Povinný subjekt (i se 3 výše uvedenými žádostmi, které odmítl proto, že je žadatel ve lhůtě neupřesnil) odmítl dohromady 43 žádostí jako celek a 47 žádostí odmítl částečně. Nejčastějším důvodem pro odmítnutí celé žádosti bylo, že se žadatelé domáhali poskytnutí nové, resp. neexistující informace. Opakovaně došlo rovněž k odmítnutí žádosti v případech, kdy se žadatelé domáhali sdělení názoru povinného subjektu. Nejčastějším důvodem pro částečné odmítnutí žádosti pak byla skutečnost, že povinný subjekt chránil osobní údaje účastníků trestních či občanskoprávních řízení. V takovém případě žádosti o informace částečně odmítal právě v rozsahu osobních údajů, které neposkytoval.

Proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, popř. o částečném odmítnutí žádosti, bylo žadateli podáno 6 odvolání. V jednom případě došlo k zrušení rozhodnutí o částečném odmítnutí a plnému vyhovění žádosti v rámci autoremedury podle § 87 správního řádu. Nadřízený orgán druhého stupně povinného subjektu všechna zbývající odvolání zamítl a potvrdil rozhodnutí orgánu prvního stupně.

V souladu s § 5 odst. 4 informačního zákona Nejvyšší soud v řádné lhůtě zveřejnil všechny odpovědi na žádosti o poskytnutí informace na svých webových stránkách www.nsoud.cz, tzn. způsobem umožňujícím dálkový přístup. Informace zveřejnil většinou v pseudonymizované, avšak nezkrácené podobě. U některých obsáhlejších odpovědí pak využil zákonné možnosti informovat o poskytnuté informaci zveřejněním doprovodné informace vyjadřující její obsah.

Oddělení styku s veřejností Nejvyššího soudu vyřídilo v roce 2019 mimo výše uvedené žádosti o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, dalších více než 10 000 písemných, telefonických a také osobně podaných žádostí a dotazů ze strany veřejnosti, účastníků řízení nebo novinářů.

Způsob vyřízení žádostí podaných v roce 2019

8. VYŘIZOVÁNÍ STÍŽNOSTÍ PODLE ZÁKONA Č. 6/2002 SB., O SOUDECH A SOUDCÍCH

Podle zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudu, ve znění pozdějších předpisů, se mohou fyzické a právnické osoby obracet na orgány státní správy soudů se stížnostmi na průtahy v řízení, nevhodné chování soudních osob nebo narušování důstojnosti řízení před soudem.

V roce 2019 byly k Nejvyššímu soudu podány celkem 3 stížnosti, přičemž všechny se týkaly údajných průtahů v řízeních před Nejvyšším soudem. Z těchto stížností byly 2 klasifikovány jako důvodné a 1 jako nedůvodná. Proti vyřízení stížností se žádný ze stěžovatelů neohradil.

Nejvyšší soud vyvinul i v roce 2019 maximální úsilí o splnění veškerých podmínek spravedlivého procesu včetně délky jeho trvání.

	Důvodné	Částečně důvodné	Nedůvodné
Průtahy v řízení	2	0	1
Nevhodné chování soudních osob	0	0	0
Narušování důstojnosti řízení	0	0	0

Způsob vyřízení stížností podle zákona č. 6/2002 Sb. v roce 2019

9. ODDĚLENÍ DOKUMENTACE A ANALYTIKY JUDIKATURY ČR

Od svého vzniku dne 1. 10. 2011 je oddělení dokumentace a analytiky judikatury ČR (dále jen „ODAJ“) pro své odborné výstupy pro Nejvyšší soud přínosem. Již ze samotného názvu oddělení je patrna obsahová stránka jeho činnosti. ODAJ se zabývá právní analytickou odbornou činností, zejména v oblasti judikatury a její evidence, a to ve věcech patřících do pravomoci rozhodování českých soudů v občanském soudním řízení a v řízení trestním.

Provádí rozsáhlé rešerše judikatury týkající se konkrétní právní otázky, vyhodnocuje její aplikovatelnost pro danou věc, formuluje dílčí závěry, které následně slouží jako podklady pro činnost evidenčních sešnatů a jednání obou kolegií. Na základě výsledků jednání kolegií pak k vybraným rozhodnutím vypracovává krátké anotace, jež slouží ke zběžnému seznámení čtenáře s problematikou daného judikátu, a tím ke zjednodušení orientace v jejich velkém množství. Tyto anotace jsou pravidelně uveřejňovány na webových stránkách Nejvyššího soudu.

I v průběhu roku 2019 ODAJ průběžně zpracovávalo jednotlivá rozhodnutí poskytovaná soudy nižších stupňů, týkající se adhezního řízení a nároků na náhradu nemajetkové újmy v trestním řízení uplatněných. Analýza mapuje rozhodovací činnost Nejvyššího a Ústavního soudu,

formulující pro praxi adhezního řízení a posuzování nároku na náhradu nemajetkové újmy zásadní závěry, přičemž postihuje rozhodnutí trestní, tak i civilní.

Nadále ODAJ na žádost zpracovává podklady pro připomínky Nejvyššího soudu k nově vznikajícím právním předpisům, či jejich změnám, poskytuje součinnost jednotlivým soudcům a asistentům, podporu při činnosti oddělení analytiky a srovnávacího práva Nejvyššího soudu.

V návaznosti na proběhnuvší rekodifikační práce a vydání zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“), vyvstala potřeba výběru a sumarizace civilních rozhodnutí v návaznosti na jednotlivá ustanovení vzniklého kodexu. ODAJ v roce 2019 vybranými tématy kompilací již obsáhlo kompletní znění o. z. Jednotlivé svazky obsahují text právního předpisu, důvodovou zprávu a již zmíněnou dostupnou soudní judikaturu, včetně historické (kupř. rozhodnutí publikovaná ve Sbírce Vážného). Při zpracování je brán zřetel na znění důvodové zprávy k občanskému zákoníku a jeho novelám, ale též na dostupnou odbornou, komentářovou literaturu. Jelikož je však občanské právo oblastí práva značně dynamickou, reagující na vystanuvší aplikační úskalí kodexu, společenský vývoj, ale též na změny evropské legislativy

a nové judiciální závěry evropských soudů, přistoupilo ODAJ k provedení revizí a postupné aktualizaci jednotlivých svazků kompilací, aby byl i nadále zachován jejich zamýšlený účel. Kompilace civilního hmotněprávního kodexu budou nadále rozšiřovány o svazky zabývající se problematikou civilního práva procesního.

V roce 2018 navázalo ODAJ spolupráci s Centrem dopravního výzkumu, v. v. i., a to na rozvoji projektu DATANU, jehož primárním cílem bylo zmapovat stávající rozhodovací praxi soudů nižších stupňů v případě uplatněného nároku na náhradu nemajetkové újmy na zdraví či nároku na odškodnění pozůstalého. Sekundárním cílem projektu bylo vytvoření softwarové databáze soudních rozhodnutí tříděné podle definovaných kritérií, umožňující na základě vstupních parametrů dohledávání konkrétních, již přiznaných náhrad nemateriální újmy. Oddělení svou činností přispělo k obsahovému rozvoji databáze, když Centru dopravního výzkumu poskytlo rozsáhlou zpětnou vazbu k její funkčnosti a též odborným zpracováním soudy poskytovaných materiálů. V započaté práci oddělení pokračovalo i v roce 2019, přičemž se soustředilo na obsahový nárůst informací v databázi obsažených. Výstupy projektu DATANU jsou veřejně dostupné na internetu pod odkazem www.datanu.cz.

V roce 2018 vytvořilo oddělení koncept Sbírky vybraných rozhodnutí, postihující část rozhodovací praxe Nejvyššího soudu. V průběhu roku 2019 byl tento návrh technicky realizován s tím, že v současnosti dochází k realizaci obsahové. Sbírka bude kromě právní věty obsahovat též krátkou anotaci, interaktivní seznam relevantních souvisejících

soudních rozhodnutí, ustanovení právních předpisů, informaci o tom, zda je rozhodnutím formulovaný závěr soudní praxi již překonán, či naopak stávající praxi překonává, ale také údaje o tom, zda rozhodnutí bylo účastníky napadeno ústavní stížností, údaje o řízení, případně též o jeho výsledku. Praktickým přínosem sbírky je rozdělení zpracovaných rozhodnutí podle předem vymezených témat, právních oblastí, které tak značným způsobem usnadní orientaci ve velkém množství rozhodnutí dovolacího soudu a také další práci s nimi.

S nárůstem nápadu věcí Nejvyšším soudem rozhodovaných je neodmyslitelně spjat i nárůst administrativní zátěže. ODAJ vedeno ideou moderně a efektivně řízené instituce přistoupilo ke kompletní revizi rejstříku ústavních stížností (SUS) a ve spolupráci s odborníky v oblasti informačních technologií vytvořilo automatizovaný systém, který generuje relevantní data o podaných ústavních stížnostech, dříve ručně zapisovaná a umožňuje koncovému uživateli interních systémů Nejvyššího soudu bez dalšího přístupu k Ústavním soudem zveřejněným rozhodnutím. Vytvořený systém umožňuje snížení administrativní zátěže soudu v oddělením řešené oblasti, minimalizuje možnost výskytu chyb v nepřehledném množství zpracovávaných dat a usnadňuje orientaci v soudních rozhodnutích na sebe vzájemně navázaných.

10. KNIHOVNA NEJVYŠŠÍHO SOUDU

Knihovna Nejvyššího soudu slouží především soudcům, asistentům, poradcům a dalším zaměstnancům Nejvyššího soudu. Vzhledem k tomu, že informace a prezenční výpůjčky literatury jsou poskytovány také odborníkům z řad veřejnosti, je knihovna Nejvyššího soudu od roku 2002 registrována na Ministerstvu kultury ČR jako specializovaná veřejná knihovna. Katalog knihovny je přístupný na webových stránkách Nejvyššího soudu.

Kromě katalogu knihovny jsou pro odpovědi na dotazy uživatelů využívány také specializované databáze s právníkou literaturou, jako jsou databáze společnosti ASPI, Beck on-line a další databáze z oblasti práva, přístupné na internetu.

Knížní fond aktuálně tvoří přes 30 000 svazků knih, svázaných ročníků časopisů a dalších tištěných i elektronických dokumentů. Přestože se jedná většinou o odbornou právníkou literaturu a judikaturu, k dispozici jsou v omezeném množství i publikace z filozofie, psychologie, politologie a dějin.

V roce 2019 byl fond rozšířen o téměř 450 nových exemplářů. Služeb knihovny využilo přibližně 1 300 osob a pracovníce knihovny zodpověděly přes 500 dotazů interních i externích zájemců.

V září 2019 došlo k dlouho očekávanému dokončení přístavby budovy Nejvyššího soudu, ve které je pro novou knihovnu vyčleněno celé přízemní patro. Všechny doposud využívané kanceláře a sklady, jež se nacházely v různých podlažích v hlavní budově, bylo přitom nezbytné přestěhovat. Knihovnicím byli proto k dispozici odsouzení z brněnské věznice, kteří přemístili všechny knihy, časopisy a ostatní materiály do nových prostor. Díky jejich pomoci a také maximálnímu nasazení knihovnic i dalších pracovníků soudu se vše podařilo uskutečnit v průběhu jednoho měsíce.

Za plného provozu nové knihovny pak začaly revize přestěhovaného knižního fondu. Po jejich dokončení budou další revize pokračovat tak, jak stanovuje knihovní zákon.

Ohlasy návštěvníků knihovny na nově vybudované prostory jsou velmi pozitivní. Knihovna tak může konečně po dlouhých letech, prakticky od počátku fungování Nejvyššího soudu v Brně v roce 1993, poskytovat čtenářům svoje služby v přívětivějších podmínkách.

11. ODDĚLENÍ INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

S dokončením přístavby nového křídla budovy Nejvyššího soudu, o kterém informuje Ročenka už ve svém úvodu, bylo úkolem oddělení informačních technologií vybavit nové kanceláře a knihovnu odpovídajícím hardware a software vybavením, včetně připojení k sítím. Zabezpečený provoz informačních systémů v resortu justice si přitom žádá některá specifická sofistikovaná nastavení.

Zabezpečení dat je v resortu justice, a tedy i u Nejvyššího soudu, jednou z nutných priorit. Zvyšování stupně ochrany IT technologií a softwarových produktů nespočívá jen v jejich modernizaci, ale také v pravidelném informování a vzdělávání uživatelů, tzn. všech soudců a zaměstnanců. Proto jsou i nadále všichni uživatelé povinni jednou za 12 měsíců absolvovat školení kybernetické bezpečnosti, které je zakončeno podrobným testem. Tato povinnost vychází z instrukce Ministerstva spravedlnosti o zajištění bezpečnosti informací v prostředí informačních a komunikačních systémů v resortu justice (MSP-53/2015-OI-SP).

Se zajištěním citlivých informací a osobních údajů souvisí také realizace Nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) 2016/679 o ochraně osobních údajů (dále jen GDPR). Také v návaznosti na toto nařízení a nově účinný zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, byly

u Nejvyššího soudu navrženy úpravy stávajícího hardware a software tak, aby počítačové vybavení, jeho programy a přístupy k nim plně vyhovovaly nově aplikovaným zákonným normám. V souvislosti s velkým rozsahem potřebných změn pokračovaly tyto úpravy systémů, započaté už v předchozích letech, také v roce 2019. Zároveň se k problematice GDPR uskutečnilo další, navazující, školení uživatelů Nejvyššího soudu.

Současná doba si žádá nejen zrychlení, ale také spolehlivost a bezpečnost všech komunikačních služeb. Zajištění jejich provozu je prováděno v souladu se všemi platnými právními normami a předpisy. Na Nejvyšším soudu je proto také věnována pozornost nejen úrovni IT zařízení, informovanosti pracovníků, ale také i všech dodavatelů a smluvních partnerů.

12. ODDĚLENÍ STŘETU ZÁJMŮ

12. 1. Činnost oddělení

Nejvyšší soud je na základě zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů, pověřen přijímáním a evidencí oznámení o činnostech, majetku, příjmech, darech a závazcích soudců ČR a dále uchováváním a dohlížením nad úplností údajů v těchto oznámeních.

Oddělení střetu zájmů Nejvyššího soudu vykonává veškeré činnosti podle zákona ve vztahu k veřejným funkcionářům – soudcům.

Povinnost podat oznámení mají všichni soudci zapsaní do Centrálního registru oznámení, který sestavuje Ministerstvo spravedlnosti ČR, při zahájení a ukončení výkonu funkce a dále periodicky, a to ve lhůtách daných zákonem o střetu zájmů. Oznámení se zasílají Nejvyššímu soudu v písemné podobě na formuláři, jehož strukturu a formát stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou. Tato oznámení jsou pak uchovávána po dobu pěti let od dne skončení výkonu funkce soudce. Registr oznámení soudců je samostatný a oddělený registr, do něhož nelze nahlížet a informace v něm obsažené se neposkytují ani podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozděj-

ších předpisů. Přístup k informacím obsaženým v jednotlivých oznámeních mají pouze subjekty přímo vyjmenované v zákoně.

Soudci, kteří byli ve výkonu funkce k 1. 1. 2019, podávali tzv. průběžné oznámení za období výkonu funkce v kalendářním roce 2018, a to ve lhůtě nejpozději do 30. 6. 2019. Přípravná fáze před vlastním podáním oznámení spočívala především ve tvorbě formuláře průběžného oznámení pro potřeby soudců (klasický tiskopis, interaktivní formulář) s podrobnými komentáři, které mohou být využity při jeho vyplňování. Dále byly vytvořeny pomocné materiály s cílem podat soudcům souhrnné a ucelené informace o jejich zákonné oznamovací povinnosti.

V průběhu podávání průběžného oznámení za rok 2018 byly řešeny metodické dotazy ve spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti. Předsedům jednotlivých soudů byly zasílány průběžné informace. Pracovníci oddělení odpovídali na telefonické a e-mailové dotazy, poskytovali osobní konzultace. Veškeré potřebné informace byly zveřejňovány na webových stránkách Nejvyššího soudu ve speciálně zřízené sekci.

V roce 2019 oddělení dále přijímalo a evidovalo vstupní a výstupní oznámení v souvislosti se zahájením či ukončením výkonu funkce soudců.

12. 2. Statistické údaje

V Centrálním registru oznámení vedeném Ministerstvem spravedlnosti bylo k 1. 1. 2019 zapsáno 3 021 soudců ve výkonu funkce. Do konce zákonem stanovené lhůty pro podání průběžného oznámení za rok 2018, tj. do 30. 6. 2019, zemřelo 5 soudců, přičemž jedna ze zesnulých soudkyň své průběžné oznámení ještě podala. Zákonná povinnost podat průběžné oznámení za rok 2018 se tedy vztahovala na 3 017 soudců.

Ke dni 31. 12. 2019 došlo k podání průběžného oznámení za rok 2018 u 3 016 soudců. Oznámení nepodala jediná soudkyně, která již ukončila výkon funkce.

Podle zákona o střetu zájmů zahájilo v roce 2019 výkon funkce 53 soudců, všichni řádně podali své vstupní oznámení.

Oznamovací povinnost v souvislosti s ukončením výkonu funkce v roce 2019 vznikla u 71 soudců. Soudci, kterým byla stanovena lhůta pro podání výstupního oznámení v roce 2019, své oznámení podali, a to s výjimkou jedné soudkyně, která současně nepodala průběžné oznámení za rok 2018. V souvislosti s nepodáním výstupního oznámení Nejvyšší soud přistoupil u této soudkyně k oznámení přestupku, které bylo předáno k projednání obecnímu úřadu s rozšířenou působností, v jejímž územním obvodu má fyzická osoba, která byla veřejným funkcionářem, trvalý pobyt.

ZÁVĚREČNÉ SLOVO MÍSTOPŘEDSEDY NEJVYŠŠÍHO SOUDU

Na závěr této Ročenky si dovoluji uvést několik pozitivně laděných poznatků týkajících se vybraných činností Nejvyššího soudu. Usilujeme o to, aby tento text byl uceleným přehledem těch nejvýznamnějších aktivit Nejvyššího soudu jeho představitelů a jednotlivých součástí jeho vnitřní struktury.

Z výše uvedených informací lze vyvodit, že Nejvyšší soud, jakožto vrcholný představitel české justice ve věcech spadajících do pravomoci soudů v občanském soudním řízení a v trestním řízení své aktivity směřuje nejen ke svědomitému naplňování stěžejní funkce sjednocování judikatury soudů nižších instancí, ale také se nezanedbatelnou měrou podílí na zvyšování úrovně tuzemského justičního prostředí a podepisuje se na jeho výsledné podobě.

V tomto ohledu je vhodné uvést, že se úroveň efektivity Nejvyššího soudu, ale i české justice jako celku, stále zvyšuje. Jako jeden z důvodů lze jistě uvést utužující se spolupráci Nejvyššího soudu a Ministerstva spravedlnosti. V rámci plnění úlohy připomínkového místa poskytuje Nejvyšší soud své odborné názory k řadě návrhů relevantních právních předpisů, jejichž výsledná podoba se odráží v soudní praxi. Nejvyšší soud také pořádá každoroční setkání předsedů a místopředsedů

českých soudů sloužící ke sjednocování řešení vyvstalých otázek, jeho zástupci se podílí na řadě odborných seminářů (kupříkladu každoroční seminář s tematikou dědického práva pořádaný pod záštitou Justiční akademie), a konferencí sloužících k diskuzi stěžejních záležitostí právní praxe (jako byla například listopadová konference na téma Efektivita a kvalita českého soudnictví: hodnocení a perspektivy).

Jako důkaz pravdivosti výše uvedeného tvrzení může posloužit odkaz na analytický materiál Evropské komise týkající se soudnictví uveřejněný v roce 2019, který staví českou justici na přední příčky mezi členy Evropské unie jak co do počtu vyřizovaných věcí (kdy vyhovujícím způsobem česká justice zvládá řešit nově napadlé věci a ponechává minimum věcí nevyřízených), tak do doby potřebné k vyřízení soudních věcí (které se v průměru pohybuje pod hranicí 200 dnů).

Zatímco se tedy veřejnost setkává převážně s negativními zprávami, které ji informují o nedostacích, pochybeních, či nevyužitých možnostech v rámci justičního prostředí, považuji za důležité poukázat i na řadu opačně laděných záležitostí – úspěchů, kterých se podařilo dosáhnout, splněných očekáváních a naplněných snahách o zvyšování úrovně české justice. Je totiž stěžejní dozvědět se i o pozitivních aspek-

tech její činnosti, neboť i právě tímto způsobem může být zvyšována důvěra v soudy a soudnictví, která není na tak vysoké úrovni, jak by mohla a měla být.

Přestože jsem si vědom množství výzev (mezi které může patřit kupříkladu stávající a budoucí podoba řízení o kárné odpovědnosti se soudci, spočívající mimo jiné v návratu dvouinstančního modelu, který je nezbytný pro zajištění vyšší míry spravedlnosti pro účastníky těchto řízení), se kterými se bude třeba v brzké době vypořádat, zůstávám pln optimismu.

JUDr. Roman Fiala
místopředseda Nejvyššího soudu

JUDr. Roman Fiala
místopředseda Nejvyššího soudu

Ročenka Nejvyššího soudu 2019

Vydavatel:

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Editor: Mgr. Petr Tomíček

Grafická úprava a DTP: studio KUTULULU, Brno

Tisk: Tiskárna Helbich, a.s., Brno

1. vydání, březen 2020

Tisková konference pořádaná 22. 1. 2019 při příležitosti jmenování Jana Eliáše předsedou občansko-právního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu, zleva: Jan Eliáš; Pavel Šámal, předseda Nejvyššího soudu a Petr Tomíček, tiskový mluvčí.

Press conference held on 22 January 2019 to mark the appointment of Jan Eliáš as president of the Civil and Commercial Division of the Supreme Court. From left: Jan Eliáš, Pavel Šámal (president of the Supreme Court), Petr Tomíček (spokesman).

Jednání u Nejvyššího soudu Thajského království 30. 1. 2019, zleva: Milada Šámalová, předsedkyně senátu trestního kolegia; Pavel Šámal, předseda Nejvyššího soudu; Cheep Jullamon, předseda Nejvyššího soudu Thajského království; Slaikate Wattanapan, místopředseda Nejvyššího soudu Thajského království. Meeting at the Supreme Court of Thailand on 30 January 2019. From left: Milada Šámalová (chamber president of the Criminal Division), Pavel Šámal (president of the Supreme Court), Cheep Chulamon (president of the Supreme Court of Thailand), Slaikate Wattanapan (vice-president of the Supreme Court of Thailand).

Návštěva předsedy Nejvyššího soudu Thajského království Cheep Jullamona u Nejvyššího soudu ČR 31. 5. 2019. Setkání thajské delegace s místopředsedou Nejvyššího soudu Romanem Fialou. Visit by Cheep Chulamon, president of the Supreme Court of Thailand, to the Supreme Court of the Czech Republic on 31 May 2019. Meeting of the Thai delegation with Roman Fiala, vice-president of the Supreme Court.

Předseda Nejvyššího soudu Pavel Šámal se ve dnech 25. – 27. 3. 2019 v Tel Avivu zúčastnil setkání národních expertů, soudců a státních zástupců k problematice praní špinavých peněz a financování terorismu.

On 25-27 March 2019, Pavel Šámal, the president of the Supreme Court, participated in a conference of national experts, judges and prosecutors in Tel Aviv on money laundering and terrorist financing.

Předseda Nejvyššího soudu Pavel Šámal s předsedkyní senátu trestního kolegia Miladou Šámalovou na jednání s předsedkyní Nejvyššího soudu Rakouska Elisabeth Lowrek ve Vídni 14. 5. 2019. Pavel Šámal, president of the Supreme Court, and Milada Šámalová, chamber president of the Criminal Division, at a meeting with Elisabeth Lowrek, president of the Supreme Court of Austria, in Vienna on 14 May 2019.

Předseda senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu Lubomír Ptáček (vzadu zcela vlevo) byl na setkání členů Evropské asociace soudců pracovních soudů (EALCJ) v Dublinu ve dnech 6. – 8. 6. 2019 zvolen prezidentem této asociace.

Lubomír Ptáček (at the rear, far left), chamber president of the Civil and Commercial Division of the Supreme Court, was elected president of the European Association of Labour Court Judges (EALCJ) at a meeting of the members of that association in Dublin on 6–8 June 2019.

Předsedkyně senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu Pavlína Brzobohatá, kterou Jednota českých právníků ocenila bronzovou medailí Antonína rytíře Randy. Pavlína Brzobohatá, chamber president of the Civil and Commercial Division of the Supreme Court, awarded an Antonín Randa Bronze Medal by the Union of Czech Lawyers.

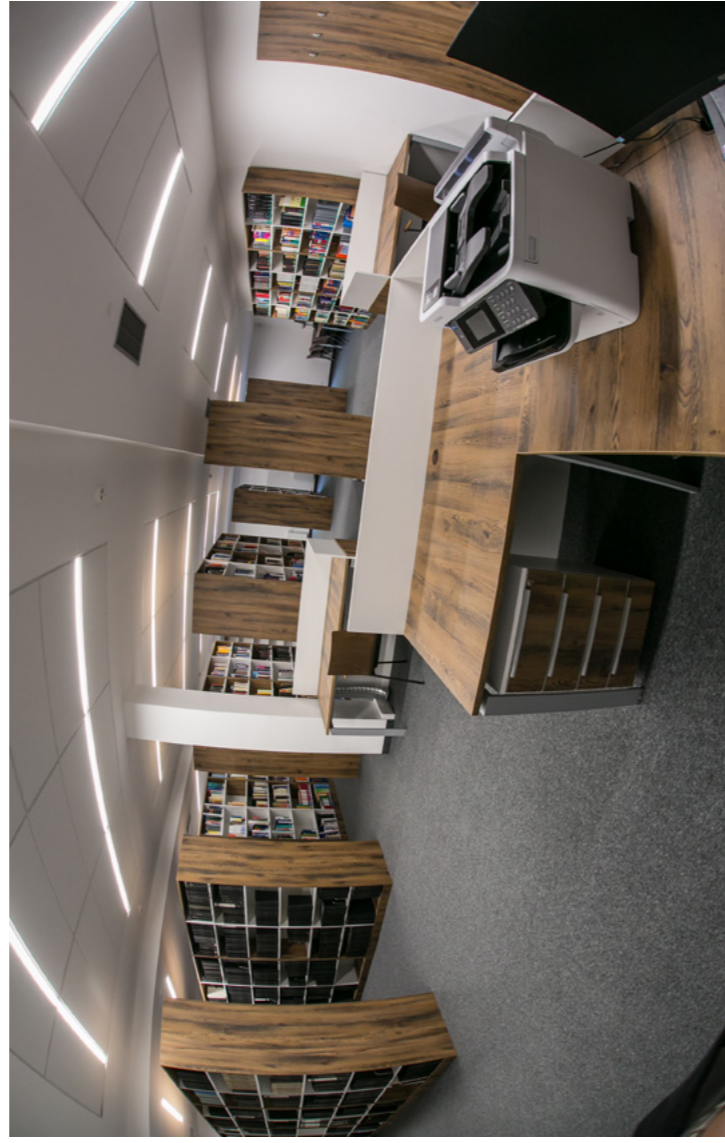

Návštěva Lady Hale, předsedkyně Nejvyššího soudu Spojeného království, místopředsedy Lorda Reeda (vlevo) a soudce Lorda Kitchina u Nejvyššího soudu ČR 16. 7. 2019.

Visit by Lady Hale, president of the Supreme Court of the United Kingdom, vice-president Lord Reed (left), and justice Lord Kitchin at the Supreme Court of the Czech Republic on 16 July 2019.

Slavnostní přestřižení pásky předsedou Nejvyššího soudu Pavlem Šámalem a ministryní spravedlnosti Marií Benešovou při otevření nově vybudovaného křídla budovy Nejvyššího soudu 1. 10. 2019. Ceremonial cutting of the ribbon by Pavel Šámal, president of the Supreme Court, and Marie Benešová, Minister for Justice, at the opening of the newly built wing of the Supreme Court building on 1 October 2019.

S otevřením nového křídla budovy se Nejvyšší soud 1. 10. 2019 dočkal také důstojného zázemí pro svoji knihovnu.

The opening of the new wing of the building also provided the Supreme Court with decent library facilities as of 1 October 2019.

Pohled na nové křídlo budovy Nejvyššího soudu z Bayerovy ulice. Zleva na novostavbu navazuje původní historická funkcionalistická budova, vystavěná ve 30. letech 20. století architektem Emilem Králíkem.

View of the new wing of the Supreme Court building from Bayerova Street. From the left, the original historical Functionalist building, built in the 1930s by architect Emil Králík, links up with the new building.

Setkání komparatistů v Haagu, kterého se účastnili Aleš Pavel, ředitel kanceláře předsedy Nejvyššího soudu; Katalin Deák, vedoucí oddělení analytiky a srovnávacího práva a Lukáš Boháček, poradce v otázkách evropského práva, ve dnech 7. – 8. 11. 2019.

Meeting of comparatists in The Hague, attended by Aleš Pavel (director of the Office of the President of the Supreme Court), Katalin Deák (head of the Analytics and Comparative Law Department), and Lukáš Boháček (adviser on European Law), 7-8 November 2019.

Konference „Efektivita a kvalita českého soudnictví: hodnocení a perspektivy“ pořádaná Ústavně-právním výborem Senátu Parlamentu ČR a Nejvyšším soudem 26. 11. 2019 (oficiální anglický překlad „Efficiency and Quality of the Czech Judicial System: Evaluation and Perspectives“)

Conference entitled “Efficiency and Quality of the Czech Judicial System: Assessment and Prospects”, held by the Constitutional Law Committee of the Senate of the Parliament of the Czech Republic and by the Supreme Court on 26 November 2019

Předseda Nejvyššího soudu Pavel Šámal a Linos-Alexandr Sicilianos, předseda Evropského soudu pro lidská práva, se 28. 11. 2019 setkali v Praze na mezinárodní konferenci „Spravedlivý proces a mediální realita“.

Pavel Šámal, president of the Supreme Court, and Linos-Alexandre Sicilianos, president of the European Court of Human Rights, met at the “Fair Trial and Media Reality” international conference in Prague on 28 November 2019.

Fotografie oceněných osobností Právník roku 2019. Jsou mezi nimi i dva ze tří oceněných zástupců Nejvyššího soudu – vítěz kategorie Trestní právo Robert Fremr (první řada, druhý zprava) a Lubomír Ptáček (druhá řada, třetí zprava), vítěz kategorie Rodinné právo. Třetím oceněným, a to cenou Václava Mandátka, byl předseda trestního kolegia František Půry.

Photograph of award-winners from the gala evening the Lawyer of the Year 2019. Among them are two award-winning representatives of the Supreme Court – the winner in the field of criminal law Robert Fremr (first row, second from right) and Lubomír Ptáček (second row, third from right), the winner in the field of family law. The third person was the President of the Criminal Chamber František Půry.